

Jaar 1641

Uit:

d' Ontstelde leeuw, of: Spring-ader der Nederlandscher beroerten, van den ...

Door Dirck Pietersz Pers

Inhoud

- Een zoon van een 'oude' Poperingenaar vereeuwigt door Rembrandt
- Antoine Laurin – Een nieuwe abt - 1641 – 1650
-
- 4 januari 1641 – Joos Keersebilck heeft geld geleend van Anthoine Mazeman
- 4 januari 1641 – Jaargetyde voor de Gasthuuskapel
- 10 januari 1641 – 't Reepken verhuurd aan Cesar Passchael
- 14 januari 1641 – Jacquemyne Vermeulen, borg met de Gervelgatmolen
- 21 januari 1641- Louys Leroy pacht vanMaillaert vande Goesteene
- 21 januari 1641 – Brouwer Liebaert neemt een losrente op
- 21 januari 1641 – Jan van Belles vrouw ligt in de gevangenis
- 29 januari 1641 – Clays Masselys uit het gevang te Yper
- 29 januari 1641 – Een mouterij langs het Pukkelstraatje
- 4 februari 1641 – Charles van Houcke gaat voor priester
- 4 februari 1641 – Over het keurbroederschap
- 9 februari 1641 – Ghelein Rouvroy heeft schulden by Clays Waterleet
- 11 februari 1641 – Proces tussen Guillaume Masschelier en Anthoine de Witte
- 23 februari 1641 – Boete voor Christiaen Van Cayseele

- 27 februari 1641 – Anthonis de Witte en zijn
- 12 maart 1641 – De maarte is niet betaald -
- 13 maart 1641 Jaques Floor en Mayken nemen een lening op bij Joos Cheys
- 13 maart 1641 – Billioen
- 14 maart 1641 – Jan Loys – borg voor de brouwer Bertholomeus Liebaert
- 19 maart 1641 – Ghilein Maerten huurt een deel van de Ghervelgatmolen
- 25 maart 1641 – De verkoop van het aangeslagen huis in de Leverstraat
- 27 maart 1641 – Joris Ramaut stelt zich borg voor Jan van Bleus
- 8 april 1641 – Renten en de Gervelgatmolen
- 8 april 1641 – De Gervelgatmolen
- 11 april 1641 – Jacques De Landsheere is een goede brouwer
- 13 april 641 – Jeanne Trioen krijgt een lening van de dis
- 15 april 1641 – Willem de Sneper en Cathelyne krijgen een lening van de dis
- 18 april 1641 – Verpachtynghe van de ouden dobbelen impost
- 20 april 1641 – Boete voor de weduwe van Clais De Ran
- 24 april 1641 – Ommestelling
- 29 april 1641 – De Benedictinessen
- 29 april 1641 – De Scherperije
- 4 mei 1641 – Een bord boven de speye
- 5 mei 1641 – Het testament van Janneken Mannen
- 6 mei 1641 – De koebeeste is niet verkocht
- 14 mei 1641 – Eed van landmeter
- 15 mei 1641 - De Paters Recollecten bouwen een muur
- 17 mei 1641 – Andries Huughe en Catheryne nemen een lening op bij Maillaert vande Goesteene – Trinitariërs – H. Drievuldigheid
- 17 mei 1641 – Schip aangeslagen
- 18 mei 1641 – Schip aangeslagen – het vervolg
- 18 mei 1641 – Schip met hoppe –
- 19 mei 1641 - Oorlog met de Fransen
- 7 juni 1641 – Mahieu Cateau heeft schulden bij Jaques de Turck
- 9 juni 1641 – Een hommelhof voor de Penitenten
- 10 juni 1641 – Jan Quintereel – gevangene
- 3 juli 1641 – Andries Waerein heeft schulden bij Andries Lebbe
- 5 juli 1641 – Frans de Puudt pacht van Folcque en vander Goesteene – Boekweit
- 6 juli 1641 – Boete voor Jan van Bleus
- 12 juli 1641 – Pieter Verzuudt en Anne Bruneel hebben schulden bij Guillaume Pierins
- 17 juli 1641- Jan Serge gevangen door de Fransen
- 29 juli 1641 – Ommestelling
- 31 juli 1641 – Joos de Herre leverde schoenen aan de dis van Haesebrouck
- 16 augustus 1641 – Christiaen Delandsheere wordt verdreigd door de officier van de colve- brouwalaam
- 21 augustus 1641 – Huwelijkscontract Robert Robert en Cathelyne Vandeleeuwe
- 18 september 1641 – Zuster Anthonette Pacifique geeft een lening aan moeder Agnes Tacque
- 24 september 1641 – Mayken Desnepere gaat als non in 't klooster van de Penitenten
- 1 oktober 1641 – Fragment uit het register vande proceduren
- 7 oktober 1641 – Ommestelling
- 16 oktober 1641 – Marie Verhulst vraag haar slaking aan
- 27 oktober 1641 – Schapen

- 4 november 1641 – Jan van Damme krijgt zijn jaargetijde in de O.L. Vrouwekerk
- 21 november 1641 - De melkbeesten van de Penitenten
- 22 november 1641 - Christiaan VanCayseele neemt een lening op
- 3 december 1641 – Brug over de schipvaart
- 14 december 1641 – Dief

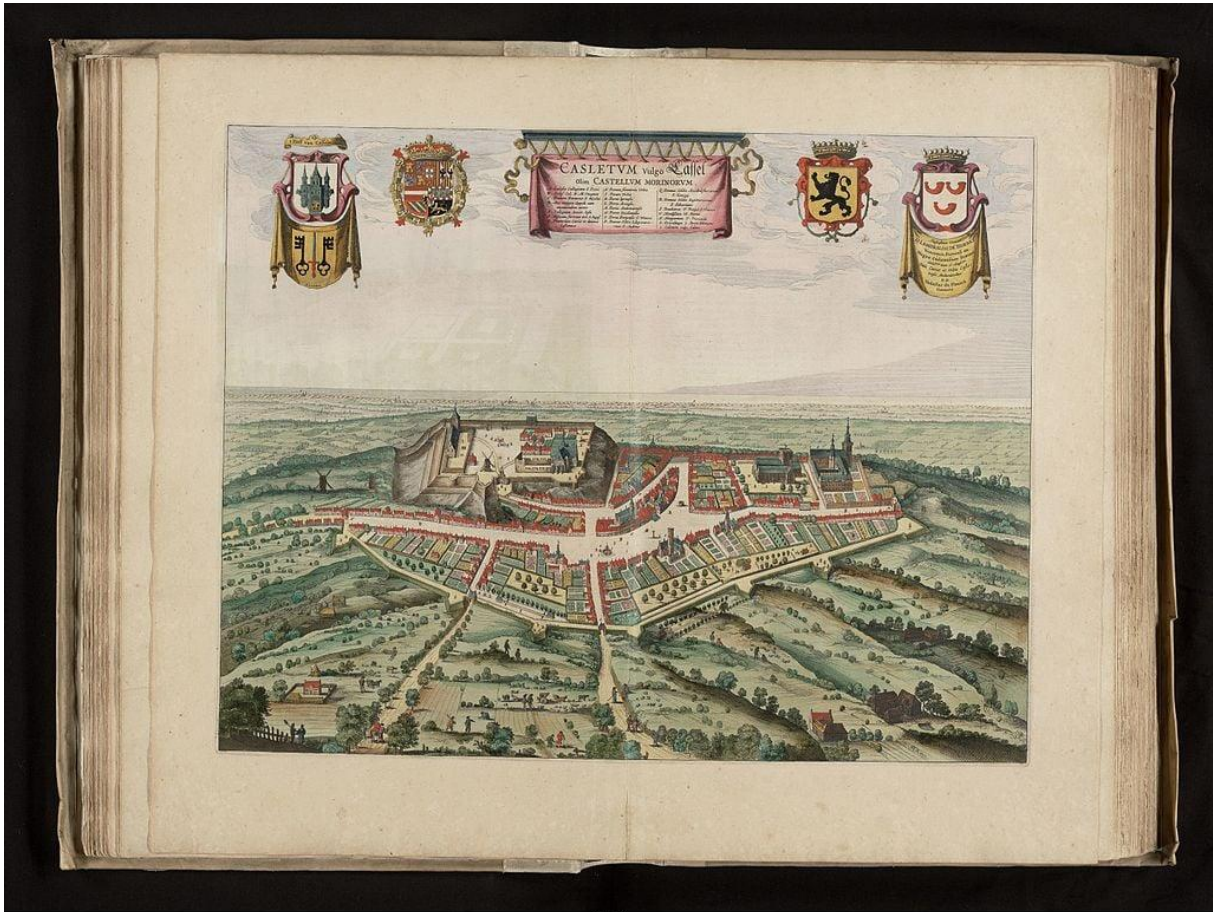
Wido Bourel

gm15 slepntnemhber mom 20ei:54 ·

UIT MIJN DAGKLAPPER...

Op 15 september 1586 werd in Antwerpen Antonius Sanderus (Antoon Sanders) schrijver van o.m. de Flandria Illustrata.

De Flandria Illustrata werd uitgegeven in 1641 en beschrijft steden en dorpen uit het voormalige graafschap Vlaanderen, en dus ook van het huidige Frans-Vlaanderen. Het werk is vooral befaamd voor de prachtige illustraties en kaarten. Het werd later, in 1725, vertaald onder de titel "Verheerlykt Vlaandre".

Inventaris Sint-Bertinus

Oktober 1641 – Jacques Rosière geeft aan de abdij van Sint Berten een vierendeel grond te Poperinghe – Tome II, folio 152

Een zoon van een 'oude' Poperingenaar vereeuwigt door Rembrandt -

In 'De Morgen' van de 23ste juni, verscheen er een stukje van de hand van Eric Rinckhout, over een gerestaureerd schilderij van Rembrandt (1606-1669) waarop een nakomeling van een uitgeweken Poperingenaar staat.

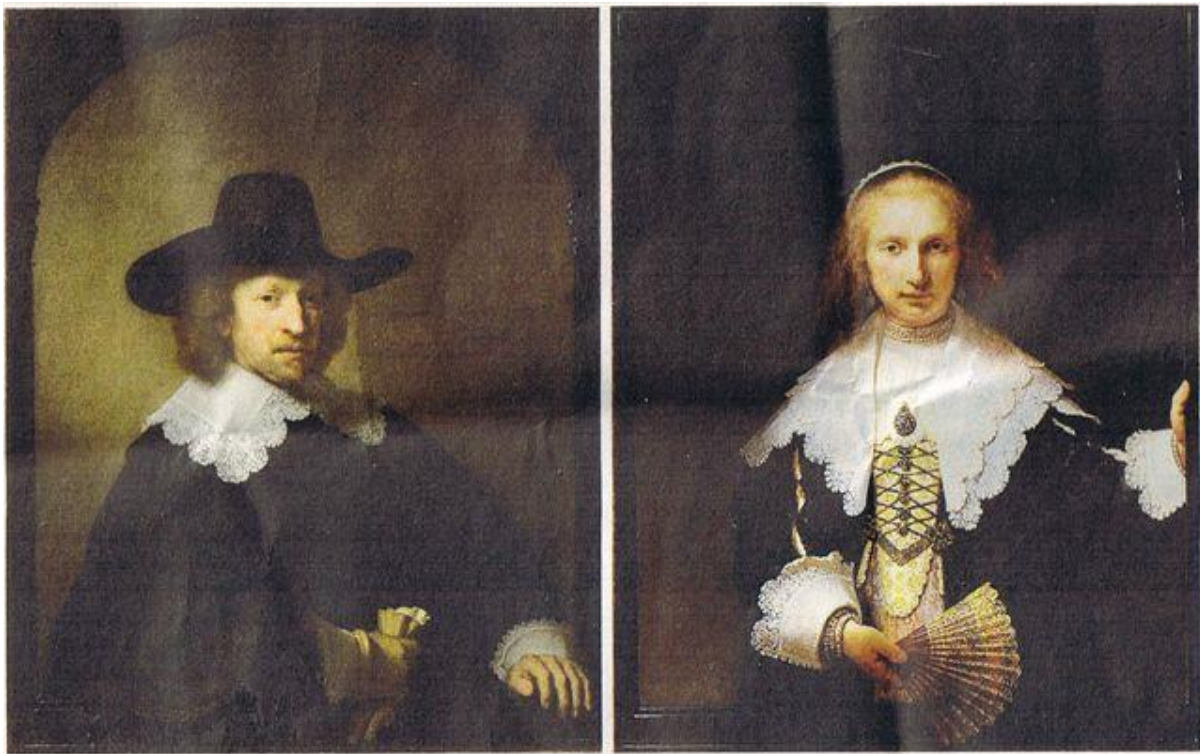
Na twee jaar intensieve restauratie is er een prachtig portret uit 1641 te voorschijn gekomen dat nu te zien is in de Koninklijke Musea voor schone Kunsten te Brussel en tot het einde van september hangt deze man, Nicolaes van Bambeeck 'weer' naast zijn echtgenote Agatha Bas.

Het is Liesbeth De Belie, wetenschappelijk attaché, die er in geslaagd is om het portret van Agatha, één van de topstukken uit de Londense verzameling van de Britse koningin, te laten overkomen naar Brussel.

‘Het is nog maar voor de tweede keer in tweehonderd jaar dat de schilderijen van de echtgenoten herenigd worden,’ zegt De Belie. ‘Het is opvallend hoe idereen getroffen wordt door het portret van de vrouw. Alle aandacht gaat naar haar en dat heeft Rembrandt zo gewild. Rembrandt schilderde de man soberder, donkerder en meer in zichzelf gekeerd. Hij houdt in één hand een handschoen geklemd.

Het portret van de vrouw is opener en kleurrijker. Ze heeft haar waaier geopend en lijkt ons bijna te verwelkomen. Het is ongewoon dat zij rechtop staat terwijl haar echtgenoot zit. De man en de vrouw lijken allebei een hand op de lijst te leggen.

De Belie heeft veel onderzoek gedaan naar de achtergronden van de echtgenoten. De voorouders van Nicolaes van Bambeek waren lakenhandelaars uit Poperinge, die oorspronkelijk afkomstig waren uit het Noord-Franse Bambeke. De familie was protestants en na de terechtstelling van Nicolaes grootvader in 1568 in Brussel weken drie van diens vier kinderen uit naar Leiden.

Nicolaes van Bambeek werd zelf lakenhandelaar in Amsterdam. Hij mag dan een zeer welgesteld man zijn geweest, in de Gouden Eeuw was er meer nodig dan alleen kapitaal om zich een weg naar prestige op te bouwen in Nederland. Dat was misschien wel de reden waarom hij Agatha Bas, de dochter van Dick Bas, één van de machtigste mannen van Amsterdam, trouwde. Deze Bas was dertien keer voor een jaar burgemeester.

Liesbeth De Belie stelt dan ook: ‘In de ogen van Rembrandt was Nicolaes een parvenu, terwijl zij een burgemeestersdochter was.

Ze huwden in 1638, een jaar na de dood van haar vader. Dat kan er op wijzen dat zij gewacht hebben tot de vader stierf om te kunnen trouwen en dat deze dus bezwaren tegen dit huwelijk had. Van Bambeek was op het portret reeds 44 terwijl Agatha pas 29 jaar oud was. Zij is in verwachting van hun tweede kind.

Ik vraag mij ten andere af of die handschoen ook niet symbolisch bedoeld was. Vroeger speelden handschoenen een symbolische rol tussen geliefden. Eigenlijk stond de handschoen nog altijd symbool voor de mannelijke eer en het 'vast' vasthouden van een handschoen, betekende dan dat hij vasthield aan zijn eer en dus trouw bleef aan zijn vrouw.

Zo kon men ook met 'de handschoen' trouwen. Wanneer men op reis was, kon men zijn trouwbelofte 'bezegelen' door zijn handschoen mee te sturen.

En net zoals de handschoen een symbool is, is ook de waaier een symbool. De waaier staat voor de 'vrouwelijke schaamte'. Een gesloten waaier betekent dan ook dat men niet open staat voor de man, terwijl een open waaier net het omgekeerde betekent.

Het zou mij dan ook niet verbazen dat Nicolaes deze schilderijen heeft laten maken als teken van zijn trouw, toen hij in 1641 voor langere tijd op reis moest.

En aangezien Nicolaes en Agatha burens van Rembrandt waren, zullen ze hun buurman gevraagd hebben, om hun portretten te maken.

Let ook op de prachtige kanten kragen en hemdsmouwen!

En zo komt het dat een nakomeling van een uitgeweken Poperingenaar nu ophangt in een Brussels museum. .

ANTOINE LAURIN, 74e ABBÉ. (1)

Antoine Laurin – Een nieuwe abt - 1641 – 1650

Antoine Laurin was geboren te Bethune, en was de zoon van meester Jean Laurin, heer van de Planques en Barbre Muissart. Hij was de broer van de heer Laurin, die presint was van de Raad van Artois en raad van de Grote Raad van Mechelen. Hij nam het habijt uit de handen van Waast de Grent op de 17de januari 1586 en sturdeerde te Douai en te Leuven.

Zijn benoemingspapier kreeg hij te **Poperinghe** waar hij gedurende een jaar proost was.

Op 9 februari 1641 werden de patenten te Brussel afgeleverd waardoor Dom Antoine Laurin abt van Sint Bertins te Sint Omaers werd, in opvolging van Philippe Gillocq. Hij was de 74ste abt van de abdij. De nieuwe prelaat werd in zijn functies op de 23ste en de 27 maart geïnstalleerd. Hij was op dat moment reeds 75 jaar oud. Antoine had zijn pauselijke brieven en toelating op dat moment nog niet gekregen.

Hij assisteerde bij de begrafenisdiensten van de Kardinaal Ferdinand – infant van Spanje en gouverneur generaal van de Nederlanden – aan wie hij op 25 juni nog zijn gastvrijheid had getoond.

Antoine voorzag in de noden van de abdij en leende de som van 7000 guldens om aan de oorlogsbehoefte te voldoen. Hij gaf 30 gulden aan elke religieus die hij haalde uit de verkoop van bos te Poperinghe.

Deze prelaat ga het habijt onder andere aan Joris vande Goesteene van Poperinghe, zoon van Jan en Marie Tlam, die prior van Sint Pry werd. Hij was een muzikant en zou te Bety-hune sterven in het jaar 1678.

Antoine Laurin stierf de 2de oktober 1650.

De opeenvolgende regimewisselingen laten maar weinig sporen na bij de gemeenschap. Een opmerkelijk document, ongedateerd, maar te situeren in de beginperiode van de Franse inval in 1641, dicht de Gasthuiszusters heldendaden toe in de strijd tegen de Franse invallers, waarbij ze zich onder de Franse soldaten zouden gemengd hebben en zo brandstichting verhinderd hebben¹. In die Franse periode komt het wel tot een proces (1662-1664) i.v.m. de (gedwongen) opname van Franse religieuzen in de pogingen van de Franse bezetter om een actieve verfransingspolitiek te voeren, iets waar wel meer kloosters mee te maken kregen².

4 januari 1641 – Joos Keersebilck heeft geld geleend van Anthoine Mazeman - SAP398 - Folio 229

Joos Keersebilck ende Mayken Vacants - zyne huusvrauwe - comparerende in persone ende begheerende wel ende ghetrauwelick te bewaeren ende verkennen **Anthoine Maseman** vande somme van veerthien ponden grooten vlaemsch den zelve Mazeman competerende tot laste vande voornoemde comparanten van gheleenden ende verandwoorden ghelde – hebben in handen vande zelve Mazeman t'szyne acceptatie – verbonden ende verobligiert - zoo zy doen by desen - hemlieden personen ende goedynghen - present ende toecommende - ende by speciale een plumen bedde metten oorpul - drie cussens - een witte sargie - eenen rechtbanck - een lae - twee yseren potten - een hanghsel - rooster - schippe - tanghe - violetten rock - groene ghedanasseert lyfveken - musquet - rapieren - bandolieren ende by speciale alle de meublen ende goedinghen thunnen huuse ende hove zynde ende die aldaer in toecommende tyden bevnoden zullen wesen – omme etca - verclaerende beede partyen etca
Actum present meester Pieter Faraudo ende Jaques van landeghem schepenen den iiijde january 1641

4 januari 1641 - Jaargetyde voor de Gasthuuskapel - SAP 398 - Folio 223 verso

Compareerde in persone deerweerde **moeder vande gasthuuse** deser stede - te kennen ghevende dat zy ontfanghen heeft van wylen zuster **Margriete Therese Marie** - overleden religieuse van vanden zelve gasthuuse - de somme van hondert gulden - welke somme de voornoemde zuster Marriete competeerde ende in haer profes - gejoint was by haerlieden vrienden omme daarvan te disponeren naer haerlieden vryen wille - nemaer alsoo zy door haer subite doodt ende overlyden - de zelve somme gheheele heeft ghelaten in handen van de zelve moeder – zoo ist dat zy ten versoucke ende instantie vande vooghdn ende broeders vande zelve zuster Margtriete - haer ende haerlieden naercommers – verbonden ende verobligiert heeft - zoo zy doe by desen – jaerlicx te doen celebreren een jaerghetyde inde capelle vande zelve gasthuuse ter laefvenisse vande ziele vande voornoemde overledene -

¹ RIJKSARCHIEF BRUGGE, Cumulus Ecclésiasticus 833. Zie briefwisseling (dd. 5-9-1641) i.v.m. de weerstand van de inwoners van Poperinge tegen de Franse invallers RIJSEL, ARCHIVES DEPARTEMENTALES DU NORD, série C, Flandre Maritime, reg. 35, f°88.

² RIJKSARCHIEF GENT, Archief Raad van Vlaanderen 23482.

inder eeuwicheyt gheduerende –
ende consenteerde dat by faulte van dien zy ende haer voorseide naercommers ghehouden
werden de zelve somme van hondert gulden te restitueren aende vrienden vande zelve zuster
Margriete
Actum present

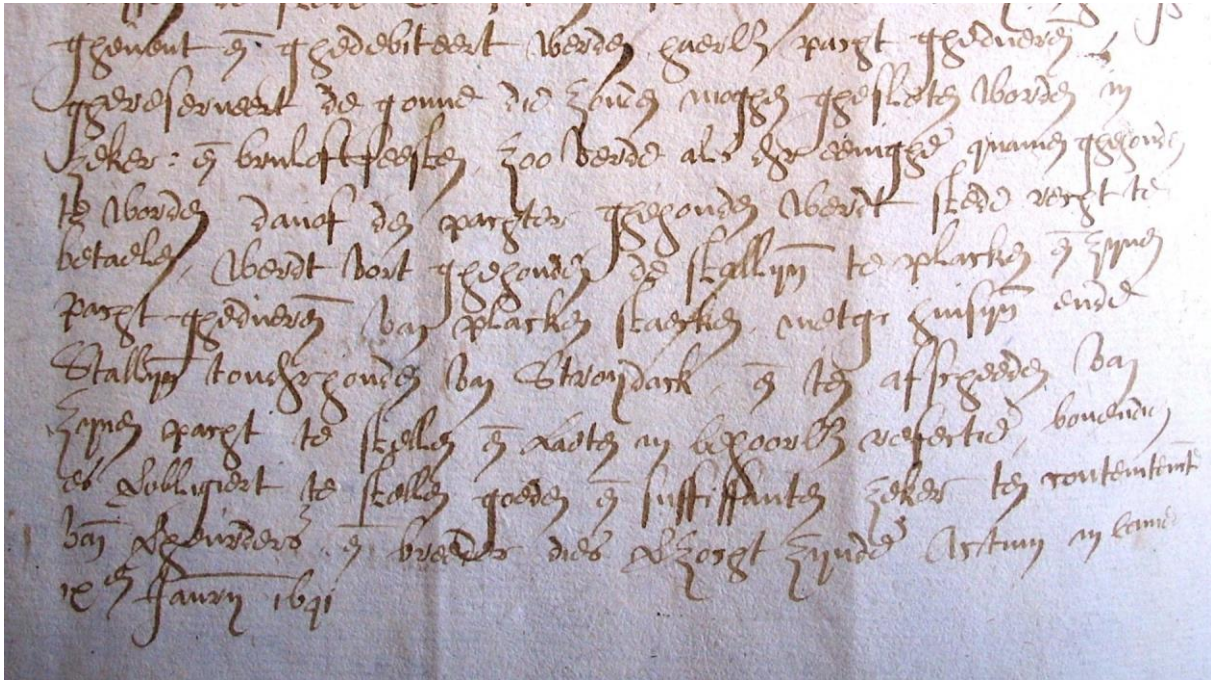
10 januari 1641 – 't Reepken verhuurd aan Cesar Passchael - subalterne wetten SAP 436

Cesar Passchael
ende Christine
Depuudt, zijne
huusvrauwe,
kennen ghepacht te
hebben ghehens
burghmeesters ende
schepenen die
insghelycx kennen
verhuert te hebben
de herberghe byden
oppersten overdraghe
ghenaemt
'tReepken,
mette erfve vooren
ende achter,
metgaders over de
schipvaert,
tusschen hofstede van
daeldynghen dheer
Frans Folcque ende
de zelve vaert,

medegaende voor eenen termyn van vyf continuele jaeren
danof t'eerste innegaen zal te halfmaerte 1642
voor iiiij ponden grooten vlaemsch voor de cnape van de camere,
achtien ponden parisis ter tafele
ende van piryncipaele huere de somme van zessentwyntich ponden grooten vlaemsch by
jaere,
te betaelen by twee egale paiementen,
deen helft ten ommeganghe ende dander helft ten expiereren van elke jaerschaere
mets conditien dat de huerder met zijne jaerlicxsche prestatie
vry ende exent zal wesen van de accysen de stede competerende op de bieren
die ter zelve herberghe ghevent ende ghedebiteert werden haerlieden pacht ghedeurende
En ghereserveert de gonne die zouden moghen ghesleten worden in zeker ende
bruylofffeesten zoo verre als der eenighe quamen ghehouden te worden,
danof de pachter ghehouden werdt stede recht te betaelen,
Werdt vort ghehouden de stallynghen te placken ende zijne pacht ghedeurende van placken,
staecken
metgaders huisynghen ende stallinghen tonderhouden van stroydack ende ten afscheeden van
zijnen pacht te stellen ende laeten an behoorelicke refectie

Bovendien es veroblighert te stellen goeden ende suffisanten zeker ten contentemente van de verheurders ende breeder des versocht zijnde

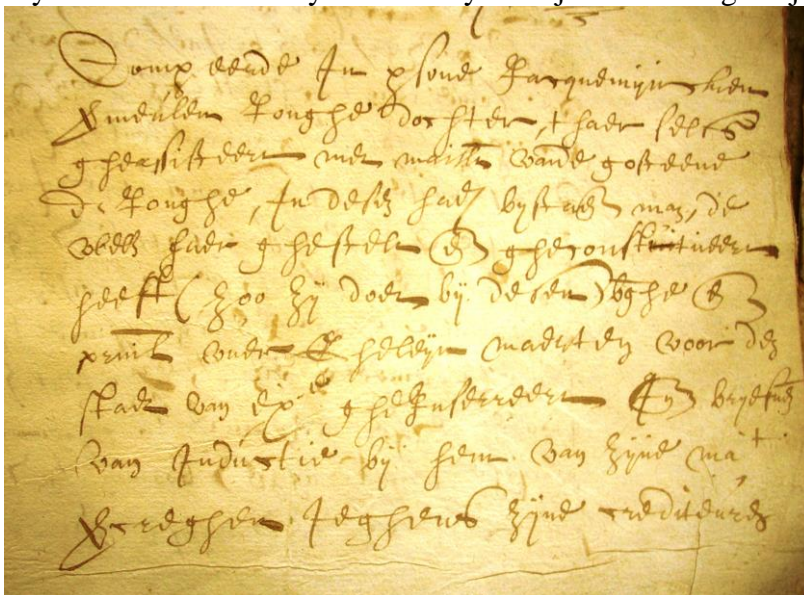
Actum in camere
Xden January 1641

gheveent g' g'edebiteert Aboude g'oude / part g'edebiteert /
g'arveformant de gonne die z'ing moeges g'ep'latz Aboude in
zeker: g' b'neft' g'oude, zoo b'oude als de z'ing' g'oude g'oude
te Aboude danf de g'oude g'oude Aboude st'oude v'ert te
bestaet Aboude b'oude g'oude de st'oude te g'oude g'oude
part g'edebiteert bay g'oude st'oude met g'oude ende
st'oude b'oude g'oude bay st'oude g'oude g'oude bay
g'oude g'oude te st'oude g'oude in g'oude g'oude b'oude
te st'oude te st'oude g'oude g'oude zeker te g'oude
bay g'oude g'oude die g'oude g'oude Artum in camere
16 Januy 1641

14 januari 1641 – Jacquemyne Vermeulen, borg met de Gervelgatmolen – Renten – SAP 398 – Folio 225

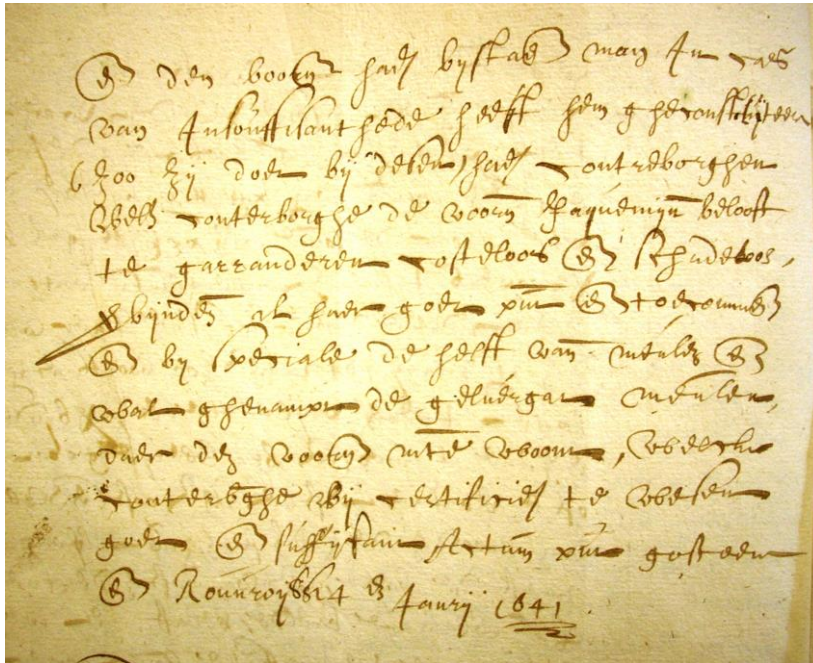
Compareerde in persone **Jacquemyne Vermeulen** – jonghe dochter – t'haer selfs gheassisteert met **Maerten vande Gosteene de jonghe**, in desen haeren bystaenden man, de welcke haer ghestelt ende ghesonstituueert heeft – zoo zy doet by desen – borghe ende principael vuer **Gheleyn Maerten** voor den staet van executie ghesinfereert inde bryefven van inductie by hem van zyne majesteit vercreghen jehens zyne crediteuren

Compareerde in persone
Jacquemyne Vermeulen
jonghe dochter
t'haer selfs gheassisteert
met Maerten vande Gosteene
de jonghe
in desen haeren bystaenden man
de welcke haer ghestelt
ende ghesonstituueert heeft
zoo zy doet by desen
borghe ende principael
vuer Gheleyn Maerten
voor den staet van executie
ghesinfereert inde bryefven
van inductie by hem
van zyne majesteit
vercreghen jehens zyne
crediteuren

Ende den voornoemde haer bystaenden man in cas van insouffisanthede, heeft hem gheconstitueert – zoo zy doet by desen – haer contreborghen welcke conterborghe de voornoemde Jacquemyne belooft te garranderen costeloos ende schaedeloos – verbyndende al haer goet – present ende toecommende **ende by speciale de helft vande meulen ende wal ghehaempt de Gervelgatmeulen**, daer den voornoemde Maerten woont

– welcke conterbroghe wy certificieren te wesen goet ende suffysant

Actum present Gosteene
ende Rouvroy – 14^{de}
january 1641

20 januari 1641 – Boeten –
SAP 251

Pieter Huughe filius
Pieters ende zyne
huusvrouw – verweerders
conra den bailliu – causa
officy – heescher vande
boete van elc vj pond paris
ter cause zy met elcanderen
vleesschelicke convesaite
ghehadt hebben voor
haerlieden huwelick – met
kosten

21 januari 1641- Louys Leroy pacht vanMaillaert vande Goesteene - SAP 398 - Folio 227

Compareerde in persooene **Louys Leroy** den welcke omme te verzekeren **Maillaert vande Gosteene**

djonghe van de somme van dertych ponden grooten vlaemsch die hy schuldych es van **twee jaeren landtspacht** t'laste ghefallen baefmisse 1640 - metgaders omme de lopende jaerschare verbonden ende veroblygiert heeft –

zoo hy doet by desen ter acceptatie vande voorseide Gosteene –

zyn person ende goet - present nde toecommende –

specialick twee zwarte ende een gryse coebeeste - een zwart jaerlyck calf - tcoorne bezayt op twee ghemeten landts - een plumen bedde ghestoffeert - een lade - schaprade - yseren pot ende generalick alle zyn meubelen ende catheylen –

tzynen huuse ofte hove zynde ofte in toecommende tyden zoude moghen wesen –

om in ghevalle van non betalynghe svorschreven Gosteenes contentemente daerop te procederen naer costuyme -

verclarende beede partyen dit verband te gheschyeden ter goede trouwe zonder schymp ofte fraude - nochte in prejuditie van iemant -

Actum present d'heer Mayllaert vande Gosteene doude ende meester Pieter Faraudo schepenen xxvj january 1641

21 januari 1641 – Brouwer Liebaert neemt een losrente op – Renten

223

22

Berthelomeus Lybaert ende Passchyne zijne huusvrouwe,
 comparerende in persone verkenden vercocht thebben ten proffyte an meester **Joos Cheys**,
 de jonghe een erfvelicke losrente an xviiiij pond parisis by jaere
 den penninck xvide,
 voor de somme van xxxij pond grooten bij de vercoopers thaerlieden contentemente ontfaen,
 innegaende heden date dese
 danof ' t1ste jaer valen zal den 21 january 1642 ende zoo voorts etca.
 Te lossen teenen paymente end verbyndende daerinne thuus ende brauwerije
 groot 3 vierendeelen ofte daerontrent,
 streckende oost ende west aboutterende van noorden de zelve straete,
 ende Leonore Dooms, west de beke ende van oosten d' erfve van sieur Walrave Baelde,
 belast met ix pond groote brabantse losrente ten proffyte vande cooper
 ende in een verbandt van Ij hondert guldens ten proffyte an Clays Tlam
 voorts zuuver
 Actum present Rebaut ende Baert, burghemeesters, Gosteene, Rouvroy ende Leuyrn
 schepenen
 Den xxiste january 1641

Berthelomeus Lybaert ende Passchyne zijne huusvrouwe,
 comparerende in persone verkenden vercocht thebben ten proffyte an meester **Joos Cheys**,
 de jonghe een erfvelicke losrente an xviiiij pond parisis by jaere
 den penninck xvide,
 voor de somme van xxxij pond grooten bij de vercoopers thaerlieden contentemente ontfaen,
 innegaende heden date dese
 danof ' t1ste jaer valen zal den 21 january 1642 ende zoo voorts etca.
 Te lossen teenen paymente end verbyndende daerinne thuus ende brauwerije
 groot 3 vierendeelen ofte daerontrent,
 streckende oost ende west aboutterende van noorden de zelve straete,
 ende Leonore Dooms, west de beke ende van oosten d' erfve van sieur Walrave Baelde,
 belast met ix pond groote brabantse losrente ten proffyte vande cooper
 ende in een verbandt van Ij hondert guldens ten proffyte an Clays Tlam
 voorts zuuver
 Actum present Rebaut ende Baert, burghemeesters, Gosteene, Rouvroy ende Leuyrn
 schepenen
 Den xxiste january 1641

21 januari 1641 – Jan van Belles vrouw ligt in de gevangenis - SAP 127A - Nummer 55

Aen myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

Supplierende vertooght reverentelick **Jan van Belle filius Passchier**

dat zyn huusvrauwe nu ontrent xiiij daghen gheleghen heift in stricte van vanghenisse -
zonder dat den balliu ofte ander officier thaerlieden laste heesch ghemaect heift -
dat er nochtans alle officieren volghende de placcaten van zyne majesteit ende ghedecreteerde
costume deser stede in ghelycke materie schuldich zyn te procederen sommierlick et de plano
- utterlick van derde daghe te derde daghe -
ditte ghemerkct believe u edele den voorseide bailliu t' ordonneren promptelick te dienen van
heesche ende alzo hy niet en is legghende ten laste van s'demonstrants huusvrauwe -
emmers niet en heift gheprobeert - nochte staet te proberen 't gonne daerinne zoo groot quaet
ofte delicte zoude gheleghen zyn –
dezelve zyn huusvrauwe te slaeken van vanghenisse ten minsten op cautie juratoire ende
fidejussoire ofte haer t'accorderen eene schidcamer die ghenouch suffisant is tot bewarenisse
van eene vrouwpersoone -
twelcke doende etc.

Zij ghetoot den bailliu omme hierop te zegghen binnen derden daghe naer insinuatie
actum in camer xxj january xvjc eenenveertich – Elle - bode

29 januari 1641 – Clays Masselys uit het gevang te Yper - SAP 398 - Folio 227 verso

Compareerde in pesone **Jacques Cauwera** - den welcken hem ghestelt heeft -
zoo hy doet by desen - zeker ende borghe voor de slakynge van **Clays Masselys** in
ghevolghe vande appostille op reequeste ghegheven by voorcht ende schepenen der
stede van Ypre in daten vande xxvij january 1641 - onderteeckent Mr. Bonaert -
gherecommandeert zynde alhier in ghevanghenysse byden officier vande colfve onder belofte
ende verbande in style
Actum present Rouvroij ende Cheys schepenen den 29ste january 1641

29 januari 1641 - De mouterij van Tlam - Guido Vandermarliere

De mannen en vrouwen van 'Monument' zijn weer aan het graven op het stuk grond waar ooit de winkel en 'het fabriekje' van Vansevenant stond.

In ons nummer van 'Doos Gazette' van december 2021 – schreven we al het één en ander over deze plaats – maar

we hebben in ons rijke stadsarchief - nog een akte gevonden.

We wisten al dat op 12 september 1610 dit erf gekocht was door meester Jan Beyens, van Mayken, de dochter van Marcus de Stamelaere, die rond 1582 naar Leyden gevlucht was. Pas 28 jaar later wordt dit erf door zijn dochter dus verkocht.

We herhalen even ...

te wetene eene erfve ligghende op **dYperstrate** onder de catheylen van den voornoemde cooper - streckende van de voorseyde Yperstraete achterwaert tot inde Schipvaert, de westzyde langhs de erfve van Loys van Goesteene, tot in de voorseyde vaert – metter oostzyde langhs **de waterghanck vande voornoemde stede van Poperinghe**, tot inde voorseyde Schipvaert, belast de voorseyde erfve in ij ponden parisis tjaers met **thofmanschap van Jacob Zanneken**,

*Atlas der buurtwegen
– 1841*

Het is dus duidelijk over welk erf het hier gaat, over de ligging kan er dus geen discussie zijn.

In eerste instantie onthouden we hier dat het meester Jan Beyens is die die stukken aankoopt. Jan Beyens is een bekende advocaat/procureur. De grond in de

Ieperstraat is dus eigenlijk eigendom van hem, maar hij verhuurd deze – voor 12 jaar - aan Clays Tlam.

Dan gaan we naar de akte van de 9de februari 1616. We hernemen hier nog eens de volledige akte.

Bij de opgravingen – vertelde mij één van de archeologen – dat men een stuk 'houten' riolering opgegraven had – die in de richting van de Ieperstraat naar de Schipvaart – of de

huidige Vleterbeek, liep. Het ware interessant geweest om te weten of deze riool in het midden of naast het Puckelstraatje liep. Hopelijk krijgen we die ooit eens te zien.

De situatie op de Ferrariskaart rond 1775

9 februari 1616 – Brouwerij in de Ieperstraat - Renten

Alzoo proces gheresen was voor burghmeesters ende schepenen deser stede Tusschen **Mahieu Baelden**, ter cause van **Abigael** zyne huysvrauwe hoir ende aeldynck van **Claes de Voyere** vervanghende alle dandere aeldynghen vanden voornoemde Claes; heescher ter eender zyde

Ende **Nicolais Tlam** den verweerder, tenderende dat den verweerder hem zoude verdraghen van voorder possessie ende afstant doen van zelde erfve ghecocht by meester **Jan Beyens**, schoonbroedere vanden voornoemde verweerder, jehens daeldynghen van **Marcx de Stameraere**, ligghende op de Yperstraete deser stede onder de catheilen vanden voornoemde Beyens ende **de brauwerie van de wedewe ende aeldynghen van Jacob vande Walle commende van oosten 't Puckelstratgen,**

van zuuden in de schipvaert

van westen Loys vande Goosteene

ende van noorden den voornoemde verweerder, causa uxoris,

dannof derfve onder de voorseyde brauwerie – groot vier roeden – den heescher anne

ghewesen was by burghmeesters ende schepenen deser stede

ende tander deel noch stont in processe,

waerinne zoo verre gheprocedeert is als dat byde voornoemde burghmeesters ende schepenen partien gheordonneert waeren haere different af te legghen, present ghecommen terde vanden wet, partien voldoende ten voorschreven ordonnantie ende comparerende voor **Jacobus Lens**

ende **Jan Denys** zijn eindelynghe omme voorder proces ende cost te schuywen,

vereenst - beaccoordeert ende ghetransigiert by tusschenspreken ende inductie van de voornoemde schepenen in den voughen ende manieren zoo hiernaer volght

te weten dat den voornoemde heescher zoo over hem zelve als vervanghende alle de

aeldynghen vanden voornoemde Claes, consenteert - zoo hij doet by desen

dat den zelve verweerder zal blyven in libere possessie ende ghebruyck van de erfve ende gront in questie,

metgaders oock van de voorseyde **vier roeden onder de zelve brauwerie** hem heescher van te vooren anghewesen, als van zijn eighen ende propre goet, voor hem zijne hoirs ende naercommers,

midts bij den voornoemde Tlam - verweerder - te betaelen anden zelve Baelde – heescher - de somme van zessendertich ponden parisis xx schele –

te betaelen vierentwyntich ponden x schele ghereet ende d'andere twaelf ponden tjaers als wanneer de voornoemde heescher zal bewijs doen dat zijne medehoirs advoueren dit voorseyde accoord,

tzy bij procuratie ofte bij briefven, onder hemlieden handteeken ofte voor tlichten vande zelve pennynghen zal stellen souffisante borghe ende principaele –

transporterende den voornoemde heesser ten proffytte van den voorseyde verweerder, alsulcke heure als hij ghemaect heeft jehens **Ghilein vande Walle** van de voorseyde vier roeden onder de voornoemde **brauwerie**, bedraeghnde drie ponden parisis by jaere, wesende tjaer dat vallen zal in maerte naestcommende ten proffytte vanden voorseyde heesser ende alle andere naervolghende ten proffytte van den voornoemde Tlam, verweerder,

Foto's – Jan Decorte – De mannen vinden een vloertje uit het begin van de 17de eeuw.

Meynende niet min ten proffytte van den voornoemde heescher alle de jaeren ghebruyct bij wylent **Jacob Vandewalle ende Ghileine vande Walle** vande voornoemde vier roeden onder de voorseyde brauwerie – zijnde oock ten proffytte van den voornoemde heescher alle het gruys ghedeurende den pacht vanden voornoemde Walle - al volghende taccoord dien aengaende ghemaect tusschen hem heesser ende den zelve vande Walle hiermede doot ende extinct voorseyde proces met comensatie van kosten

Belovende de zelve partien dit accoord ende voorseyde transactie te houden goet, vast ende van weerden nu ende ten eeuwighen daghe, onwederrouppelcik – verzouckende beede de zelve contractanten ende elck van hemlieden bij zondere int onderhoudt van tgonne voorseyd ende elck pointc zonderlynghe ghecondemneert te zyne – dien volghende hebben wij schepeneen voornoemt-hemlieden met hemlieden consente estime - ghecondemneert ende condemneren hemlieden bij dezen

Actum present Jacob Roelens ende Jan Denys schepenen desen ixden february 1616

Met de voorgaande akte, krijgen we toch zicht op de complexe eigendomssituatie van dit stuk grond. We leren er vooral uit dat de familie Vandewalle eigenaar was van de brouwerij die langs het Puckelstraatje stond. Het was de brouwer Clays Tlam die de brouwerij huurde. Op de 3de juli 1628 krijgt Clays Tlam de kans om de 'verbrande hofstede' ten oosten van het Puckelstraatje aan te kopen.

Uit de akte blijkt dat Clays Tlam dit zo juist 'betimmert' heeft, wat zoveel wilt zeggen, dat hij er een huis opgezet heeft.

En nu vonden we nog een derde akte – eentje van de 29ste januari 1641. We lezen ze eerst eens door:

29 januari 1641 – Een mouterij langs het Pukkelstraatje - SAP 398 - Folio 227 verso

Compareerde in persone **Niclays Tlam ende Franchyne filia Gheleyn Diedeman** zyne huusvrauwe -

kennende vercocht te hebben ten proffyte van Jan vande Gosteene - present ende accepterende - een erfvelicke losrente van vyf ponden grooten by jaere den penningh xvj -

voor de somme van iiijxx pond grooten Vlaemsch byde vercoopens thaerlieden contentemente ontfaen -

innegaende heden date desen - dannof tjste jaer vallen ende verschynen zal den 29ste january 1642 ende soo voorts van jaere te jaere - etca -

te lossen teenen payemente etca -

ende verbyndende daerinne **een huus ende erve mette moutery** -

appendentien ende dependentien daarmede gaende - ghestaen ende gheleghen opde

voor desen belast met een verbandt van hondert twee ponden grooten ten proffyte vande
cooper - metsghadees noch met een borghtocht
voorts zuuver met innynghen naer costuyme
Actum present Rebault burghmeester - Leurn - Cheys - vervanghende Beke ende Feraudo
schepenen den 29ste january 1644

We zien dus dat in het jaar 1641 de brouwerij blijkbaar een mouterij geworden is. Zou dit ijzerertsmuurtje één van de fundamenteën kunnen geweest zijn van die mouterij? Kreeg de brouwerij gewoon een andere functie ?

Compareerde in persone **meester Charles van Houcke ende Cornelie filia Pieter Moeneclay** zyne huusvrauwe -
welcke omme te voorziene **meester Charles van Houcke** - hunnen wettelicke zoon van behoorelicke tytyle -
hem noodich totten staet **des priesterdoms** –
waertoe hy hem mette gratye Godts schykt te begheven ende ten welcke fyne hy is studerende inde heylich goedtheyt inde **universiteyt van Loven** –
ghegheven heeft - donatione inter vivos ofte zulcke ander ghifte als naer recht ende best stede zoude moghen grypen ende ten profyte van zynen voornoemde zoone ende acceptatie van Anthoin Catore -
een onlosselycke lyfrente van hondert guldenen by jaere elcken gulden van twyntich stuyvers tstück -
ten lyfve vande voornoemde meester Charles - loopende cours hebbende met dat hy tot dezelve staet zal ontfanghen worden -
wanof tyste jaer croys vallen ende verschynen zal den naerst valelnde jaer daernaer ende zoo vorts vontiauelek zyn leven gheduerende ende tot zyn
overlyden naer rate van tyden ende omme den voornoemde donataris danof wel ende ghetrauwelick te bewaeren ende verzekeren zoo heeft hy comprant verbonden by vorme van onderpant ofte hypotheque een pachthoff met huusynghen - stallynghen scheure alle boomen ende groene catheylen daerop staende -
groot onder hofstede ende zaylandt - in de Hel ende Wipperhouck –
neghen ghemeten drie vierendeel twee roeden - constituerende inde naervolghend partyen - eerst drie ghemeten ij lynnen preter xvj roeden hofstede streckende zuut ende noord - doostzyde d'aeldynghen deheer Jan de Hont - de haeghe mede gaende -
tzuutende ende westzyde Andryes Masselys - tnoorteynde daeldynghen Joncker Jan Baptist Bulteel ende een dreve - een roede breed - lopende tot op de Casselstraete - lanck vyfenvyftich roeden
Item noch vyf vierendeel zaylant inde zelve houck - in twee reken aen anderen wat zuut oost van tvoorgaende - streckende zuut ende noordt -
doostzyde half dreve jeghens tlandt vande disch van onse lieve vrouwe kercke - tzuutende half de dreve -
enz....

Informatie preparatioire ghehouden by dheer **Andries Rebault**, burghmeester, **Maillaert vande Goesteene ende Charles Leurin**, schepenen der stede van Poperinghe ten verzoucke van **Ghelein de Haene** als verweerder jeghens **Andries ende Mahieu Huughe** heeschers op den iij de february 1641

Dheer Jaques Wyts tzynen toure burghmeester deser stede, oudt lxiiij jaeren –
oorconde ghehoort, ghevraecht ende ghe-examineert opden intendit overgheleit byden requirant -
tuught ende deposeert naer solemnelen eede by hem ghepresteert, wel te weten ende goede memorie te hebben dat voor het decreteren vande coustume deser stede van Poperynghe, ende namelick omtrent den jaere 1614 als de cuerbroeders der zelve stede hemlieden

begaven ten huwelick met personen an andere civiliteit ende zij wilden met hun voorschreven huwelijk anveerden de civiliteit vande gene daermede zy aliërden, - dat zy moesten alvooren renunchieren van hemlieden cuerbroederschap voor tzelve huwelick, voughende daertoe dat hij deposant dusdanighe renuntiatie heeft zien gheschieden ende namelick omtrent tvoorschreven jaer 1614 – zegghende daerenboven dat eenen cuerbroeder anveerdende ander poorterie zijne civiliteit niet en quam te verliesen - midts dat niemant alsdan voor het decreteren van de coustume ende vermocht anveerden eenighe andere poorterie – ten zy renunchierende an zyne civiliteit – twelk den deposant wel weet zoo gheuseert te zijne als hebbende in tcollegie van wetten der zelve stede gheweest over dertich jaeren ende daer te vooren ten jaere 1595 totten jaere 1598 gheweest cleric van meester Jan Mazeman, alsdanne greffier ende tzelve dan dien tyt af heeft zien practiqueren voordere niet wetende – sluit zyne depositie die hy naer lecture heeft ondertekent ende was ondertekent J. Wyts met een handteecken

In het dossier zitten nog verschillende dergelijke verklaringen van verschillende getuigen.

9 februari 1641 - Ghelein Rouvroy heeft schulden by Clays Waterleet - SAP 398 - Folio 231

Compareerde in persone **Ghelein Rouvroy filius Mathys -** verkennende wel ende deuchdelick schuldich te zyne an **Clays Waterleet** ter acceptatie van zyn huusvrauwe - de somme van xliij pond parisis van huusheure vallende thalf maerte eerstcommende - ghelycke xliij parisis van leverynghe van vleessche ende vij pond xlij schele van leverynghe van gaerne – becommende tzamen iiijxx xv pond xvj schele - omme van welke den voorschreven Waterleet sufficientelick te verzekeren ende bewaeren - heeft den comparant verbonden zyn persoon ende goedt - present ende toecomende - speicialick een pluymen bedde ghestoffeert - een baeyghetauwe met alle datte ancleeft - drye laen - twee tafels - eenen waschbanck - een groote balance - eenen zwarten ende graeuwen mantel - een vrouwe clocke - eenen zwarten rock ende lyfveken - eenen eernen ketel – vorts generalick alle meubelen ende catheilen tzyne huuse bevonden ofte die hyer naer bevonden zullen worden - omme by ghebreke van betaelynghe vande voorschreven somme svoorschreven Waterleets contentemente opde voorschreven goedynghen verhaelt te worden by partie executoire daerinne den comparant hem heeft laeten condempneren zoo hy ghecondempneert wort by dese - verclaerende dit vebandt te gheschieden ter goeder trouwe ende niet in fraude ofte prejuditie van yemandt – Actum present de heer Maillaert vande Goesteene vervanghende d'heer Jacques Baert burghmeester ende schepen - desen 9de february 1641

9 februari 1641 – Boeten – SAP 251

Via d'heer **Frans Folcque** verweereghe contra den bailliu – causa officij heescher omme de boete van xxiiij pond parisis ter cause dat zy gheen staet ghemaect heeft ten sterfhuuse van

haeren overleden man ende verborght haere kynderen weezepenninghen ofte de gonne de zelfve reputerende binnen den tyt ghelimitteert byde coustume deser stede – met kosten **Jan Everaert thuwelick hebbende via Pieter Janssone** verweerder contra den bailliu – causa officij heescher omme de boete van xij pond ter cause zyne huusvrawue niet en heeft verborght haere kynderen weezepennynghen – met kosten

Catheryne Soier - verweereghe contra den bailliu – causa officij heescher omme de boete van vj pond parisis ter cause de verweereghe vleeschelick converstatie ghehadt heeft met **Clais de Zagher** – met kosten

Clays de Zagher trouwt in 1644 An Lebbe

11 februari 1641 – Proces tussen Guillaume Masschelier en Anthoine de Witte - SAP 398 - Renten - Folio 231
--

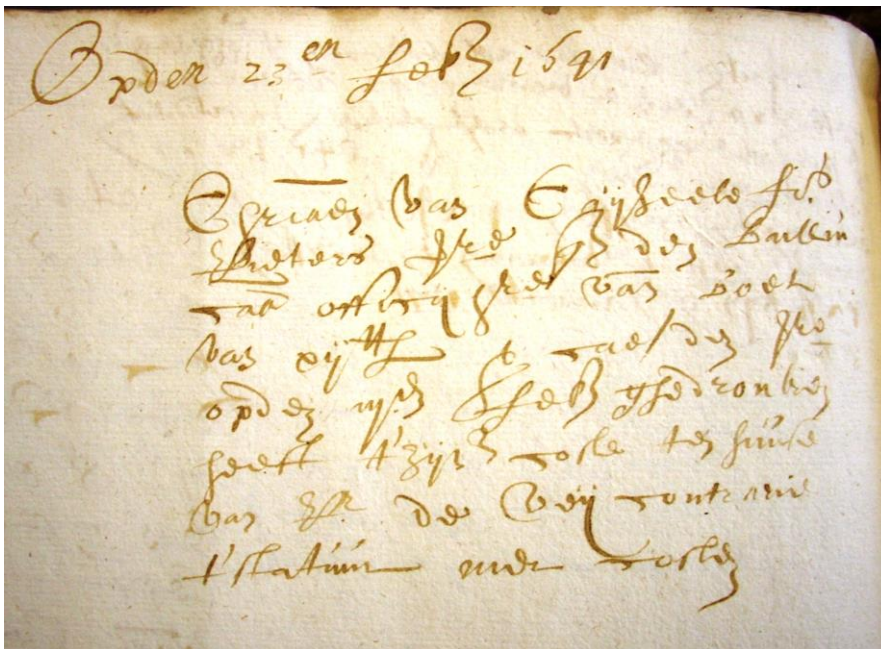
Alzoo apparent proces was te rysen tusschen **Guillaume Masschelier** - heescher ter eenen zyde ende sieur **Anthoine de Witte** - coopman woonende Belle - verweerder ter andere - ter causen dat den voornoemde heescher hadde ghedaen arresteren binnen deser stede **twee vaeten gaerne ende een partye graen** - ligghende ten huuze van Nycolays Cambray - den voornoemde verweerder toebehoorende tot recouvre van de somme van duusent tachtentich guldenen over den coop ende leverynghen van graen - zo ist dat de zelve partyen deur tusschenspreken van lieden van eeren - vereenst ende veraccordeert zyn inder voormen naervolghende als dat den voornoemde verweerder consenteert ande heescher met hem te voeren de voorseide twee baelen tot bynnen de stede van Dunkecke omme byden verweerder aldaer vercocht te zyne - onthier ende van donderdaghe naerstcommende – in achte daeghen ende de penninghen danof comemnde aen de heescher tot concurrentie van de voorschreven schult daedelick aldsdan ghetelt ende betaelt te worden ende in cas de voornoemde verweerder binnen de voorschreven tyt de voorseide heescher vande voorschreven schult niet en vuldede - zal dheescher den voorschreven dach ghevallen zyn ende vermoghen sverweerder laste voorts te procederen nzyn ontgonnen arrest op tvoorschreven goet van de verweerder - dies tzelve arrest blyft in vigeure zynde midsdien hierinne begrepen de kosten van laeden van 't voorschreven graen ende alle sheeschers voornoemde pretentien totten dach van heden - gheene ghesondert Actum present d'heer Jacques van Landeghem vervanghende Feraudo schepen den xj february 1641

20 februari 1641 – Boeten – SAP 251

Pieter Masselis filius Boudewyn verweerder contra den bailliu causa officij heescher vande boete van xij pond parisis ter cause den verweerder opden derden deser maent ghedroncken heeft tzyne coste ten huuse van Pieter de Vey contrarie t'statutr deser stede – met kosten **Pieter Haesebaert filius Pieter** verwerder contra den selven heescher om ghleycke boete heescher cause als vooren - met kosten – is doorstreept **Dieryc Loys filius Jans** verwerder contra den zelve heescher van gheylcke boete ter cause alsvooren – met kosten

Pieter Hasebaert filius Pieters verweerder contra den zelven heescher vande boete van xiiij pond parisis ter cause den verweerder ten twee divesche stonden te weten iijde ende xde deser maendt van ghelcyke ghedroncken heeft ten huuse vanden voorneomde Vey – met costen **Jacob Kiecken** verweerde contra Jan Vrammout ende Jan Derré als dienaeren vande heere heeschers – vand boete van vj pond parisis ter casue den verweerder odpen 30ste xbre 1640 – ghemalen heeft gheduerende den goddelycken dienst vande vespers – met costen

23 februari 1641 – Boete voor Christiaen Van Cayseele - Register van de boeten folio 237

Op den 23^{en} febr 1641
Christiaen van Cayseele filius
Pieters heeft t'zijnen costen
ten huuse van sieur De Vey
vanden voorneomde Vey
ghedroncken heeft t'zijnen
costen ten huuse van sieur
De Vey contrarie t'statut
met costen

Christiaen van Cayseele filius Pieters, verweerder jehens den bailliu causa officij, heeschers van de boete van xij pond parisis ter cause den verweerder op den iijden februari ghedroncken heeft t'zijnen costen ten huuse van sieur De vey, contrarie t'statut met costen.

27 februari 1641 – Anthonis de Witte en zijn gaarn - SAP 248 -

Anthonis de Witte gheintimeerd verweerder ten beschudde van zyn ghearresteert graen, legghende ten huuse van Niclas Cambray jehens Niclais Whosten transport hebbende van Gheeraert de Wynter heesche arrestant omme de somme van xxxiiij pond ij schele groten vlaems over reste van coope vande gaerne met costen

Uit de Chronyke van Vlaenderen ...: 621 tot ... 1725 ...

Door Nicolaus Despars

Met het begin van 't jaer 1641, zijn de gesanten uyt Hollandt vertrocken naer Engelandt, om aldaer de oudste dogter en prinsesse van den Koning Maria Stuart ten houwelijck te versoecken voor den jongen Prins Guilliam van Oragne, in welcke saek de weduwe koninginne Maria de Medicis, die yyt Hollandt naer Engelandt is verhuyst, soo veel heeft gewerkt, dat sy het onwillig parlement om d'ongelijkheydt van persoonen, heeft ghewilligt tot boede overeenkoming en toestemming in't gemeldt Houwelijck.

Willem van Oragne

De Fransche hebben ook desen winter hun verbondt vernieuwt met de Staeten midts hun gevende wedertom 1200000 livers in gelde, midts sy den aenstaenden somer iets groots soudn

ondernemen in de Nederlanden tegen den Prins Cardinael;

Terwijl in't begin van mey den marschalk Meilleraye een magtig leger te velde brogt, en eerst vergaederde tot Amierns.

Maarschalk Meilleraye

Waer tegen den Prins Cardinael seer besorgt was om alle de paelsteden en schandsen sterk te besetten, niet anders denckende, als dat de Fransche Saint Omer ofte eenig der omliggende plaetsen soudn hebben aengetast.

Dog sag men haest dat hy in dese meyning wederom bedroghen was, wanneer Mielleraye sijn sweirdt wende op **Arien**. Om welke stadt te ontsetten den Cardinael aenstondts alles by brogt het gene hem mogelijk was, plantende sijn leger

voor de lignieder Fransche met uytlocking tot eenen voldtslag.

Dog alles wierdt doorgedreven met kelyne handtghemeunstaemheden, tot dat de Fransche hadden vernomen, dat den Cardinael afwachte den heer Lamboi met sijn volk, om alsdan met gevoegt geweld de selve lignie te doorbreken.

Wanneer de Fransche hunnen arbeydt hebben verdobbelt, en sig met meerder volk tot het mynen hebben begeven, dewelcke soo gewenschte uytwerk hadden, dat sy in koreteen tijdt, als men hadde geloofd, groote openingen hadden gemaekt in de mueren.

Want sy hadden te vooren odnervonden dat hun aentogten met het geschut en sweridt hun kleyn voordeel had byghebrogt,; tewijl sy dickwils een bolwerk dry a viermael hadden moeten hernemen.

Soo groot en vroom was den tegenstandt der belegerde.

Die nu siende dater geen hope en was van ontsetting sig genoodtsaekt vonden van sig op den 16 junius onder goede voorwaerden over te geven.

Terwijl was de Prins van Oragne voor het Huys van Gennip gekomen, het welk hy met geen minder arbeydt en kost heeft belegert ende beschoten aldaer insgelijcx vindende eenen Preston als gouvener, den we"lken sijn plaets soo mannelijk verdedigde, dat hy de selve niet voor den 17 junius heeft onder treffelijcke voorwaerden overgegeven, en hier door soodanig het Hollandtsch Leger verswakte, dat het selve niet meer bequaem was om den g'heelen somer nog eenige belegeringe te ondernemen.

Want Oragne nog een aenslag in't hoofd hebbende op het Zas van Gendt, en vindende, dat de voorsorg van den Graef van Fonteyne soo veel had te wege gebrogt, dat het selve niet kon ghenomen worden, tenzy met grooten arbeydt, is van daer verrocken, sig te rust gebevende in Bergen op Zoom.

6 maart 1641 – Boeten – SAP 251

Jaques Vermoote filius Andries verweerder contra den bailliu – causa officij heescher omme de boete van xij pond parisis ter cause den verweerder opden 25° january latstleden wesende Sint Pauwels dach ghedroncken heeft tzynen coste ten huuse van Pieter de Vey – contrarie tstatuut – met kosten

Matthys Verzuudt verwerer contra den zelven heescher omme ghelycke boete ter cause alsvooren – met kosten

Pieter Leroy verweerder contra den bailliu causa officij - heescher - omme de boete van xij pond parisis ter cause hy opden 3de february 1641 ghedroncken heeft ten huuse van Pieter de Vey tzynen kosten – met kosten

12 maart 1641 – De maarte is niet betaald - SAP 127A nr 81 – Trasncriptie – Jacques Destailleur

Baljuw (h) contra Mahieu COMEINE (v)

Opden xxiiien maerte 1641 informatie judiciele ghehouden by Jaques VAN LANDEGHEM schepene der stede van poperynghe opden intendit overgheleit by den balliu causa officii heeschere jehens Mahieu COMEINE verweerdere

Christynken VAN ROUSTEN jonghe dochter oudt xxiii jaeren ofte bet, oorconde ghedaecht gehoort ende gheexamineert, naer eedt ghedaen tuyght ende deposeert warachtich te zyne ende goede memorie te hebben dat zy tsondaechs naer Ste marie magdalene dach inde jaere 1639 wesende xxiiii july neffens Jaeneken BERNAERT ghegaen es ten huise vande verweerdere, welck Janneken hem afvraghende betaelynghe van tgonne zy op hem goet hadde van maertelicke dienst, twelcke den verweerdere refuseerde te betaelen, heeft tzelve Janneken twee ofte drie slaghen ghegeven met eenen vust zonder dat zy daerdeure bloede, de deposante tzelve willende beletten, vraechde aende verweerdere waeromme dat hy tvoorschreven Janneken zoo slouch, waerop hy andwoordende zeide - compt ick zal u ooc zoo vele gheven - nemende zynen vust heeft haer ooc gheslaghen drie ofte vier slaghen met zynen vust ende daernaer met een plantsoeneinde twelcke zy (?? hy) in zyn handt hadde jehens haer hoofd, waardeure zy ghequetst es gheweest en abundantelick bloede, zoo dat waer het zaecke dat zy deposante den verweerdere niet inghevloghen hadde misschien doot gheslaghen zoude hebben gheweest, zoo dat zy ghecureert heeft moeten worden door mre Philips WINNEBROODT, die betaelt es gheweest over zyne curatie van sdeposantes broeder aen welke den verweerdere in recompensie ghelevert heeft een raziere haver, zoo zy van haeren voorseiden broeder verstaen heeft, ghevende voor redene van wetenschap tvoorseide al ghesien en ghevoelt te hebben, voorder niet wetende sluit haere depositie die zy naer lecture heeft onderteeckent

by laste van Christynken VAN ROUSTEN

In de marge: Tauxé xii s

Opden xiii april 1641 informatie ghehoort opden voorseiden intendit by dheer Andries REBAULT burghmeestere

Jacob VAN ROUSTEN oudt xxiiii jaeren landtsman woonende onder dese jurisdictie, oorconde ghedaecht ghehoort ende gheexamineert, naer eedt ghedaen tuyght ende deposeert warachtich te zyne, dat alsoo hy vutten name van Christyne VAN ROUSTEN zyn zuster vervolghde tproces by haer alhier gheintenteert ten laste van Mahieu COMEINE over haer pyn smerte en costen vande chirurgien ter cause den zelven COMEINE tvoorseyde Christynken ghequetst zoude hebben in haer hooft tot opene wonde ende loopende bloede, gheleden omtrent een jaer, by laste vande voorseide COMEINE op de mart deser stede door mre Philips WINNEBROODT ansocht es gheweest omme taccorderen van tvoorseyde different, twelcke den deposant zouckende als niet begheerende te processen, es metten zelven WINNEBROODT ghegaen tzijnen huise aldaer, den deposant metten voorseiden COMEINE gheaccordeert heeft midts heffende in recompensie vande voorseiden quetsure twee razieren haver die den deposant ontfanghen heeft, ende aende chirurgien betaelt over zyne curatie drie ponden parisis, voorder niet wetende, sluit zyne depositie die hy naer lecture heeft onderteckent

by laste van Jacob VAB ROUSTEN
In de marge: Tauxé xiiii s

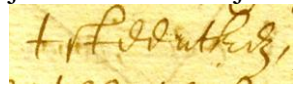
Janneken BERNAERT oudt xx jaeren ofte daeromtrent oorconde ghedaecht gehoort ende gheexamineert, naer eedt ghedaen tuyght ende deposeert warachtich te zyne ende goede memorie te hebben dat tsondaechs naer Ste marie magdaleene dach inde jaere 1639 zy ghegaen es met Christynken VAN ROUSTEN ten huise van Mahieu COMEINE, omme betaelynghe van tgonne zy noch goedt hadde van dienste, welck Christynken ten beste sprekende omme dat de deposante zoude moghen betaelt worden, zeide den verweerdere - wil ik u betaelen - hebbende een plantsoeneinde in zyne handt, heeft tvoorseyde Christynken gheslegghen ende ghequetst tot opene wonde ende lopende bloede, metgaeders haer deposante ooc gheslagghen metten voorseiden stock op haer hooft, daervan buillen gheswollen zyn zonder nochtans ghebloedt te hebben, vorts gherecolleert op haere depositie alhier ghedaen inde zaecke van Christynken VAN ROUSTEN heeschereghe jeghens desen verweerdere, verclaert t'inhouden der zelve te zyne warachtich, voorder niet wetende sluit haere depositie die zy heeft onderteckent

by laste van Janneken BERNAERT
In de marge: Tauxé xiiii s

13 maart 1641 Jaques Floor en Mayken nemen een lening op bij Joos Cheys – Renten – SAP 233 verso
--

Compareerde in personne **Jaques Floor filius Jans ende Mayken filia Christaen Huughe**, zyne huusvrauwe, verkennende wel ende deuchgelick vercocht te hebben an ende ten proffyte van meester **Joos Cheys** d'oude, een erfvelicke losrente van vier ponden grooten vlaemsch, by jaere den penninck xvj – voor de somme van lxiiii pond grooten vlaemsch byden vercopers t'haerlieden contentemente

ontfaen – ingaend eheden date, dese danof tjste jaer vallen ende verschynen zal den xijj de maerte 1642 ende zoo vorts etdc. – op te legghen t’eenen payement – verbyndende ter verzekerdhede divrscher aprtyen zayland gheleghen inde Lissenthouck deser jursidictie danof tjster groot een ghemet preter viij roeden – ghenempt

tsteenken – streckende zuudt ende noordt – doostzyde twaterloop – daerover de wee van Corneel Pyerins, tzuuteinde de voetwech, de westzyde Pieter Salom” ende toostende de Bethunestraete

item drei gheemten lx roeden zaylant, west tot tvorogaende, streckende metten oosteinde de heere van Terdeghe, de zuutzyde talnt vande gilde vande sinte sacramento te Poperinghe, tweszteinde half brabantdereve, daerover dhofsteden vande voronoemde weduwe Pyerins ende de noordtzyde de Bethunestraete – voor desen zuuver ende onbelast -

uet innynhge recht

actu mpresent de heer Andries Rabault ende Vhaerles Leurin, Clays Beke ende meester Pieter Frande vervanghende Rycke – schepenen – xijjde maerte 1641

13 maart 1641 – Boeten – SAP 251

Anthonis Herman verweerder contra Jan Vramboutt heescher omme de boete van vj pond parisis ter cause den verweerer ghedroncken heeft opden derden deser – wesende zondach ghederende den goddelijken dienst ter herbrghe van Clais Bordelles – met costen

Jaques van Cayzele verwerder contra den bailliu – causa officij heescher omme de boete van xij pond parisis ter cause den verweerder ghevischt heft inde vaert deser stede opden ... february 1641

Pieter Vermeersch – verwee’rder contra den zelve heescher omme e boete van xxiiij pond parisis ter cause den verweerder te twee ddiversche stonden gheroncken heeft zynen coste ten huuse van Pieter de Vey omtrent Kersdach latsleden

Rogier Creus verwerder conra den zelve heescher omme de boete van xij pond parisis ter cque den verwerer sondaechs voor thuindach latsleden ghedroncken heeft zynen coste ter brauwerie van Mahieu de Zagher contrarie tstatut – met costen

Mahieu de Zaghe ghetauwet hebbende de weduwe Jaques vande Fontaine – verweereghe contra den gaillu – causa officij – heescher vande boete van xij pond parisis ter cause den verweerder niet en heeft verborcht zyne huusvrawues kynderen weezepninghen – met costen

Jan de Baker verweerder contra den bailliu- causa officij heescher vande boete van xxx pond parisis emmers volghens de costuume deser stede ter cause den verweerder opden vde april laestleden gheslaghen ende ghequetst heeft de huusvrauwe van Hubrecht de Hongher hebbende op s’heeren strate naer haer gheworpen met steenen ende naer haer ghelopen met zyn bloot mes in zyne handen waerdeure zy grootleicx ghegriefft is gheweest – met costen

13 maart 1641 – Billioen - SAP 127 A – nummer 60
--

Extract van de proceduren vut t’rolle van boeten onderhouden voor burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe waerinne onder andere staet t’naervolghende

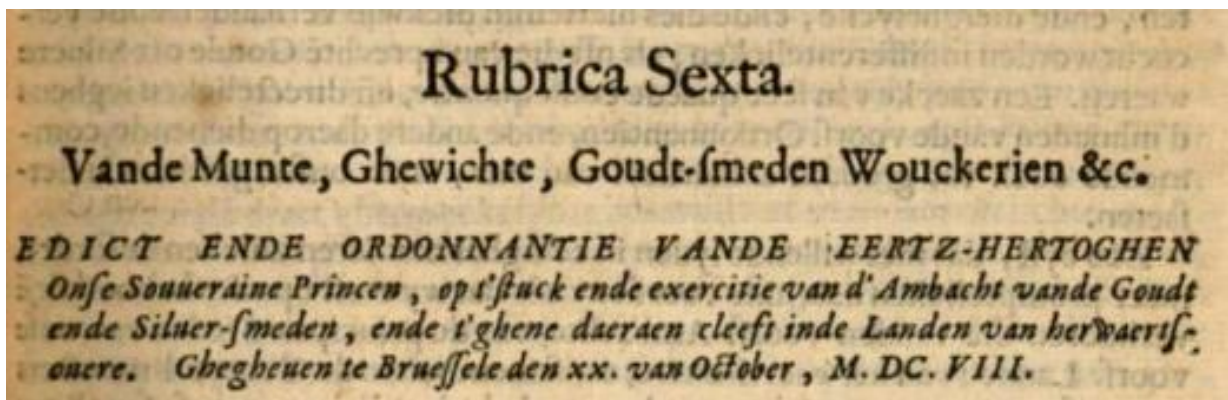
Opden xiiijde maerte 1641

Thomas Lobedye tot Watoue verweerder contra den bailliu - causa officij –

vande boete van neghen guldens over neghen fransche stuvers **wesende billoen** byden verweerder aen de heescher als heden ghepresenteert ende ghegheven met consits van diere volghende de placate met kosten

De verweerder in persooone alhier ghearresteert zynde kendt sheeschers heesch – stellende hem ter discretie vande wet ende belovende alhier inne te commen t’allen tyde dies verzocht zynde op peine van re-intergratie – actum present d’heer Jan Folcque vervanghende Jacques van Landeghem – schepene – den xvde apri 1641 – depost d’heescher accepteernde d’heeschers kennisse concludeert de zelve – Int advys eodem

De wet op alles gheledt condemneert den verweerder in de boete van neghen guldens ter cause by heesche gheroert t’applicqueren achtervolghende de placcaete – metghaders in de kosten vn de vervolghen – actum xvj mey 1641

14 maart 1641 – Jan Loys – borg voor de brouwer Bertholomeus Liebaert - SAP 398 - Folio 234

Compareerde in persone **Jan Loys** den welcke hem heeft verkent - zoo hy doet by dese - borghe ende principael omme **Berholomeus Liebaert filius Augustyn** voor drye jaeren huusheure van de **herberghe ghenamt de Cappelle te Spaignaertsdale** byden zelve Liebaert gheheurt jehens Ghelein Bacquero – teerste jaer vallende thalf maerte 1642 - voor neghen ponden grooten vlaemsch by jaere ende omme daer voorseyde Loys danof te verzekeren ende bewaeren - zoo compareerde in persone **Leonore filia Christiaen Doon** - laetst wedewe van wylen de Flye - dewelcke in deen gheadsisteert met Christiaen Clyckemaille - haeren bystaenden man - gheeft verbonden ende verobligieert in handen vande voornoemde Jan Loys - present ende accepterende – een huerhuus ende erfve daer de voorseyde wedewe woont opden Werf deser stede - aboutterende van oosten Joos Cheys de jonghe - zuuden de voorseyde Werfstrate - west de kynderen Walrave Baelde ende van noorden de voorseyde Liebaert - voor desen zuuver – omme in cas van eenyge beschaetheyt de selve te verhaelen naer costuyeme - renuncheirende de zelve wedewe van alle exceptien ende beneficien die thaerlieden voordeele zoude moghen weesen -

namentlick sent consult villidiani naer dat het effect van tzelve beneficie haer te kennen ghegeheven is gheweest -
 ende omme de voorseide wedewe van tgonne voorschreven wel ende ghetrauwelick te verzekeren ende bewaeren - zoo heeft de voroseide Bertholomeus Liebaert al wettelick verbonden ende veroblgiert in handen van de voorseide wedewe –
één zyn huus - erve ende brauwerie daer Christiaen de Landsheere - presentelick woont inde Watoesraete deser stede -
 abouterende van oostende de voorseide straete - zuuden de voorschreven wedewe ende Joos Cheys de jonghe - west Wallrave Baelden ende van noorden inde beke -
 voor desen belast met elf ponden grooten tsjaers ten proffyte van Joos Cheys de jonghe ende met een verband van twee hondert gulden ten proffyte van Clays Tlam omme in cas van eenyge schade de zelve daer op te verhaelen ende recouvreren naer cosutyme
 Actum present Cheys - vervanghende Feraude schepenen - den 14de maerte 1641

19 maart 1641 – Ghilein Maerten huurt een deel van de Ghervelgatmolen - SAP 398 - Folio 235 verso

Ghilein Maerten comparerende in persone kendt deughdelick schuldich te zyne aen de vier weesen **Jacob Vermeulen**
 ter accepttie van **Jan van Bleus** haerlieden stiefvader - vierentwyntich ponden grooten vlaensch -
 van vier jaren **huusheure ende meulenpacht** van t'vde van de **Ghervelgatmeulen** –
 t'laetste verschenen te Sinte Jans Misse 1640 - boven de lopende jaerschare -
 laetende hem volontairelick daerinne condemneren –
 dienvolghende schepenen onderghenoemt hebben hem daerinne ghecondempneert -
 zoo zy doen by desen - ende wysen hem met dese met ghelycke consente tzyne laste exectoior
 Actum present D'heer Maillaert vande Goesteene d'oude ende Jaques van Langehem
 schepenen den xix maerte 1641

20 maart 1641 – Brouwerij – Renten – SAP 398

Comparende 8de 1641
 Cathelyne wed. van Jaques de Landsheere
 comparende in persone - kendt vercocht thebben aen ende ten proffyte van Jantjen de weese van Meester Joos Petyt

237
 236
 20 maart 1641 - SAP 398 - Folio 235

Cathelyne wedewe van Jaques de Landsheere - comparerende in persone - kendt vercocht thebben aen ende ten proffyte van **Jantjen de weese van Meester Joos Petyt**

ter acceptatie an d'heer Pieter Petyt - vooghd vande voornoemde weese - een erfvelick losrente van twee ponden grooten vlaemsch - by jaere den penninck xvj - voor de somme van seven en dertich ponden grooten vlaemsch byde vercopege thaerlieden contentemente ontfaen metgaders byden voornoemde haerlieden man volghende zeker obligatie ghemaect opden ijde february 1633

237
 236
 20 maart 1641 - SAP 398 - Folio 235

- onderteeckent by laste Jacob de Landsheere ende Cathelyne landsheere ten passeren van desen ghesien ende ghecasseert - innegaende de voornoemde rente - heden date deser - dannaof t'eerste jaer vallen zal den xxste maerte xvj twee en veertich ende alzo voort van jare te jare - etca - te lossen t'eeenen paymente etca - verbyndende daerinne als blyfveghe in commeren ende baten ten sterfhuuse van dien voornoemde hare man tot het opsluiten vanden deel - **een huus ende erfve mette brauwerie ende brauwallaem daer de vercoopeghe presentelick woont inde Leverstraete - deser stede -**

abbouterende van westen t'huus ende erfve toebehoorende den heer Jaques vande Goesteene -
noorden de straete - van oosten vidua d'heer Frans Folcque ende van zuuden de schipvaert
Item twee lynnē ... roeden zayland in de peselhouck deser uruisdcitie - streckende oost ende
west - rondsomme t'landt Jacob Buuck voor desen belast met een losrente van xv pond paris
sjaers - ten proffytte van Frans Bollaert
Item met ze ponden thien schellynghen grooten sjaers ten porffyte van d'heer Andries Rebault
- voorts zuuver met inninghe naer costume
Actum present d'heer Andries Liebaert ende Jaques Baert - burghmeesters - Jan Rouvroy - Jan
Folcque ende Robert de Rycke schepenen -
den twyntichsten maerte xvjc eenenveertich

20 maart 1641 – Aanstelling officieren subalterne -SAP 436 – Folio 60

Officieren subalterne der stede van Poperynghe vernieut byden eerweerde ghecooren abt van
Ste Bertins metghaders burghmeesters ende schepenen der voornoemde stede opden xx
maerte 1641

Oppervoocht van weezen – D'heer Jacus Baert – burghmeester vande wet

Kerckmeesters van Sinte Bertins:

Dheer _Guillume Pierens – Jacques Diedeman – Biclais Cambray – Robert Bonte
, cnape - Jacques de Naghelare

Kerckmeesters van O.L. Vrouwe :

D'heer Pieter vande Peereboome – Frans van Damme – Augustyn Jacobssone – Andries
Lebbe – knape – Gillis Baervoet

Kerckmeesters van Sint Jan

D'heer Guillaume Floor – Henri Heneman – Sieur Pieter Petyt – Frans Baervoet – Cnape –
niet ingevuld

Dischmeesters generael vande drye prochie kercken

Ghelein Diedeman – Jacob van Beveren – Piete van Renynghe – Jacques vande Wynckel –
cnape Jan Lannoy

Ter assistentie van Ste Bertins – Caerle van Caester

Ter assistentie van O.L. Vrouwe : Frans Oudoore – Christiaen Bouve

Ter assistentie van Sint Jans: Ghelein Freingy – Jan van Daele

Ter assistentie totte paters recollecten: Anthonis de Witte – Clais Verhaghe

Gasthuusmeesters : D'heer Jacques Proventier – Jacques Folcke – Jaques Steven – knape
Matthys Brock

Folio 61

Voocht vande Magdeleene Cappele – Ghelein Wenis - Frans Scherrie – Gheeraert de Wynter
- Cnape: *niet ingevuld*

Gouverneuren van de aultaere van onse lieve vrouwe van Sint Bertins:

Jacques Steven – Frans Perins djonghe – Frans Diedeman

In Onse Lieve Vrouwe kercke : Ghelein Verclytte filius Gheleins – Michiel vande Zande
d'jonghe – Antheunis van Zegherscappel

In de Sint Jans kercke : Anthhonis Winnebroot - Jaecques Le Roy – Michiel vande Zande
d'oude

Gouverneuren vande aultaer van t'heilich sacrament : Joos Couvreur – Jacob Spillaert

Besorghers van de goede wegghen inde prochie van Sinte Bertins: Jaecques Couvreur – Pieter de keyser

Inde prochie van Onse Lieve Vrouwe : Mahieu Huughe - Andries de Saghère

Inde prochie van Sint Jan : Joos Borthier – Frans Gallois – Jacques Caileau - cnape : Jaecques Poissant

Warandeerdere van de biere ende broode met datter ancleef ende sonderlynghe met laste van te doen gaugieren de coorne ende haver mate

D'heer Jacques Wyts - d'heer Frans Pierins – Pieer Babbelaere - Jaecques Diedeman – Jan Maerten – Jan van Renynghe filius Jaques – Jan Roens filius Vincent - Cnape Pieter

Rouveroy

Omme loopers - voorzitters, ghebieders vande wacht ende bestelders vande maerct : Piter Rouvroy – Jan Boullenois

Folio 62

Warrandeerdere vande smalle lyste ende perse ende rauwe perse met datter ancleeft : Michiel van de Zande d'oude – Pieter de Dammere d'jonghe – Frans van Beveren – Jan Duflocq – Jan Zanneken – Caerle Vrolynck – Boudewyn Verhaghe – Jan vande Bochoutte – Gillis Baervoet – cnape Laurens Waeterleet

Warrandeerdere vande opper loyen - recke - volders - persse ende varwe :

Christiaen Maes – Clais Weterleet – Jan vande Zande d'oude – Andries de Meyre – Caerle Roens – Jan Verclytte – Niclais Cambray – Jacob Valleboutd – Clais de Vos – Christien Zanneken – Christien Liebert – Frans Bardoul – cnape Jan Blullenois

Warrandeerder vande sayen :

D'heer Andries Rebaut – Christiaen Hoverder – Pieter de Dammere d'oude – Jan du Floucq – Andries de Meire – Michiel van Thune d'jonghe – Jan Verclytte filius Jans – Cnape – Vincent vande Bochoutte

Gouverneuren vande vullambachte:

Jan de Meulenaere – Adriaen Verpouckes – Frans van Beveren – cnape Michiel Mamiie

Gouverneuren van de weefambachte

Deheer Andries Rebaut – Jacob Wanten – Jan de Vos – Christiaen Benten – Pieter van Damme filius Jans – cnape – Antheunis Cathoire

Ickers van stopen kannen ende pinten bier ende wyn maete inde herberghen : Jan van Renynghe filius Jaecques – Antheunis de Witte

Gouverneuren vande scheerambachte: Christien Liebaert – Jacob vadne Zande – Jacob Maerten – cnape – Jan Mazeman

Warrandeerdere vande vlaecke : Clais Vermaerle – Ghelein Freingy – Jacob vande Zande – Pieter de Dammere f'jonghe – Christiaen Zanneken doude – cnape Vicnent vande Bochoutte

Folio 63

Warrandeerdere vande verkens: Maillaert Liebaert – Frans Hellebus – Joos Hellebus - Joos de Vokldre - Maillaert Liebaert

Meter van de bayen ende sayen: Jacob Maerten

Warrandeerdere van de ghezoden ende ghebraden: Maillaert vnde Goesteen d'jonghe – Jan Ellebout – Auustyn Jacobssoone – Frans de Quidt – Robert vande Gosteene – Maillaert Liebaert – Mahieu van Renynghe – cnape – Piter Rouvroy

Warrandeerdere van de ledere :

Jacques Folcque – Andries Portier Frans bolalert – Rogier Styls – Isaac Beharelle – cnape – Jacques de Naghelaere

Warrandeerdere van de hoppe:

Dh'' (Jaques Schevele – Willem Scherrier – Jan Baert – Chrsitiaen Floor – Jan vande Goesteene – Henri Heneman – Jan de Roode - cnape : Michiel Manie

Officieren van de ackerschade:

Mahieu Cailleau - Oosthouck
Pieter Marques - Eduaerthouck
Christiaen Lauwyck - Haeghebaerthouck
Jan de Roo - Lyssenthouck
Jan de Keyser - Wipperhouck
Clais Huughe - Helelhouck
Charles de Roode - Schoudemonthouck
Frans Couèssaert - Hipshouck
Clais Masselis - Eeckhouck
Frans van Damme filius Caerle - Hamhouck
Passchier Meersseman - Peselhouck

Cnape hebbende beslach binnen ende buuten: Frans Roaen – Martein Kestelin – Adriaen Piern

Brantmeesters ende warrandeerdere van de brycken

Jan van Renynghe filius Caerle – Jacques leroy – Pieter Keerne – Frans Pyl – Jan Proventier – Loouys Lerou – Jacob van Damme filius Jans – Christien Behaerelle – Robert vande Goesteene - cnape: Pieter Herreman

Warrandeerdere van de houtte : Jan de Puudt - Mahieu Roaen - Mathys Brock – Joos van Cayzeele – Frans Roaen

Hoppesackers: Gillis van Calis – Jan Deschildt - Pauwels de Corte - Matheus Rooms – Daniel van Cayzeele – Andries Fontenay – Jan de Puudt – Mahieu Roaen – Corneel de Schermer – Jan Keerssebilck – Jkan Keerssebilck d'oude – Mahieu Verso – Frans van Hove – Clais Buuck – Frans Roaen – Guillaume Lucas –

Met last van allen derden zondagh vande ment ende tsaterdaechs te vooren de groote clocke te luuden inde kercke van Ste. Bertins

Gaugierdere vande tonnen en vatkens : Jan de Volder - Christiaen de Witte - Gillis Waghers –

Bierwerckere vande halve tonnen en de vatkins : Pieter Herman – Jacques de Naghealere – Maillaert Buuck – Pauwels de Corte – Jan Keersebilck doude – Guillaume Lucas – Daniel van Cayzeele –

Met last vande clocke te luuden ende ten brand ete comen ende alle debvoir te doene naer
coustume

Dienrs vande heere

Pieter de Clercq – Jan Vraemboudt – Philippe Fauvarrque – Louys Petyt Beruin – Jan Derré –
Jan Vermeulen

Blyfvende nietmin in vigeure alle ordonnancien statuten ende cueren voorgaendelick tot
directie ende onderhoudt vande voorgelesen officieren by de wet ende raeden daerop
ghemaect.

Vermaeck van weerden ende weerdinnen metghaders alle andere hemlieden gheneerende met
bier te tappen ende venten binnen dese stede ende jurisdictie met het collgie vande wet
ghedaen nopende de rechten deser stede competerende opde bieren – groote ende cleine –
voor den tyt van een half jaer innegaende jste may 1641 ende expererende ultima 8bris
daernaer opde conditien hiervooren in ander vermaecken verhaelt – boven dat de zelve
weerden – weerdinnen ende tappers ghehouden werden alle twee maenden te betaelen de
quote an hemlieden vermaeckt ende te stellen borghe voor de zelve ten contentemente van de
tresorier.

Simoen Clignet woonende inde Pellicaen heeft vermaect met tcolelge vande wet voro den tyt
van zes maenden voor – jc ij pond parisis

Mathieu Bakero heeft inghelyckx vermaect voor xxxvj pond parisis

Via Pieter Rooms heeft ermaeckt voor xxxvj podn parisis –

Voor borghe Christaien Moeraert present – Baert burghmeester

Piete Deworm heeft vermaeckt voor xlvijij pond parisis

Jan de Swarte heeft vermaeckt voor lxxij pond parisis

Frans de Quidt heeft vermaeckt voor iiijxx xvj pond parisis

Jaspar Pick heeft vemraeckt voor lx pond parisis

Jacques van Cayseele voor iiijxx iiij pond parisis

Jan de Langhe voor jc l pond parisis

Jan Vrambout voor lxxvj pond parisis

Frans van Damme voor iiijxx x pond parisis - borghe Jaques vande Wynckele – present
present Farando – 16de mey 1641

Clais van Pradelles – jc lxxvij pond parisis

Christoffle Mahieu – lxxij pond parisiis

Via Frans Kyts liijij pons parisis

Ghelein van Damme – lx pond parisis

Borghe Jacques vande Wynckel present Farando schepene – 16de mey 1641

Pieter vande Walle heeft verameckt voro lx pond parisis

Anthoine du Bureau – jc xxxij pond parisiis

Chrstitaen Beharelle heeft veramect voor jx ij pond parisis

Jan de Landsheere – liijij pond parisis – borghe Anthoine Maseman present Cheis – jste mey
1641

Bertholomeus Liebaert – iiijxx iiij pond parisis - borghe Anthoine Maseamn present Cheis –
schepen – jste july 1641

Via Jaques Vasseur heeft vermaec voor jc lxxvijij pond parisis

Jan Bapstist van Kynderen – ijc pond parisis

Pieter de Vey – lx pond parisis

A photograph of a handwritten document in cursive script. The text reads "Ten halmdaeghe xxxv. maart. 1641." The ink is dark and the paper is aged and slightly yellowed. The handwriting is fluid and characteristic of the 17th century.

Compareerde **dheer Robert Proventier** thresorier deser stede vuyt crachte ende in ghevolghe van de decrete naerschreven dannof tinhouden van woorde tot woorde hiernaer volght

Philippe Anthenus Winnebroot inde qualiteyt als wetschepen der stede van Poperynghe laet weten ende certifieer by desen,

dat ick ten versoucke van **dheer Robert Proventier**, thresorier deser voorseide stede – naer voorghaende sommatie ghedaen opden vj october 1640 byden bailliu deser stede ten huuze van **Robert vande Goesteene**, panthuis,

ghecooren by heer ende meester **Jacques vande Goesteene**,

metsgaders naer vooghaende schriftelick verbodt ende interdictie naer style,

byden zelve bailliu ghedaen van naerschreven goede opden xxij der voorseide maendt ende consent vande zelve thresorier vercreghen by apostille op requeste –

opden xxvij ste der zelve maendt onderteekent Ellebode,

gehestelt ende ghebooden hebbe te coopen ter haulche, de meest biedende den naersten

by subhastatie ende decrete met tdoen van drye sondaegsche kerckeghebooden ende drye kerssebrandynghen van de xiiij te xiiij daeghen zonder interruptie,

een huus metter erfve daeronder ende achter liggende inde Leverstraette deser stede, de voornoemde heer ende **meester Jaecques vande Goesteene** toebehoorende –

daer **Maillaert vnde Goesteene** djonghe presentelick woont,

streckende van vooren ter straete, achterwaert tot ande schipbaert, mette noortzyde jeghens thuus ende erfve van de weduwe ende aeldynghen van Jaecques de Lantsheere ende metten

zuytzyde jeghens derfve van Christiaen Moeraert,

belast in heerelicke rente als van ouden tyden ende verpacht noch tot half maerte 1641 aen de voornoemde Maillaert vande Goesteene,

omme daeranne te verhaelen ende recouvreeren de somme van iij m xxxvj pond vj schele

iiijde paris over trecht van yssue de voorseide stede toecomende,

ten laste van heer ende meester Jaecques vande Goesteene,

verkent vande kuere deser voorseide stede,

wesende de thienden penning van ghoede –

de zelve heer ende meester Jaecques vervallen ende ghesuccedeert byde doot ende overlyden van zynen vaeder, moeder ende broeders –

gheextimeert byde gheswooren deelslyeden ten voorseide sterfhuuze op daertig duust iijc lxiiij pond ij schele vj deniers –

achtervolghende de schriftelicke certificatie dannof ghegheven by **Gheleyn Wenis**, clerck in dele, mette kosten van voorschreven exploicten ende de gonne vande decrete,

zonder prejuditie van yssue de stede competeerende

van de pennynghen van voorschreven sterfhuuze zynde hierbvan deerste publicatien ghedaen ter bretesque deser stede **opde xxviij october voorschreven**,

ende daerby de dach van tbranden van deerste kersse ghepresigieert tsaeterdaechs den x november 1640 inde vierschaere der voorseide stede ten x heuren voor noene

conforme het relaes staende op de procdueren van decrete, onderteekent J. Baert ende dannof by my eenen plackbrief inhoudende de voorschreven proceduren van decrete ende van eerste keerssebrangynghe gheaffixeert opde voorschreven dach van publicatien aende groote kerckedeure van St. Bertins binnen deser stede, voor tvuytcommen van de volcke van de goddelicke dienst van de hoochmisse waervan dinsinuatie ghedaen es by Michiel Mannie, deurwaerder vande wetcaemer der voorseide stede, ten huuze van Robert vande Goesteene, wesende tpanthuis ende domicilie wettelick ghecooren byden voorseide heer ende meester Jaecques vande Goesteene – laetende aldaer copie opden ijde november 1640, conforme zijn relaes dannof oock bekent opt voorseide decreet, onderteekent M. Mannye, welke volghende deerste keerssebrandu,ghe inde vierschaere deser stede opden x november 1640 ten x heuren voor noene, present den bailliu ende naeme vande heere, metghaders dheers Jaecques Baert, burghmeester, Jan Folcque ende Jaecques van Landeghem, schepenen der voorseide stede, compareerde in persooene **Antheunis Mazeman**, machtich by procuratie, over den voornoemde heer ende meester Jaecques vande Goesteene, de welke opposerende jehens de voortghanck vande voorschreven decreete, zeyde alhier ter causen byden zelven decrete gheroert, niet te staen ten rechte, ende dat den thresorier deser stede, gheene actie en competeerde, omme by decreete op zynen goedynghen te procederen, daeroppe de thresorier voorseid, zeyde dat hem omme de questieuse yssue competeerde actie van exem in ghevolghe vande ghedecreteerde coustume deser stede in titel. 2 artikel 8 ende ghemerckt dat alhier ghenen staet en wiert betooght, den decretant zoude gheconsenteert worden voortghanck van decrete met condemneren in costen van zyne oppositie; daeruppe myne heeren burchmeesters ende schepenen der voorseide stede ghedient hadden gheweest afslaende expres redenen van oppostie den decretant te consenteeren voorghanck van decrete ende es alsdan de voorseide eerste keersse ghebrant ter presentie vande voorseide bailliu - burchmeesters ende schepenen ende mij als wetschepen ende tvoorseide ghoet niet inneghestelt, conforme de notitie by my dannof ghehouden opde proceduren van voorschreven decrete ende by my ondergheteekent ende es daarvan het tweede sondachs kerckeghebodt ghedaen opden xj november 1640 ende daarvan eenen plackbrief bij mij gheattachiert aende voorseide kerckedeure voor tvutcommen vande volcke by dienst vande hoochmisse, zynde by tvoorseide kerckeghebodt dach ghepresigiert bvande tweede keerssebrandynghe op tsaeterdaegs den xxiiij der voorseide maendt november inde vierschaere deser stede, ten thien heuren voor noene, conforme trelaes dannof synde, onderghetekent alsvooren J. Baert twelcke gheinsinueert es gheweest byden voornoemde Michiel Mannye, deurwaerder vande wetcaemer deser stede ten voorschreven pandhuyze van heer Jaecques vande Goesteene - laetende daarvan copie opden xiiijde van de maendt november voorschreven, volghende zyn relaes dannof zynde, onderteekent M. Mannye

folio 207

daernaer met tbranden vande t'ijde keersse opden xxiiij november voorseide inde vierschaere deser stede ten x heuren voor noene, preseent den bailliu inde naeme van de heere, metghaders dheers Joos Cheys ende Jacques van Landeghem, schepenen compareerde andermael de voroseide Anthenis Mazeman - procureur over heer ende meester Jaecques

vande Goesteene dienende van schriftelicke redenen van oppositie de welke ghesien ende ghelesen zynde ende byden decretant ghere-isteert by impertinentie ende onghefondeerthede, hebben myne voorseide heeren burchmeesters ende schepenen den decretant gheconsenteert voortghanck in zyne ontghonnen procedure van decrete, dienvolghende was ten zelve daeghe byden decretant te goedt in decrete ghebrocht inneghestelt opde somme daeromme tzelve ghedreteert wert mette costen van exploicten ende de ghone van decrete ende niet verhooght conforme de notitie by my dannof ghehouden –

Wesende den iijde publicatien ofte kerckeghebodt ghedaen ter voorschreven bretesque opden xxv november voorseid ende alsdan dannof eenen plackbrief gheaffixeert aende voorseide groote kerckedeure voor tvutcommen van de volcke by welke kerckegebodt te kennen was ghegheven den voorseide instel vande voorseide ghoede ende dat men vrydaeghs opden vij van de maendt december 1640 zoude bevinden inde vierschaere deser stede ten x heuren voor noene mits datter des anderendaechs heilich dach was, de derde ende laetste keersse ende alsdan de verhooghynghe ontfanghen ende de overslach doen, ten welke effecte daerby ghedaechvaert was de voornoemde heer ende meester Jacques vande Goesteene ende alle andere dye tvoorschreven ghoet zouden willen beschudden ende verweiren, volghende trelaes dannof synde onderteekend als boven J. Baert Waervan d'insinuatie ghedaen wert byden voornoemde deurwaerder van de wetcamer deser stede ten voorschreven panthuse van heer ende meester Jaecuqe vande Goesteene ende aldaer dannof ghelaeten copie opden xxix november voorseyt, volghende zyn relaes onderteekent M. Mannye

Ende wert daernaer de iij de keersse ghebrandt inde vierschaere deser voorseide stede opden vij december 1640 ten x heuren voor noene, present den ampman inde naeme vande heere, mits d'absentie van de bailliu, metsgaders dheers Jacques Baert, burchmeester ende Jacques van Landeghem, schepen, als wanneer tvoorschreven goedt verhooght es gheweest by Robert vande Goesteene met vyftich guldenen ende alsoo aende voorseide burchmeester ende schepenen gheetooght wiert, staet van alle voorder proceduren ende pennynghen in desen gheroert vercreghen byden weduwe heer ende meester Jacques vande Goesteene inden raedt van Vlaenderen opden iijde van voorseide maendt december 1640 - onderteekent Masseau, - was tvoorschreven decreet gheschorst tot ander ordonantie conforme de notitie dannof by my ghehouden ende onderteekent – nemaer alsoo de voorseide thresorier vercreghen hadde van hooghe ende moghende heeren van de Raede in Vlaenderen, ordonnantie op requeste van de xvj january 1641 ondergeteekent Masseau, waarby daerof weirde by provisie de voorschreven stadt van exemt vercreghen byden voornoemde heer ende meester Jacques vande Goesteene den voorschreeve iij december 1640 ende mitsdien consenteerde den voorseid thresorier voort te moghen ghaen metten ghenonnen decrete, zoo wast dat de voornoemde decretant stelde end gheboot te coopen by een vierde ende laetste

Folio 208

Kerckghebodt ghedaen op den xxvij january 1641 –

t'voorschreven ghoedt in decrete ghebrocht opden voorgaende instel ende verhooghen, daerby presigierende dach vande laetste keerse brandynghe - verhooghynghe ende oveslach op tsaeterdaechs den ixde february 1641, inde vierschaere deser stede ten x heuren voor noene, ende daerby oock ghedachvaert wiert ten voorschreven fyne, den voornoemde heer

ende meeser Jaecques vande Goesteene ende alle andere dye t'voorseide ghoet zouden willen ofte verwerven, -
conforme de notitie by my dannof ghehouden, ende tverclaerynghen dannof zynde, ondergeteekent J. Baert

Waervan d'insinuatie oock ghedaen wiert byden duerwaertder vande wetcaemer deser stede, ten voorschreven pandhuuze ende aldaer ghelaeten van alles copie op den xxx ste january 1641 conforme trelaes dannof zynde, ondergeteekend ghelycker M. Mannye, - zyn daervan de vierde ende laeste keersse ghebrandt opden ix february 1641 inde vierschaere deser stede ten x heuren voor noene,
present den bailliu inde naeme vande heere, metgaders dheers Andries Rebault, burchmeester, Charles Leurin ende Pieter Huughe, schepenen ende my als wetschepenen ende es tvoorschreven ghoedt niet verhooght - nemaer met vutgaen van de zelve keersse - daerop ghebleven -
waervan d'insinuatie ghedaen es gheweest byden voorseide deurwaerder vande wetcaemer deser stede opden xj february 1641 voorseit - ten verzoucke van voorseide tresorier ten voorschreven huuse van Robert vande Goesteenes pandhuus vande vermelden heer ende meester Jaecques vande Goesteene,
laetende aldaer copie van alle de voorschreven procedueren van decrete,
metgaders vande prys vande voorschreven vercochte ghoede, hem voorts insinuerende oock daerby ten eynde hy lossynghe vande zelve zynde ghoede hebbe te doene,
binnen xl daeghen ende nachten, naer den dach van de voorseide vercoopynghe, mits furnierende de penninghen daeromme tzelve ghedecreteert wert,
mette costen, zoo voorseit es,
op peyne dat de voorseide vercoopynghe zoude sorteren haer vul effecte
Alles conforme trelaes vande voorseide deurwaerdere vande caemer opden voorseide decrete bekent ondergeteekent M. Mannye met een maerck -
toorconde ende was onderteekent A. Winnebroodt, met zeker hanteeken,-
welke voornoemde Provenier, vuyt crachte ende inde qualiteyt als vooren verzochte dat den zelve cooper zoude ghe-erft wesen, **mette roede van justitie**
in thuus ende erfve gheroert inde tekst deser ghemerckt de selve daeghe ghe-expireert zynde,

dienvolghende es den voornoemde heer ende meester **Jaecques vande Goesteene** onterft vande voorschreven huuze ende erfve daermede gaende
ende d'erfvenisse van dys byden bailliu ghehanghen aende roede van justitie -
omme dye aldaer byden voornoemde **Robert vande Goesteene** als cooper afghehaelt te wesen,
voor den prys conditien ende bespreken byden zelve decrete ghementionneert ende dat naerdien den voornoemde Mannye - deurwaerder van de selve wetcaemer - gherelateert hadde de voornoemde Robert vande Goesteene ghe-insinueert thebbene omme als heden de zelve erfvenisse te commen ontfanghen ende accepteeren ten elf heuren voor noene inde zelve wetcaemer ende dat hy behoorelick voortgheroopen zynde,
dyes in faulte ende ghebreke ghebleven es
Actum ten ordinairen halmdaeghe
Ut supra

27 maart 1641 – Joris Ramaut stelt zich borg voor Jan van Bleus - SAP 398 - Folio 244

Compareerde in persone **Jooris Ramaut** inwoonder deser stede -

de welke verkende ende verclaersde hem te constitueren zeker **ende borghe over Jan van Bleus** omme by hem te ghenieten vande ordonantie provicionele by hem Bleus vercreghen op requeste den xxvij deser maent van hooghe ende moghende heeren myne heeren van de Raede gheordonneert in Vlaenderen

tot laste van meester **Jan van Donck** - promoteur van tgheestelcik hof des bisdoms van Ipre - innehoudende het ghevolgh ende lichtynghe van **een grau peert** byden zelve promoteur afghehaelt ten huuse van de voornoemde Bleus -

attesterende d'onderschreven schepenen den voornoemde Ramoult door de zelve borchtocht te wesen goedt ende suffissant –

hebbende vorts den zelve Bleus belooft zyne voorschreven borghe te garranderen in cas van beschaethede

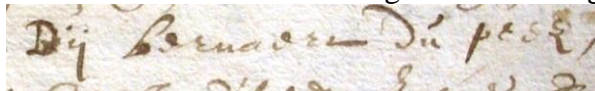
Actum present de heers Maillaert vande Goesteene d'oude - ende Jan Rouvroy schepenen xxvij marty 1641

8 april 1641 – Renten en de Gervelgatmolen – Renten – SAP 398 – Folio 239

Ghilein Maerten ende Cathelyne filia Domyne vander meulen zijn huusvrouwe, comparerende in persone, verkennen vercocht thebben aen ende ten proffyte van **Maillart vande Goesteene de jonghe**, present ende accepterende een erfvelicke losrente avn xxvij pond parsiis by jaere, - den penninck xvide - voor de somme van xxxvi – 36 - pond grooten vlaems by de vercoopers t'haerlieden contentemente ontfaen inneghegaen zijnde den xxijste – 22 - maerte laestleden dannof t'eerste jaer vallen zal den xxijden maerte 1642 ende zoo voorts van jaere te jaere etca.

Te lossen t'eenen payemente etca

verbyndende daerinne de twee deelen van vijfve van **een coorne wyntmeulen** naer ghelicke deel van de wal ende huusinghen daermede gaende ghenaeamt **den Ghervelgatmeulen**,

ghebruuckt by **Bernaert Dupez**,

abbouterende van oosten de straete, wet dheer Jacques Schevele, zuudt ende noorden den cooper voor desen belast met ij delen advenant van iij pond grooten parisis ten proffyte vanden cooper, voorts zuuver met innnghe naer costume

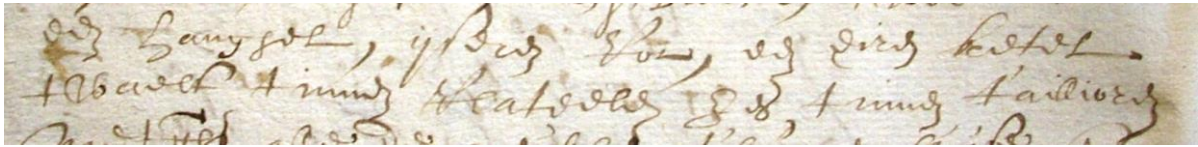
Actum present d'heer Jacques Baert burghmeester, Maillart vande Goesteene, Jan Rouvroy, Jan Valcker vervanghende Jaques vanLandeghem schepenen

Den viijden april 1641

8 april 1641 – De Gervelgatmolen - Renten – SAP 398 - Folio 239 verso

Ghilein Maerten ende zynne huusvrouwe voornoemt compareerden in persone de welke omme wel ende ghetrauwelick te bewaeren ende te verzekeren **Jaquemynken Vermeulen** vande somme van achtenveertich ponden grooten vlaemsch die de voornoemde comparanten schuldich zyn aende zelve Jaquemyne van gheleenden ghelde ende anderssins verbonden ende verboligiert hebben – zoo zy doen by desen – in handen vande zelve Jacquemyne – present ende accepteernde – specialick de twee deelen van vyfve van een coornewyntmeulen met ghelicke part inde wal ende huusinghe daermede gaende ghenaeamt **de Ghervelgatmeulen** jeghenwoordleick ghebruict by **Bernaerd du Prez** –

Abbouternde van osoten de strate – west d'heer Jaques Schevel, zuudt ende noordt d'heer Maillaert vande Goesteene de jonghe, voor desen belast met iij pnd grooten sjares metgaders xxvij pond parisis sjaers lostende ten proffyte vande voornoemde Goesteene – een wagen ende wagenharnasch – een pluimen bedde ghestoffeert met twee sargien – een lae –

schapra – rechtbanck - twee roosters - een hanghel – yseren pot – een eiren ketel – twaelf tinnen plateelen – zes tinnen taillioeren metghaders alle de meubelen thunnen huuse ende hove zynde omme by ghebreke van betalynghe executoir verclarende etc.

Actum present d'heer Jaques Baert burghmeesters ende Maillaert vande Goesteene, schepen – den viijde april 1641

11 april 1641 – Jacques De Landsheere is een goede brouwer – SAP 127A – nummer 85

Opden xju april 1641 informatie judiciele ghehouden by dheer **Andries Rabault** – burghmeester ende **Charles Leurin** schepenen der stede van Poperynghe – ten verzoucke vande wedewe **Jaques de Landtsheere** als heeschereghe jeghens **Boudeywn de Roo** – verweerder

Vut crachte van briefven van resuisitie ande voorschreven heeschereghe verleent byde bailliu ende schepenen der heerlickehede van de hoflande in Oost ende Westvleteren in daten j^o marty 1641 – onderteeckent de Baenst opden intendit byde voorschreven heescheehe overgheleit

De heer Franchois Pierens – schepene tzyne toure – oudt lvi jaeren ofte daeromtrent – oorconde - ghedaecht – ghehoort ende gheexamineert naer eedt ghedaen – tuught ende deposeert wel ghekendt te hebben Jacques de Landtsheere – sheeschereghes overleden man in zyn leven brauwer binnen deser stede – welcke ampt de heescheeghe alsnoch exerceert – hebbende den deposant ten diversche stonden vande voorschreven overleden bier ontfanghen – tzelve betaelt – zoo met gheldt – fagooten ende andersins ende ter dier occasie diverschelick onder elcanderen rekenynghe ghemaectt ende bevonden dat den zelve Landtsheere in zyn bouck houden es gheweest rechtveerdich ende loial – jugerende overzulcx dat zynen bouck es gheloofweerdich - voorder niet wetende Sluut zyne depositoie die hy naer lecture heeft onderteeckent
Franchois §§§ Pierins 1641

Dheer Maillaert vande Goesteene djongthe – schepene tzyne toure - oudt xxxvij jaeren ofte daeromtrent – oorconde ghedaecht - ghehoort ende gheexamineert – naer eedt ghedaen –

tuught ende deposeert waerachtich te zyne ende goede kennisse ghehadt te hebben van de persoon van Jaques de Landtsheere in zyn leven woonende inde Leverstraete deser stede in tgebeurte vande depositant hem benerende met brauwen anden welcken den depositant ghelevert heeft te veele stonden fagooten – faceelen en andersins daer jehens in recompense ontfanghen geldt – tonnen ende halfve tonnen bier – waerdoor zy diverschelick met elcanderen gherekent hebben ende bevonden dat de notitie ghehouden byden voorschreven Landtsheere was accorderende mette gunne van hem depositant – jugerende oversulcx den handtbouck van sheeschereghes overleden man te zyne – goet deuchdelick ende rechtveerdich - voorder niet wetende – sluit zyne depositie
Maillaert vande §§§§Goesteene filius d’heer Maillaert

Frans Bollaert – schepenen deser stede tzynen toure ende huudevetter – woonende in de Leverstraete binnen dese jurisdictie – oudt xlvij jaeren ofte daerontrent – oorconde ghedaecht ghehoor ende gheexamineert naer eedt ghedaen – tuught ende deposeert voro de waerheit dat hy met Jaques de Landtsheere wylen brauwer inde voorseide straete ende zyne wedewe alhier heeschereghe – diversche mael heeft ghehanteert ende verscheiden ghemeens ghehadt als an hemlieden ghelevert hebbende pertsen – faceelen – hoppe ende andersins – twelcke den depositant te boucke gheteeckent heeft – waerjehens hy in betaelinghe ontfanghen heeft bier ende gheldt – zoo dat zy onder elcanderen diversche rekenynghen ghedaen hebben ende bevonden den bouck ende notitie vande heescheerghe ende haeren man – zoo oock hemlieden personen – goet – deuchdelick ende loiael – zoo in leverynghe – ontfancke ende betaelynghe – ghelovende dat den zelve bouck es rechtveerdich – voorder niet wetende – sluit zyne depositie die hy naer dien de zelve hem vooren ghelesen es gheweest - heeft onderteckent –
Frans §§§Bollaert

Jan de Langhe – hostelier – woonende in Sint Jorishof binnen deser stede – oudt xlv jaeren ofte daerontrent – oorconde ghedaecht – ghehoort ende ghe-examineert opden voorseide intendit naer eedt ghedaen – tuught ende deposeert waerachtich te zyne dat hy met Jaques de Landtsheere – wylen sheeschereghes man te vele verscheiden stonden heeft gehandelt als hem ghelevert hebbende houdt – graen – ende andersins – waervooren den depositant ontfanghen heeft bier ende gheldt – boven dat den voorseide Landtsheere ende depsoant gheduerende den tyt dat hy bier tapt diversche mael bier ghelevert heeft – twelck hy met gheldt ende ander coopmanschap gherecompenseert heeft – zoo dat zy ter diere occasie diversche rekenynghen onderlynghe angheslaghen hebben ende bevonden dat den handtbouck vande heeschereghe ende haeren man altyts es gheweest goet – deuchdelick ende rechtveerdich – accorderende metten notitie vande depositant - zoo dat ande voorseide bouck ghelove mach gheattribueert worden – voorder niet wetende – sluit zyne depositie die hy naer lecture – heeft onderteckent – Jan de Langhe

Jan de Meester - herbergheir – woonende te Coppernolle – oudt L jaeren ofte daerontrent – oorconde – ghedaecht – ghehoort ende gheexamineert naer eedt ghedaen – tuught ende deposeert waerachtich te zyne dat hy ghewoont heeft ende bier ghetapt neffens de platse daer hy jeghenwoordelick woont – acht jaeren in thuis toebehoort hebbende wylen Jaques de Landtsheere – brauwer binnen deser stede – alwaer en depositant bier ghehaelt heeft – tzelve betaelt met pertsen – gheldt ende ander waere – zoo dat zy ter casue van de voorseide huishuere leverynghen van biere ende betaelynghe te achte ofte thien stonden rekenynghe ghehouden hebben – onder ander die bedroughen omtrent twee hondert ponden grooten vlaemsch in tdoneren vande welcke zy over een ghecommen zyn zonder eenighe faulte ghevonden te hebben inde notitie ende bouck vande heescheehge ende haeren man – zoo dat

dien ghehouden mach worden voor goedt – deuchdelick ende ghelove meriterende – voordr niet wetende – sluit by laste van Jan de Meester

De heer Andries Rebault – burghmeester vande commune deser stede – oudt lxvij jaeren ofte daeromtrent – oorconde ghedaecht – ghehoort ende gheexamineert naer eedt ghedaen – zeght – tuught ende verclaert waerachtich te zyne ende wel ghekendt te hebben Jaqueus de Landtsheere in zyn leven brauwer – woonende binnen deser jurisdictie metten welcke den deposant verscheiden ghemeens ghehadt heeft als ande voorschreven Landsheere landen verpacht hebbende – hommele ghelevert – renten ghegeven ende ander handelynghe onder elcanderen ghedaen – waerdoore dat zy onderlynghe diverschelick rekenynghe ghehouden hebben – zy bevonden dat de notitie ende handbouck van sheescherghe voorseide man altyts es gheweest goedt – deuchdelick ende warachtich – jurgierende de zelve bouck te wesen gheloofweerdich – voordr niet wetende – sluit zyne depositie die hy naer lecture heeft onderteckent
A§§§§Rebault

Uit de ‘Maagden-Baak, voorgesteld in minnelijke Leer-beeltjes vast gemaakt door ...Door Jan ZOET’

13 april 641 – Jeanne Trioen krijgt een lening van de dis - SAP 398 - Folio 240

Jeane T'rioens wedewe van **Caerle Wyckaert** -
comparerende in persone verkende vercocht t'hebben ten proffyte vande ghemeen en aermen deser stede
ene ter acceptatie van **Ghilein Diedeman** - dischmeester -
een erfvelycke losrente van vj pond parisis sjaers - den penningh xvj -
voor de somme van acht ponden grooten vlaemsch - byde vercoopighe thaeren contentemente ontfaen -
inneghegaen zynde den vijde octobris 1640 - dannof teerste jaer vallen zal den vijde octobris 1641 ende zoo vorotis van jaere te jaere - etca -
te lossen teenen payement etca –
verbyndende daerinne d'helft van vyf vierendeel zaeylant inden Schoudemonthouck -
streckende zuudt ende noordt -

d'oostzyde Pieter Focquenbergh - de wedersplete van deser - tzuutzzyde Pieter Adriaen causa uxoris - de westzyde meester Jaques van Famme ende t'noortende tot inde put - daerover d'heer Jaques Proventier –
 voor desen zuuver ende onbelast -
 ghereserveert sheeren grondtrente als van ouden tyden - van de souffisanthede van welcke hypotheyque hem borghe verkent heeft de voorseide Proventier -
 mede commparende
 Actum present d'heer Jaques Baert - burghmeester - Jan Valcke - meester Pieter Feraudo vervanghende Robert de Rycke ende Jaques van Landeghem - schepenen -
 den xiijde april 1641

15 april 1641 – Willem de Sneper en Cathelyne krijgen een lening van de dis - SAP 398 - Folio 240 verso

Willem de Sneper ende Cathelyne filia Christiaen Maes zyne huusvrauwe –
 comparerende in persooone –
 de welcke verkennen wel ende deughdelick vercocht thebben aen ende ten proffyte vande ghemeenen aermen deser stede -
 ende acceptatie van d'heer Jaques Baert - dischmeester een erfvelicke losrente van drie ponden grooten vlaemsch by jaere - den penninck xvj -
 voor de somme van achteveertich ponden grooten vlaemsch byde voorseide vercoopers thaerlieden contentmente ontfaen -
 passeerende aende voorseide Baert quictancie absolute –
 innegaende den date deser -
 dannof t'eerste jaer vallen ende verschynen zal xvde arpil 1642 –
 ende zoo voorts van jaere te jaere etca -
 te lossen t'eenen pamente etca -
 verbyndende daerinne vyf lynnyn twee roeden en half hofstede mettte catheilen daerop staende inde Hamhouck deser jurisdictie -
 wesende d'heltschede van een onverdeelde plecke - groot drie ghemeten een lynnyn vyf roeden -

ghemeene met Jan Techele - aboutterende in t'heele van oosten aen t'landt van de heere van Sinte Bertins - zuut de Copepernelle - van westen t'zaeylandt van Clais vander Doene ende van noorden t'saeylandt van dese goede -

Item drie ghemene twee linnen viij roeden zaeylant in vier sticken aen anderen - aboutterende van oosten t'landt d'heer Guillaume Floor ende Jan Roens - causa uxoris - aende dreve vande heere - van zuuden t'landt van de zelve heere - westen t'zaylandt vande zelve Doene - ende van noorden de Ghervelgatstraete -

Item vier linnen xxvij roeden zaylandt liggende inde Peselhouck als t'voorgaende - aboutterende van oosten t'zaylandt toebehoorende de vercoopers - van zuuden inde Leugenbeke - de westzyde t'lant vande kercke van Sint Jan ende t'lant vande sterfhuuse van svercoopers vaeder -

voor desen belast in zyn advenant met andr landen in een rente van zes ponden grooten brabant ten proffyte van meester Piter van Werveken -

Item xij pond parsiis ten proffyte van d'heer Guillaume Roubroy vorots zuuver met innynghen naer costume

Actum present d'heer Jan Rouvroy - Jan Folcque - Nicolais Beke -

Jaques van Landghem vervanghende Charles Leurin schepenen - den xv de april 1641

18 april 1641 – Verpachtinghe van de ouden dubbelen impost – SAP 127A – Nummer 50

Verpachtinghe vande ouden dubbelen impost ghedaen binnen der stede van Poperynghe by d'heer Pieter Nieulandt – comys over t'let ende resort van Brugghe – voor den tydt van zes maanden innegaende jre ma&ye 1641 ende expirerende ultima octobris daernaer int zelve jaer – opde ordonnantie in drucke ghestelt ende gheprobeert by zyne mejesteit den xxvij ende ... septembris 1632 ende ampokicatie op het 39° ende 70° artickel van de zelve placate – dannof d'eerste ende tweede keersse ghebrandt waeren den xvij^o april 1641 ten acht uren voor noene.

Den apcht vnde wynen ende tschyncken vande ghebranden wyn is over d'erste keersse niet inghestelt

Met t'branden vande tweede inghestelt by Corneel de Vos op vc lxxvj pond parisis

Verpacht by Pieter de Raedt op t'proffyt vande ijde penning met xlvij pond parisis

Verhooght by Corneel de Vos op t'proffyt van de helft met xij pond parisis

Item by Pieter de Raedt met twee ponden grooten

Item by de voroseide Vos met xl pond parisis

Voorder niet verhooght ende aldaer ghebleven

Ghemynct hooghepenninghen ende stelpenninghen blyft reste in ponden torunois – 313 – 4 – 0

De pacht van de ouden impost opde bieren is hooght ingheselt by Corneel de Vos – jm viij c lxx pond parisis

Verhooght op t'proffyt vande helft by Pieter de Raedt met jc pnd parisiis

Item by Corneel de Vos met jc pond parisis

Voorder niet verhooght ende aldaer ghebelven

Ghemynct hooght ende stelpenninghen blyft reste slands proffyte in ponden tournois – xc xlix pond xv schele vj deniers

Den pacht van t'bestial ter slete is hoogst inghestelt by Corneel de Vos op jc xxv pond parisis – verhoogt by Jacob du Flocq met xxiiij pond parisis op t'proffyt van de iijde penningh

Op 't proffyt vande helft by Corneel de Vos met xxx pond parisis

Voorder niet verhoogt end aldaer gheblven

Afghetrocken hooch ende stelpenninghen – blyft reste slands proffyte in ponden tournois – lxxv pond viij schele parisis

Extract vute lyste van verpachtynghe vande nieuwe ompositien ghedaen binnen der stede van Poperynghe by d'heer Antheunis van Volden – comys over tlet ende ressort van Brugghe voor den tydt van es paenden – innegaende 1° may 1641 ende expierend ultima octobris daernaer in't zelve jaer opde codnitie ende ordonnantie begrepen idne ghedruckte lyste gheapprobeert by zyne majesteit den xxviij de octobris 1632 – dannof d'eerste ende tweede keerse gehbrant waeren den xvij april 1641 ten acht uren voor noene – waerinne onder anere staet t'naervolghende

Den pacht van t'grootte slachtghelt is hoogst inghestelt by Corneel de Vos op ijc lxj pond parisis

Verhoogt by Corneel de Vos op tproffyt vande helft met xij pond parisis

Verhoogt by Jacob Duflocq met viij pond parisis

Item by Vos met xvj pond parisis thoogst by Jacob Duflocq met vj pond parisis

Bverhoogt by Corneel de Vos met iij pond parisis – niet voroer ende aldaer gheblven

Ghemct hoogh ende stelpenninghen – blyft slands proffyte – jc xxxvij pond vj schele parisis

20 april 1641 – Boete voor de weduwe van Clais De Ran – SAP 248

Opden 20ste april 1641

Vidua **Clais de Ran** ghearresteede verweereghe jeghens Jan vande Goesteene filius Maillaert heescher omme de somme van jc iij pond parisis

ghesproten van wynckelaere ende iij pond parisis ove het stederecht van een tonne biers ghesleten in haer bruuloffteeste

dheeschers als tresorier deser stede alsdan competerende staens met heesch van costen

24 april 1641 – Ommestelling – Resoluties – SAP 469

Ter vergaderynghe van bailliu, burghemeesters ende schepenen, raeden ende notable den xxiiijste april 1641

Gheraemt, goet ghevonden ende gheresolveert ten laste van de ghemeene op ende inzetenen deser stede ende jurisdictie meghaeders bedryfvers van de landen binnen en de butten tport – te taxeren **eene enckele ommestellynghe** omme mette portee van diere te stremmen ende remplaceren de tachterheden van beden, subsudien ende ayden by zijne majesteit vutghesonnen ten laste vandde stede, sodlatencosten en ander alreede opghecommen ende noch te commen de zelve te doene by tcollegie van de wet opden ouden ende gheconstumeerden voet.

29 april 1641 – De Benedictinessen – Resoluties – SAP 469

Au roy

Remonstrent en toute humilité les religieuses Benedictines reformez de Faucquenberghes en votre contée d'Artois, diocèse de Bouloigne, que leur convent estant derechef bruylée et ruinée de fous en Goble par les franchois, de mesme qu'il fut encore aux guerres passees de France - elles se seroient retirees en la ville de Poperinghe - exceptees quelques unes d'entre elles franchoises de nation - qui sont retirees en France - et comme en temps de guerre elles sont a chasque fois obligées de quitter le lieu de leur demeure reduites en tres grande inquietude, pauvreté et miseres et chargees en temps de pais de re-edifier autant de fois leur maison et d'autre costé - desireuses de vivre plus avant dans les terres et l'obeissance de sa majesté de la quelle elles sont sujettes originaire - Elles se jettent aux pieds de sadite majesté la priant avec toute instance et humilité quelle seront service de leur accorder la permission de pouvoir transferer leur convent de Faucquenberghes en la ville de Poperynghe et de pouvoir acheter un peu moins ause deulx mesures de terres scituée a l'escart = *afgelegen* - en ladite ville pour y bastir leur convent et y vivre desormais en pais et cloisture selon leur institut et au service du public . en doctrinant des filles en la crainte de Dieu et les teneignant a lire, escrire et faire toutes sortes de besoigne en quoy elles seront de nouveau obligées de prier a jamais elles et celles qui leur succederont pour la prosperité de sa majesté quay etc.

l'appel estoit

Advys de ceulx du conseil d'Artois lesquels advertiront particulièrement de la qualite institution et fondation de suppliantes lors qu'elles estoit a Fauquenberghes fait à Bruxelles le ijde de janvier 1641 seingé Routart.

Bourghmaitres, echevins, conseaulx et notables de la ville de Poperynghe ayant veu ladite requeste et sur icelle entendu la proposition verbale de monsieur le procurur general d'Artois inclinant favorablement a leur intention, ont consenty et accordé comme ils accordent et consentent par cestes – la demeure et edification du convent desdites religieuses en ceste ville moienant ladiu de monsieur l'abbé de St. Bertin – sieur temporel de ceste ville à condition qu'elles ne chargeront aucument ladite ville monstrent leur moiens pour vivre honestement donneront acte dindemnité in et quelles seront obligees dinstruire les filles en la craincte de Dieu, lire, escrire et autres besoignes comme elles sont maintenant faict le xxix d'avril 1641

copie

Chers et bienaymez
comme nous avons depuis notre derniere a vous envoyee este devement informez que cestoir par trop surcharger les religieuses benedictines estans presentement a notre ville de Poperynghe que de les charger et obliger a tousjours d'instruire et apprendre les filles en la crainte de Dieu, lire, escrire et faire aultres besoignes sans qu'au partir de la elles puissent en aulcune facon de charger ladite ville ainsy que porte nonnement l'acte d'aggregation que leur avez faict despescher pour l'achapt de deux mesures de terres, a effect de bastir leur convent nous leur avons accordé pariel acte de notre aggregation sous modification neantmoins de n'estre les dictes religieuses plus avant submises à ladite instruction que nous et nos successeurs jugeront convenir, comme entendant et desirans nous estre subjectes en tout et par tout a ladvenant de quoy nous obligerer par ainsy de vous regler - mesmes de faire despescher acte nouvelle d'agreation vous assurant neantmoins que tiendrons la bonne main affin qu'elles continuent une fonction sy salutaire a tout chers et bienaymez - dieu vous ayt en sa sainte garde de Ste. Bertin
le 7de may 1641
vostre tres affectué
en service estoit sousigné Anthonie, esleu, abbé de Ste. Bertin la superscription estoit a nos chers et bienaymez les bourghmaitres et echevins de notre ville et seigneurie de Poperynghe

Aultre copie

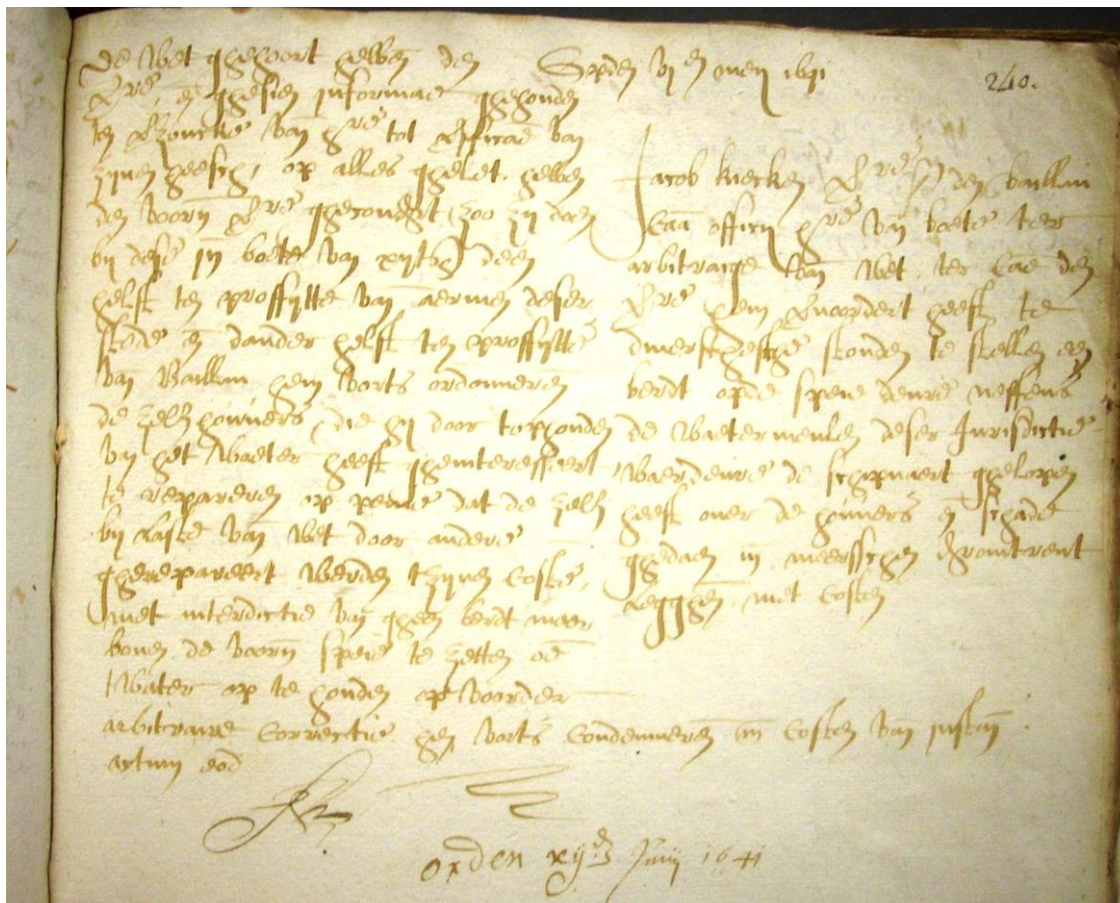
Nous Anthoine Laurin, abbé esleu de l'eglise et abbaye de Ste. Bertin immediatement subject au sainte siege

apliquer ayant veu l'acte donne
des bourgmaitres, eschevins, conseaulx et notables de notre ville et seigneurie de Poperynghe
ce vingt noesiesme d'avril xvjc quarante et un
soubs ce seing du greffier et seel dicelle ville
par lequel
ils accordent aux religieuses Benedictines reformees presentement refugees de
Faucquenbergh
audicte Poperynghe
de pouvoir achapter deux mesures de terres situees soubs ladicte jurisdiction
pour y bastir leur convent qu'il conviendront
rebatir audicte Faulcenbergh a chacune fois que les guerres seront finies,
desirans seconder les bons et pieux desseings desdictes religieuses
et les secourir la presente necessité avons agrere et agreons cesdicte octroy et accord
consentans suivant ce qu'elles puissent faire ledicte achapt et bastir leur convent en notre ville
et seigneurie de Poperynghe, bien entendu qu'lles seront
tenues d'apprendre et instruire les filles en la crainte de Dieu, a lire,
escrite et faire aultres besoignes tant et sy longtemps seulement que nous et nos successeurs
jugeront cnvenir, de quoy avons reserve le povoir et faculte speciale ,
de plus ne podront charger aulcunement ladicte ville et donneront acte d'indemnité en forme
pertinente en tesmoin de quoy avons
singné ceste ce viijde may xvjc gaurante et un et estoit singé Anthoine esleu abbé de Ste.
Bertin et seele avecq un seel rouge.

29 april 1641 – De Scherperije - Halmen

Ten halmdaeghe xxix^o april 1641

Den voornoemde **Versaige** in de qualiteyt als vooren ontferde de zelve weezen, ende erfde
den voorseyde **Tryssensoone** present ende accepterende in tzeste van een huus ende erfve
staende in de Potterstraete deser stede ghenaempt **de scherperije**, ghemeen als vooren
Aboutterende van vooren zuudt de zelve straete
Van westen ende noorden thus ende erfve van Jan Moejaert
Van oosten tnaer volghende
Eerst den ghelycke hesteken verander huus ende erfve aen t voorgaende

4 mei 1641 - SAP 127A - Een bord boven de speye - nummer 51 - boeten

Ten verzoucke van den bailliu

Comparerende **Christiaen de Wulf** verclaert dycedaghe lastleden ghesien heeft een berdt ghenaghelt boven de speye contrarie dordonnancie van de 17de maerte 1638 cause dat de houvers vande schipvaert overlopen ende inoderen ende bedorfven zyne ende andere landen daerdoor lyden notable interest

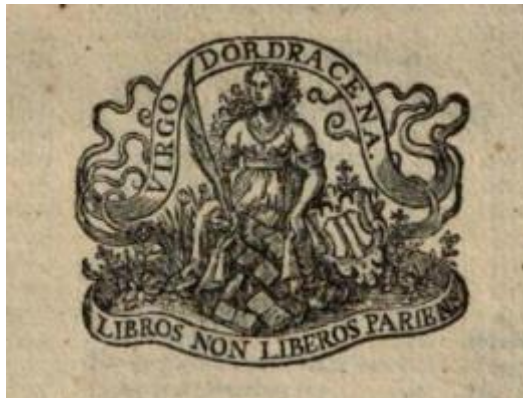
Op de calaigne ghemaect byden bailliu - causa officij - heescher ten laste van **Jacob Kiecken** verweerder -

ter cause den verweerder een bert ghestelt heeft boven de speyedeure deser stede waedeure de schipvaert over de houvers ghelopen heeft ende schade ghedaen an meersschen daerneffens legghende blyckende by informatie alhier ghesien ende kennese vande verweerder contrarie d'ordonnantie ghegeven den 17de maerte 1641 -

de wet op alles ghelet –

condemneert den verweerder inde boete van xij pond parisis - deen helft ten proffytte vande aermen ende dander helft ten proffytte vande bailliu hem voorts ordonnerende de zelve houvers - de welcke hy door tophouden van het waeter heeft gheinteresseert – te repareren op pene dat de zelve ten laste vande wet door andre gherepareert werden tzynen coste - met interdictie van gheen berdt meer boven de voornoemde speye te zetten omme twaeter op te houden op voorder arbitrarie correctie hem voorts condemnerende inde kosten vande justistie

Jan Cornelis – oudt lxvij jaeren ofte daerontrent – gehoort ende examineert byden baillieu deser stede – van officie weghe – heeft verclaerst op eedt dat hy tot drye diversche stonden ende daeghen – van dese weke – ghesien heeft – zeker bert ghestelt opde speyedeuren deser voorseide stede neffens de waetermeulen – ghebrucykt by **Jacob Kieken** – waerdeur ghecauseert es – dat twaeter vande vaert ghelopen heeft over de houvers ende dat den depositant in zyn landen benefens andere groote schade gheleden heeft – ja - zelfs dat hem onmogelick es ghewest binnen deser stede te comen – sonder tot over de schoen int waeter te moeten terden – tuught voorts dat hy hem hier voormaels beclaeght heeft aende elve Kieken – hem veraghende waeromme dat hy hem depsoant dusdaeneighe schade was doende – voorstellen door t'steleln van t'zelve bert daeruppe hy Kieken verandwoort heeft – dat tzelve hem gheconsenteert was by dye vande weth alhier –
Twelcke den depositant weet overmits dat hy tzelve alsoo ghesien ende gehoort heeft –
Sluytende mitsdien zyn depositie dye hy naer lecture heeft onderteekent den iiijde meye 1641
By my Jan 6666 Cornelis

4 mei 1641 – Boeten – SAP 251

Gillis Clichthove verwereder contr den baillu – causa officij heescheer vande boete van xij pond parisiis – ter cause den verwerder in faulte ghebleven is te verborghen zyne kynderen weezepenninghen binnen den tyt ghelimitteert byde cotsumen deser stede – met kosten

5 mei 1641 – Het testament van Janneken Mannen - SAP 398 - Folio 245

Comparerende in pesoone **Janneken Mannen filia Gillis** ligghende zieck te bedde - maer haer zinnen wel machtich – de welcke considerende d'ure der zelve heeft ghedisponneert van haeren goede by testament ende vuttersten wille - zoo hier naer volght –

inden eersten recomandeert haere ziele in godt almachtich ende den hemelschen gheselchepe ende haer lichaem de heilighe aerde -
 vorts heeft de voornoemde testatrice ghegeven an Anneken tdochterken van Pieter Mazeman - gheprocreert by Magriete Mannen haer zuster -
 wesende tzelve Anneken haer ville -
 een ghemet landts - vut vier lynnem - haer toebehoorende - liggende te hofstede daer Louys van Houcke ende Pieter Kesteloot woonachich zyn inde Watoustraete deser stede -
 ende an Anneken - dochterken van Adriaen de Houplines - gheprocreert by Janneken Mannen ooc haer ville -
 een half ghemet zaylant vut twee ghemeten en half - haer toebehoorende - jeghenwoordelick ghebruuct byde wedewe Frans de Haene inde Hamhouck deser jurisdictie -
 willende dat tzelve ghegeven goedt in cas dat de zelve kynderen quamen onderjarich t'overlyden zal succederen opde broeders ende zustes van de beghifster -
 ende omme dit haer testament te doen porteren volcomen effect -
 heeft de voorseide testatrice ghedenomeert - zoo zy doet by desen - voor executeur van dien Woutter van Hove
 Actum present meester Joos Cheis djonghe ende Jaques van Landeghem - schepenen - vde may 1641

6 mei 1641 – De koebeeste is niet verkocht – SAP 127A – Nummer 68

Aen myne heeren burghmeestr ende schepenen derstede van Poperynghe

Supplierende vertoont oodmoedelick **Laurens vander Lynde** dat hy opden tweeden meye laetsleden ghecocht heeft jehgens **Guillaume Parent** een coebeeste – roodt van haere – oudt ontrent vier jaeren – voor de somme van neghen ponden grooten vlaemsch – boven xx schele paris is voor svercoopers huusvrauwe - de welke den zelve vercooper hem refuseert te elveren – cause dat dheescher spuppliant zyn tobelcuht nemende tot ulieden edele – bidt de zelve ghedient te zyne partijen t'ordonneren voor haer extraordinairelick te compareren omme somirelick ghehoort gheordonneert te zyne als naer redene – twelcke doende etc.

Pden vjde mey 1641 ter extraordinaire vergaederynghe

Partien compaerende in persoone – den vererder zeght de questieuse coe niet abosoluttelick vercocht te hebben – nemaer op tadevenant van zyne huusvraue – welke daerinen niet begheert te consenteren – den heescher ter cotnrie – zeeght den coop abosoltuiek ghedaen te zyne inder vormen ende manieren als by requeste gheroert boven xx schele te lyfcope –

tsellen den verwerer tzelve in deelynghe van eede – welcke eedt den verweerder ghepresteert heeft – dienvolghende aboslutie met kosten

6 mei 1641 – Boeten – SAP 251

Jacob Kiecken verwerder contra den bailiu – causa officij heescher – van de boete ter arbitraige vande wet ter cause den verwerder hem vervoordert heeft te diversche stonden te stellen berdt opde speye deure neffens de watermeulen deser jurisdictie waerdeure de schipvaert ghelopen heeft over de hovuers ende schade ghedaen inde meerschen daeromtrent legghende – met kosten

14 mei 1641 – Eed van landmeter – Resoluties – SAP 469

Andries Beke filius Nicolais es bij burghmeesters ende schepenen de stede van Poeringhe naer voorgaende certificatie van d'heer Jaques de Latre ende Pieter de Waghemaeckere

gheede landtmeters, huisers ende deellieden der stede ende casselrie van Veurne ban zijne capaiteyt gheadmitteert tot ececitie vande voorseide stylen van landmeten, prysen ende deelen binnen de voorseide stede ende jurisdictie ende heeft ghedaen den eedt als landtmeter in handen vande bailliu present de voorseide burghmeesters ende schepenen ende innopende den eedt als deelman

Folio 66

Ende pryser, zal den zelve ghehouden zyn te doene telcken deele ofte pryse aenzocht wesende in ghevolghe vande costume deser stede,

Actum in camere desen xiiij meye 1641

15 mei 1641 - De Paters Recollecten bouwen een muur – Renten – SAP 398 – Folio 245

Compareerde in persooone dheer **Jan Folcque**, syndick van eerw. Pater Recollecten binnen deser stede

te kennen ghevende

dat de zelve paters jeghenwoordelick timmeren eenen steenen meur op hemlieden erfve binnen vrydom

ghecocht jeghens Walvan Decorte, met

consorten,

paelende van zuuden an d'erfve ende huuse van Andries Devos, welcke Vos medecomparende

omme te schuwen tgheschil ende disput twelcke hier namaels zoude moghen rijzen,

ten cause zijn osiedroop es hanghende over den voorschreven meur,

heeft beloofd – zoo hij doet by desen –

de zelve meur te bevrijden van twaeter vallende van zijne voorschreven osien

met tlegghen van een goote ofte andersins

ende in ghevalle tvoorseyde huus quaeme by hem ofte zyne naercommers afgebroken te worden,
 zullen ghehouden zijn te laeten behoorlijk vrijdom van den voorschreven meur,
 zonder dat hij ofte zij alsoo oock zal vermoghen,
 waeter te laeten loopen ofte verlanghen quietie te maecken
 waer deure den zelve meur gheinteresseert zoude moghen worden,
 in tonderhoudt van al t'welcke den voorschreven Vos hem volontairelick heeft laeten condemeren,
 zoo hij gheconcernert wordt by desen, ter acceptatie van de voorschreven Folcque
 Actum present meester Joos Cheys ende Niclais Beke, schepenen
 Xvde mey 1641

Commerced in approuve de ses Jay folquid syndisk bay de 16
 quater d'aprouillortz binnz d'apre stede, te kening ysonz, dat de
 selz apaters faggenboordelz timmerz auz steand mone approu
 d'apre binnz bay d'apre faggenz abaluz de costz met costz
 quater bay zindz y d'apre y gunde bay andres de bod, abelz bay
 med rommende auz te faggenz approu y d'apre t'boelz gne
 mamachz gunde magge ay zey, te auz zyn ofid d'apre y gunde
 auz de bay boerz mone, gese behoft zed en dat by d'apre de
 selz mone te behoude bay t'boelz bay zindz boerz
 ofid met d'apre bay zindz gote, ofid andres, y in gunde
 boerz gunde y d'apre bay zindz mone d'apre d'apre
 te boerz, zullez gunde zyn te lachte begehoulz binnz bay
 de bay boerz mone, zonde dat en ofte en aldy oer zyl

Amogge abater te dactz xcooz ofid de kanges puaid
 te mone abater d'apre de selz mone gunde d'apre zondz
 magge abater, y tonder cost bay al t'boelz de bay boerz boerz
 gunde behoude gese dactz condemne, zoo en gunde
 abater by d'apre, te arrestat bay boerz folquid, d'apre
 zont m^r Joos Egels y m^r Hans beke Gregoruz ob' m^r
 1641

15 mei 1641 – Boeten – SAP 251

Jan de Moenewet - verweerder contra den bailliu – causa officij heescher vande boete van xxiiij pond parisis ter cause den verweerder gheen borghe en heeft ghestelt in handen vande wet alhier voor den pacht tmollaige onder dese stede ende jurisidcite by hem anneghegaen den jste deser maent binnen den tyt ghelimitert byde lyste van verpachtynghe tenderende voorts d'heecher tot arbitraige correctie volghens de zelve lyste met costen

Cornelis Devos verweerder contra den bailiu caua officij heescher van de boete an iiijxxxvj pond parisis ter cause de'n verwerder in faulte ghebleven is borghe te stellen in handen vande wet alhier van vier distincte pachten van imooistien by den verwerder annegheslaghen

jehens de comysen van t'let van Brugghe voor een half jaer beghinnende den jste deser te weten van t'grote ende cleene slachgheldt metgahders vande impost opde wynen ende bieren binnen deser stede ende jurisdictie ende dat binnen den tydt byde lyste vande zelve verpachtynghen gheprescribeert –

Jan Guidonche verweeder contra den zelve heescher vande boete van xiiij pond prsiis ter cause den verweeder oock gheen borghe en heeft ghestelt voro de pacht van t'garsen bestiael voro den tydt als vooren by hem annegheslaeghen jehens de zelve commysen volghende de lyste vande verpachtynghe – met kosten

17 mei 1641 – Andries Huughe en Catheryne nemen een lening op bij Maillaert vande Goesteene – Trinitariërs – H. Drievuldigheid - SAP 398 - Renten - Folio 245 verso

Compareerde in persooene **Andries Huughe ende Catheyne Walaerts** - zyne huusvrauwe - verkennende vercocht te hebben ten proffytte van d'heer **Maillaert vande Goesteene d'oude** - present ende accepterende

een erfelicke losrente van zeven ponden grooten vlaemsch tsjaers - den penningh xvj – voor jc xij pond grooten vlaemsch byde vercoopers thaerlieden contentemente ontfaen - innegaende hedent date deser -

dannof tjste jaer vallen zal den xvij de mey 1642 –

ende zo vorts van jaere te jaere etca - te lossen in twee egale paiementen etca -

verbyndende daerinne eerst een half ghemet **37 roeden hommelhof inde Wipperhouck** deser jurisdictie -

aboutterende van oosten an thommelhof Jacob Creus - zuuden ende westen Passchier

Platevoet ende Charles de Roode - ende van noorden inde beke

Item ix vierendeel xv roeden zaylandt inde zelve houck streckende zuudt ende noordt - d'oostzyde daeldynghen Jan van Reninghe filius Matheus - tzuutende meester Jan vander Fosse ende de zelve aeldynghen - de westzyde Clais de Zagher ende tnoortende in de twaterloop –

Item drie vierendeel zaylandt ghespleten vut twee ghemeten inde voornoemde houck - van oosten Jan van Renynghe filius Caerle - zuuden d'hofstede vande voornoemde aeldynghen ofte twaeterloop - westen de vyf vierendeel wesende de wedersplete van Cais Tlam ende van noorden de dreve die door **het Couterken** loopt

Item d'helft van een ghemet xij roeden zayulandt ende mersch - ghemeene met Clais Tlam - Jan de Wulf ende de kynderen Mailalert Masselis - liggende inde zelve houck - streckende zuudt ende noordt – d'oostzyde d'aeldynghen Caerlme van Renynghe het zuudtende inde

twaterloop - de westzyde Niclais Tlam - tnoordtende Jan de Keyser causa uxoris –

noch dhelft van een ghemet zaylandt inde voornoemde Wipperhouck - d'oostzyde in tlandt vande kynderen Pieter Delbaere - tzuudtende twaeterloop - de westzyde meester Jan vander Fosse ende tnoortende **de Couterdreve** –

belast met viij schele vvj deniers tsjaers staende ten proffyte van **de aultaer vande H.**

Drievuldicheit inde kercke van Onse Lieve Vrouwe -

Item dhelft van een ghemet xxxvij roeden zaylandt inde Helhouck - aboutterende met d'oostzyde an tlandt van joncker Charles Clais - heere vande Hulst - het zuudende inde beeke - de westzyde Charles de Roode ende Passchier Plaetevoet causa uxoris ende het noordtende tnaervolghende - insghelycx ghemeene als vooren

Item twee lynen zaylandt inde Lysenthouck - streckende zuudt ende noordt - d'oostzyde

d'aelynghen Jan Wyts - tzuutende daer eenen grooten dyck es - tlandt Mayken filia Jan

Masselis ende Gillis de Zagher - de westzyde Jacob van Damme filius Jans ende tnoortende inde beke -

belast in **de Bardekens rente** - vorts zuuver ende onbelast - met inninghe naer coustume

Actum present Baert - burghemeester - Leurin - Faraudo - vervanghende Rycke ende Landeghem - schepenen -
Den xvij mey 1641

17 mei 1641 – Schip aangeslagen – Renten – SAP 398

Compareerde in persooene **Christyne Montacx**, huusvrouwe van **Clais Gillis**, te kennen ghevende dat den bailliu deser stede heeft ghedaen arresteren ende saisieren haer schip

tot recouvre van zeker pretentie die den zelve bailliu heeft tot laste van haeren voorseyden man, de welcke omme te gheraecken tot slaekynghe van de zelve schepe, heeft mede ghedaen compareren **Anthoine Mazeman**, den welcke hem ghestelt ende gheconstitueert heeft, zoo hij doet by desen, bygaders ende present over de voornoemde eerste comparante, welcke bygaders zij in cas van beschaethede- belooft costeloos ende schaedeloos te garranderen ende indemneren

Actum present Rouvroy vervanghende Leurin, schepenen
Den xvij mei 1641

18 mei 1641 – Schip aangeslagen – het vervolg – O. Fiers - SAP 512

An myne heeren burghmeesters, ende schepenen der stede van Poperynghe

Supplierende verhooght reverentelick **Christyne Moentacx** huusvrouwe van **Clays Gillis** dat de bailliu deser stede heeft ghedaen arresteren - vrydaghe inde nacht – haer schip metten toebehoorten

ende tzelve met secker handt ghedaen keten **van by tReptken Overdragh tot ande kaye deser stede** thaeren notablen interesse –

ditte ghemerckt dat alle arresten slaeckelick zyn op zeker die wettelick ghepasseert is ende dat vermeldde arrest notoirelick laboureert van nulliteyt

midts den vrydagh is vry van arresten –

beliefve u edele t'voorscheide schip promptelick te slaecken

ende zoo den voornoemde bailliu als verzoucker vande arreste te condemneren inde costen, schaden ende interesse, alreede ghedooght ende nocht te dooghen ende supporterende medghaders inde costen vande vervolghende ende tauxatie twelke doende etc.

Zy ghetoocht den bailliu omme hier op te zegghen hedent ten twee uren naer den noene behoudens justinatie

Actum in camer xvijde mey 1641

S'morgens ten neghen uren voor noene - Elleboode 1641

Gheinsinueert den bailliu op hedent ten twee uren naer noene - toorconde A. Cathoire

Compareerde in persone **Christyne Montacx** te kennen ghevende dat den bailliu deser stede hadde ghedaen arresteren ende saisieren haer schip tot recouvre ende verhael van zeker pretentie die den zelve bailliu heeft tot laste van haeren man,

de welcke omme te gheraecken totte lichtynghe vande zelve schepe,

zoo ist dat **Antheunis Mazeman** hem ghestelt ende gheconstitueert heeft –

zoo hy doet by desen, borghe ende principael

over de voorseide eerste comparante voor de zelve pretentie,

welke borghe de zelve comparante belooft te garranderen costeloos ende schadeloos naer style

Actum present d'heer Jan Rouvroy - vervanghende Charles leurin schepenen dezen xvij de meye 1641

toorconde Elleboode 1641

18 mei 1641 – Schip met hoppe – 127A – Nummer 79

1. Jan VERBALCKE - oudt XXVII jaeren ofte daerontrent, woonende tot Oostvleteren, presentelyck binnen deser stede, schipper van zyn stile, ghevraeght ghehoort ende gheexamineert byden Baljuw deser stede van officie weghe, tuught ende verclaerst op eedt dat hy ghisteren ontrent den neghen heuren savonts, wesende op zyn schip, ghehoort heeft eenighe woorden tusschen Clays GILLES ende Gilles VELLEBIER ter cause vande vracht van eenighe baelen hoppe, vraeghende hy Clays hoe vele dat hy Gilles hadde van thondert ende of hy meer als acht stuyvers hadde, ende zoo hy Gilles verandwoorde dat jae, replycquierde hy Claeys dat hy de voorseide baelen zelve te vrachte zoude ghenomen hebben, zoo van ghelycken oock mainteneerde den voorseiden Gilles zegghende wel wel wy zullen sien, ende mitsdien naemde hy Clays den voorseiden Gilles bedelaere, schentewaeter, waeroppe hy Gilles andwoorde dat hy gheen en was, ende dat hy voor zyn deure niet en hadde ghebedelt ende also den voorseiden Clays lyep omme thebben eenen bootshaecke, soo eist gheschiet datde voorseiden Gilles hem Clays is anneghelopen, vreesende daarmede qhequetst te zyne, ende mitsdien neffens elckanderen wesende, naerdien dat hy Clays wat ghequetst hadde door t'inloopen vande zelve Gilles, heeft den zelven Clays zyne handt in zyne voorsack ghestoken, ende daernaer den voorseiden Gilles anneghevlooghen ende naer hem gheslaeghen, alswanneer den zelven Gilles zeyde, ick ben moeylyck ghequetst, zegghende aenden voorseyden Clays ghy en zult morghen niet verde met u schip ghaen, het zal morghen ghearresteere zyn, twelcke den voorseyden Clays hoorende, zeyde laet den buggere ghequetst zyn, vertreckende alsoo den zelven Gilles naer de chirurgien, ende alsoo Pieter DIERYCK knaep vanden zelven Gilles vraeghende dat zyne meester in dier voughen ghequetst was, zegghende ziet wat eenen blaeuw muele es doende met te steken, twelcke den vooseyden Clays hoorende, zeyde, ghy zult my oock blaeuw muele naemen, ende mitsdien heeft de voornoemden Clays den zelven Pieter DIERYCK willen aggresseeren, hem vervolghende ende achter hem loopende tot twee stonden toe, zulcx dat hy ghenootsaecht es gheweest te nemen de vlucht anderssins zoude van hem ook ontwyffelyck ghequetst hebben gheweest mits dat hy achter hem lyep met grote furie, tuught voorts dat hy deposant ghesonden es gheweest ten huuze van Mr. Philips WINNEBROOT chirurgien by laste ende in verzoucke vanden zelven Clays, omme te weten ende hem t'informeren offer peryckel was ofte niet van voorseyde quetsure ende spreekende den zelven Gillis (dye ten huuze vande zelve chirurgien alsdanne was) zeyde, siet hoe dat ick bestelt zy...., wesende den voorseyden Gilles zeere bebloet, ende weederkeerende byden zelven Clays vertelde hem hoe dat hy ontrent een teele bloets hadde ghesien, ende dat tzelve bloet van vooren ontrent zyn hoeft was loopende, zonder te weten waer dat de steke ghegeven was, hebbende den zelven Clays benefens Gilles JONCKHEERE gaen dryncken ter herberghe vande Wildeman, alwaer den deposant ontbooden zynde, ... spreekende vande ghequetsten, heeft hy Clays al versuchtende zyn hoeft gherauwt zegghende o Godt tzal eene groote boete wesen, alle twelcke den deposant

weet, overmits hy aldaer present zynde, alle tzelve inder voughen ende manier voorseyt ghesien ende ghehoort heeft, ende zonder voorder te wetene ter materie sluyt zyne depositie dye hy naer lecture heeft onderteeckent den XVIIen meye 1641

by laste Jan VERBALCKE

Jacques CAERLE filz de Simeon dagé de de XX ans ou environ serviteur de Jean VERBALCKE, at dict et déposé par son serment estant interrogué comme dessus, que jeudy soir environ les noeufs heures, il at entendu haultes parolles entre Nicolais GILLES et Gilles VELLEBIER batteliers estans a la caye de ceste ville sur leurs batteaulx, où que le depositant estoit aussy pareillement et tout incont..... apres at veu que ledict VELLEBIER tenoit son bras avecq sa main, disant qu'il estoit blessé en son bras, ce qu' entendant ledict Nicolais disoit qu'il eust allé à chirurgien, et comme Pierre DIERYCK disoit audict Nicolas qu'il eust attendu jusques au lendemain, et qu'il eust bien veu comment il eust allé avecq lui a cause de ladicte blessure, sy estre que ledict Nicolais GILLES at courru par deux diverses fois apres ledict Pierre DIERYCK afin de le frapper et blesser, ce que vraysemblent il eust estre tué ne fust que ledict Pierre eust prins chaque fois la fuite, depositant à surpluus, qu'il ny at eu aucunes querelles, quand ledict Gilles VELLEBIER at esté blessé, qu'entre iceluy VELLEBIER, et Nicolais GILLES, ny aucunes personnes quy y sont entremeslez que leurs deux, ce qu'il scait pour avoir le tout veu et ouy, y estant present partout at conclud sa deposition ce XVIII de may 1641

servy de Jacques CAERLE

Pieter Dieryck oudt XXI jaeren ofte daerontrent schipper van zyne style, tuught ende deposeert alsvooren dat donderdaeghe laetstleden ontrent de IX heuren savonts gheresen es questie tusschen Gilles VELLEBIER ende Clays GILLES oock schippers wesende ter caye deser stede ter cause vande vracht van eenighe baelen hoppe, zeggende hy Clays aende voorseyden VELLEBIER, dat hy eenen bedelaere was, waeruppe hy VELLEBIER hem Clays verandwoorde dat hy voor zyne deure niet en hadde ghebedelt, ende mitsdien nemende hy Clays, emmers loopende omme eenen bootshaeck thebbene, es hy VELLEBIER hem Clays inneghelopen, waerdeure den voorseyden Clays wat ersselende, heeft hem VELLEBIER anneghecommen ende ghegheven eene slach ofte steke, als wanneer den zelven Gilles zeyde dat hy zeere ghequetst was, ende dat hy naer de den meester moeste ghaen, hebbende immediatlyck te vooren den zelven VELLEBIER hooren zegghen aenden voorseyden Clays dese woorden, steckt wat met u mes, ende tzelve ghezeyt zynde, heeft den depositant dadelyck de steke ofte de slach sien gheven boven inde ... ende daervuytte zien loopen eene groote quantiteyt bloets, ende alsoo den depositant den voorseyde Clays vraeghde of hy in dier voughen den zelven VELLEBIER moeste quetsen met een mes , ghemercjt dat den zelven VELLEBIER gheen mes en hadde, soo heeft den voorseyden Clays den depositant verdreyght te hynderen, ende naer hem ghelopen tot twee diversche stonden toe, waerdeure hy ghenootsaect es gheweest telckens de vlucht te nemen, vreesende van hem Clays oock ghegriefte te zyne, roupende moordt ende omme adsistentie, alle twelck depositant weet overmits hy alle tzelve inder voughen ende manieren voorschreven ghesien ende ghehoort heeft aldaer ter caye by ende present zynde, sluyt ende . zyne depositie desen XVIIIen meye 1641

by laste Pieter DIERYCK

Martin CAFFREAU aerbeydere van zynen style, oudt ontrent LX jaeren, tuicht ende verclaert op eedt, daertoe ten heilighen ghestaefte, dat hy donderdaeghe laetstleden weesende ontrent den neghen uren inde avont, gheseten op het schip van Gillis VELLEBIER, ghehoort ende gheeseien heeft eenighe zwaricheyt tusschen den voornoemden VELLEBIER ende Clais GILLIS, vraeghende den zelven Clais jeghens den zelven VELLEBIER, of hy de hoppe van Anthoine HERREMAN aenghenomen hadde te voeren voor acht stuvers van thondert, daeroppe den zelven VELLEBIER seide dat neen, ende dat hy de zelve hoppe niet en hadde aenghenomen, twelcke byden voornoemden Clais verstaen, heeft daeroppe jeghens dezen voornoemden VELLEBIER gheseit dat hy was eenen bedelaere ende fielt, hebbende daernaer elcander gheagresseert ende is terstont dezen voornoemden VELLEBIER ghequetst gheweest boven in slynckeren aerm hebbende daerinne ontfanghen eene diepe oopene wonde met loopende bloede, ende zyn alsoo van elcander ghescheeden, zynde dezen voornoemden VELLEBIER ghegaen ten huuze van meestere Philips WINNEBROODT om hem te doen cureren, verclaert voorts de voorseyde wonde niet thebben ghesien infereren nochte oock bloot mes ghesien thebben, nemaer en twyffelt den depositant niet, dat de voorseyden wonde inde voornoemde VELLEBIER niet en es gheinfereert gheweest byden voornoemden Clais, overmidts dat tusschen hem ende dezen voornoemden VELLEBIER alleenelyck questie was, ende dat oock niemant hem met tvoorseyde ghevecht en heeft ghemoeyet dat de zelve persoonen by elcander commende gheen van hemlieden ghequetst en was, ghevend voor redene van wetenschap tgonne voorschreven al gehoort ende ghesien thebben, ende dat hy den voornoemden VELLEBIER alzo ghequetst ziende totter huuze van voorseyden chirurgien gheleet ende gheconvoieert heeft, sluttende hiermede zyn ghetuughenese den Xviii may 1641

Martin CAFFREAU

Gilles VELLEBIER filius Hubrecht oudt XXIII jaeren ofte daerontrent, schipper van zyne style, tuught alsooren dat hy opden XVten meye laetstleden ... op zyn schip liggende ter kaeye deser stede ende hebbende anneghenomen eenighe baelen hoppe af te voeren met zyn voorseyde schip tot Ste Omaers van weghe Anthoine HERREMAN, es geschiet dat ontrent de neghen uren savonts ten gelycke daeghe hem depositant anneghesprooken heeft Clays Gilles oock wesende ter kaeye deser stede hem depositant afvraeghde of hy dezelve baelen anneghenomen hadde voor acht stuvers thondert, zeggende daeroppe weddynghe geschiet te zyne, ende alsoo den depositant verandwoorde dat hy dye in zulcken pryse niet aenghenomen hadde, zeyde den voorseyden Clays GILLES, dat hy dye zelve zoude afvoeren ende zoo zy voordere contesteeren, zeide den voorseyden Clays aende zelve VELLEBIER dat hy maer eenen bedelaere en was, waeroppe den voorseyden VELLEBIER dat hy voor zyne deure niet en hadde ghebedelt, ende mitsdien de voorseyden Clays GILLES nemende eenen bootshaeck in zyne handen, es den depositant hem innegheschooten, vreesende daarmede gheslaeghen te zyne, alswanneer den voorseyden Clays GILLES vuyttreckende zyn mes, hem depositant daarmede ghegheven heeft in zyne slynckeren aerm ontrent de schouder eene steke ende hem zre griefvelyck ghequetst tot oopene wonde ende loopende bloede, voughende daertoedat ten tyde van trecken van tzelve mes den depositant hemm zeyde dese woorden ofte ghelycke in substantie, wel waeromme treckt ghy een mes, ofte en treckt gheen mes, want ick en hebbe gheen, dies nietieghenstaende en heeft niet ghelaeten vanden depositant te quetsen inde voughen voorschreven, zynde de depsant terstont vertrocken ten huuze van meestere Philips Winnebroodt chirurgien, omme hem te doen cureren, mits tbloedt door de zelve wonde zeere abundantelyck was loopende, twelcke hy weet, overmits tzelve is zyn persoon

alsoo geschiet es, ende dat hy ter cause voorschreven alsnoch bedde mot houden ten huuze vande chirurgien, zonder voorder te weten ter materie sluyt zyne depositie dye hy naer lecture heeft onderteckent den VIIen juny 1641

by laste Gilles VELLEBIER

Op den XVIIIen may 1641 is byden Bailliu ter presentie van dheers Mailliaert VANDE GOESTEENE d'oude ende Jaques VAN LANDEGHEM schepenen ende my onderschreven wetschepene der stede van Poperynghe gheinventorieert ende opgheschreven tgoet van Claeis GILLES ter cause van quetsure by hem gheinfereert inde persoone van Gillis VELLEBIER

Eerst een schip ligghende inde schipvaart met alle zyne toebehoorten

Int vooronder

Een zeil met zyn toebehoorten
Een cafbedde
een zaccken met terwe

Int roef

Een plumen bedde met een
hoofteinde, twee slaepplaeckenen
ende een groen decksel
Een zwarte marokynen rieme met
een zilveren ghemaillierde beslach
Twee mans hemden twee vrouwen
hemden ende drye kynder hemden
Zes colierblaederen
Zes nachtdoucken
Twee dromnaghels
Een rapier
Een rooster
Een eeren panne
Een eeren ketele
Een yzeren pot

Toorconde ten daeghe ende jaer
voorschreven

P WINNEBROODT
1641

19 mei 1641 - Oorlog met de Fransen -

De Frans-Spaanse oorlog begon in 1635 en eindigde in 1659 met de ondertekening van de Vrede vande Pyreneeën. Deze oorlog is in feite slechts een Franse interventie tijdens

de Dertigjarige Oorlog begon in 1618, waarbij de laatste geduldig was geweest voordat hij deelnam aan de vijandelijkheden.

Richelieu wil de positie van Frankrijk tegen de Habsburgers laten gelden; Lodewijk XIII voelt zich door slecht verdedigde grenzen te dicht bij de hoofdstad bedreigd door het machtige Spanje. Om dit probleem op te lossen, nam de kardinaal het idee van Lodewijk XI :

"de verwerving van de Spaanse Nederlanden zou een onneembare boulevard vormen voor de stad Parijs en het zou dan werkelijk het hart van Frankrijk zijn".

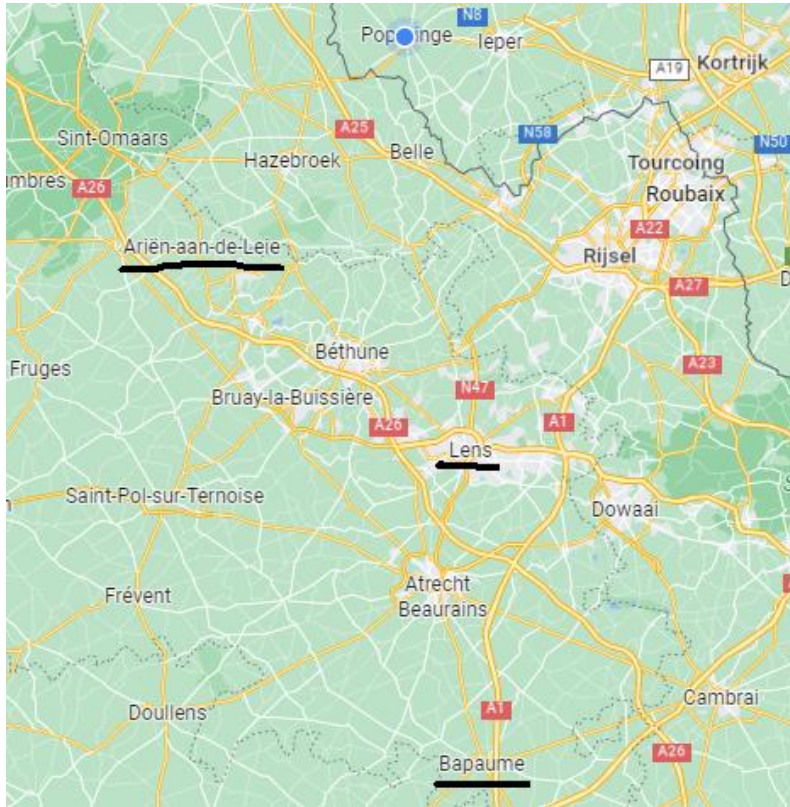
Richelieu organiseerde machtige legers en vertrouwde hun bevel toe aan de maarschalken van Chaulnes – Chatillon en de La Meillerave.

In 1640 besloot de koning Artois te veroveren . De 13 juni, de Franse troepen belegeren Arras en veroveren de stad op 9 augustus, dit succes bepaalt Richelieu om de oorlog in Artois voort te zetten.

Belegering van Aire sur la Lys door de Spaanse commandant, Ferdinand van Oostenrijk, kardinaal-infant, 1641.

Het beleg van Aire bracht het lokale Spaanse garnizoen onder bevel van Guillaume de Berwout en drie Franse legerkorpsen samen: een legerkorps onder bevel van de graaf de Guich, een ander onder leiding van graaf de Gassion en de laatste graaf de la Ferté Senneterre . Allemaal beheerd door maarschalk de la Meillerave. .

Deze verschijnt voor Aire op 19 mei 1641, op de Pinksterdag.

Hij staat aan het hoofd van vijftwintigduizend man, verdeeld over drie legerkorpsen die onder het bevel van drie Franse graven de stad omsingelen.

Daarbinnen organiseerden Guillaume de Berwout en zijn tweeduizend manschappen de verdediging. De militaire organisatie die de burgers oplegde voor de dienst van de wacht en de bevoorrading zorgde voor een effectieve verdediging. Bovendien krijgt de stad als versterking twee Waalse compagnieën en drie compagnieën bestaande uit Italianen, Spanjaarden en

Ieren onder bevel van kolonel Delli Ponti.

In de Chronyke van Vlaenderen schrijft men:

Lamboy

Ondertusschen was **Lamboi** met zijn volk by den cardinael ghekomen, de welcke t'saemen de Fransche in hun legerplaets soo wel omsetten, dat er tot hun geen leeftogt meer kon toegebracht worden.

Waerom uyt vrees van sijn leger en gewin te verliesen **Meillerave** sig uyt syn lignie begaf, en besettede den weg op Teroanen, eer dat de Spaensche hier konden komen.

Terstont is den Caerdinael in de Lignie gekomen, en belegert Arien, het welk met weynig lijftogt en krijgsgetyg voorsien was.

Met geen minder dapperheydt, als de fransche gedaen hadden, sag men de Spaensche dit beleg voortsetten. Meillerye tragt hun te verdeelen.

Hy belegert en neemt la Bassee, daernaer oock Lens, **van waer sy onverdraeghelijcke uytloopen, strooperen, branderyen bedreven in Vlaenderen en Henegouw.**

Daernaer veroverde hy de stadt Bapaune.

Maer alle dese verliesen en konden de Spaensche uyt hun beleg niet locken, terwijl sy seker waeren Arien in korte dagen te sullen uythongeren.

Middeltijds wierdt **Prins Cardinael** met een zwaere siekte bevangen in syn beleg, welckers sorge en voortset hy ernstelijk bevoolen hebbende aen Francisco de Mello – vroomen krijgsman, en voelende dat , dat de kragten sijns lichaems het oorlogsgewoel niet langer konden verdragen, dede hy sig dragen naer Brtussel, alwaer de siekte meer en meer toenemende, hy eyndelijk in den heer is ontslaepen op den 9de novbember.

Sijn lichaam wierdt gebalsemt, en bewaert tot het toekoende jaer, wanneer het selve door Vranckrijk is ghevoert naer Spagnie, om aldaer begragen te worden. De droefheydt over dese doodt van onsen landtvoogt was groot by de goede ghetrouwe Spaensche Nedeerlanden, maer veel grooter in Spagnien by alle de Hovelinghen, Princen vanden Bloede ende in het gemoedt des Konings wel d'aldermeeste.

In tegendeel de vyanden verheugden sig, en de blijdschap der Fransche as wel de meeste – sig nu seker laetende voorstaen, dat her beleg van Airen moest opgebroken worden. Dob dese waeren in hun hope de meeste bedrogen – ghemerkt de Mello de selve stadt met soo groote volstandigheydt bleef benouwen, dat hy de belegerde eyndelijk praemde sig over te geven onder middeling en voorwaerden op den 7 november, naer dat alle hun elvensmiddelen verterit waren en de Fransche Marschalks dickwils vrugteloos hadden getragt te voorsien van het gene hun noodig was.

Het verlies van de andere steden was by de Spagnaerds van kleyn aensien, wel denckende, dat sy Arien hernemende, ligtelijk d'andere moesten volgen.

Alhoewel hun hardtste ghevolen was over het verlies van Bapaune, welke plaets nu ontrent 200 agtervolghende jaeren aen de graven van Vlaenderen had toebehoort.

Dus eyndigde den veldttogt toty groote eer en lof van Francisco de Molle – grave van Assumar.

Die sijn volk in de wintervestigten en naementlijk in Wals-Vlaenderen en Artois bedeeft hebbende, sig nae Brussel begaf, alwaer hy 't bevel ontfing van den koning van Spagnie van opper-bevelhebber der Spaensche Troupen tegen Vranckrijk in Artois.

Wikipedia

Ferdinand van Oostenrijk ([San Lorenzo de El Escorial](#), [16 mei 1609](#) - [Brussel](#), [9 november 1641](#)),

bijgenaamd *kardinaal-infant*, was een zoon van [Filips III van Spanje](#). Toen hij 10 jaar oud was, verzocht zijn vader de paus hem tot kardinaal te creëren. Hij werd - hoewel hij nooit priester gewijd werd - in 1619 [aartsbisschop van Toledo](#) en was van [4 november 1634](#) tot zijn dood [landvoogd](#) van de [Zuidelijke Nederlanden](#). [Isabella van Spanje](#) was zijn tante.

Zijn [Blijde Intrede](#) in [Antwerpen](#) op 17 april [1635](#), na de door hem gewonnen [Slag bij Nördlingen](#), werd groots gevierd. Niet minder dan

80.000 [gulden](#) werd uitgegeven door het stadsbestuur. [Rubens](#) werd gevraagd een feestelijk

onthaal te regelen en versierde de stad met erepoorten, beeldengalerijen en speciale opvoeringen in de theaters.

Als mecenas van de kunsten liet hij zich portretteren door onder anderen Rubens, Gaspar de Crayer, Gerard Seghers, Diego Velázquez en Antoon van Dyck.

Ferdinand van Oostenrijk was een getalenteerd generaal en bracht een groot deel van zijn tijd door op het slagveld tegen de legers van de Republiek der Verenigde Nederlanden en tegen het Franse koninkrijk. In 1641 werd hij tijdens de gevechten ziek. Hij stierf op tweeëndertigjarige leeftijd in Brussel, maar werd herbegraven in de koninklijke Crypte van San Lorenzo el Real, waar hij geboren was. Hij liet een dochter na, Marie Anne de la Croix (1641-1715), die te Madrid in een klooster ging.

30 mei 1641 – Niclais Gillis heeft Gillis Volkebier gekwetst - SAP 248 – Boeten

Opden xxxste mey 1641

Niclais Gillis - verweerder jehens den bailliu

causa officij heescher

arrestant omme de boete van lx pond parisis in een eerste instancie

ter cause den verweerder opden xvj de mey 1641 in de nacht ghequetst heeft **Gillis Volkebier**

in zynen arm tot opene wonde ende lopende bloede metgaders in den 2de instantie de boete

van xxx pond parisis ter cause den verweerder van zyne huusvrauwe ende knechten

infractie heeft ghedaen vande handt van justitie

opden xvij der zelve maent emmers alles volghende de coustumen deser stede staens met

costen

7 juni 1641 – Mahieu Cateau heeft schulden bij Jaques de Turck - SAP 398 - Folio 247

Compareerde in persoone **Mahieu Cateau** verkennende wel ende deuchdelick schuldich te zyne an **Jaques de Truck** - de somme van xxxvij pond xix schele van wynckelwaere - blyckende by acte van condempnatie vercreghen ter zale ende casselrie van Ipre - den ijde february 1640 - metghaders vj pond xvij schele over dacte costen in daten xvij february daernaer -

afslach twee ponden booter ende een stoop bier –

vorts alle andere behoorlicke bewys van betaelynghe paiementen ende omme den voornoemde Turck danof te vullen contentemente ende satisfactie te doene –

zoo heeft den voornoemde Cateau an de voornoemde Truck gheassigneert de voornoemde

somme te verhaelen op Bertholemeius de Boutte - woonende tot Zonnebeke -

welcke Boutte de zelve somme anghenomen heeft te betaelen over de voorschreven eersten comparant ande zelve Turq

ende de zelve alreede an de zelve eerste comparant in rekenynghe ghebrocht ende

afghetrocken heeft van het gonne hy schuldich is over de ontfanck vande coopdach byden

zelve Boutte ghemoet – ghehouden byden voornoemde Cateau

Actum present Charles Leurin vervanghende Niclais Beke- schepenen - vijde juny 1641

9 juni 1641 – Een hommelfhof voor de Penitenten – Renten – SAP 398

Compareerde in persoone dheer **Jacques Baert**,

jeghenwoordich burghmeester deser stede,

de welcke omme de goede jonste ende affectie die hij es draeghende tot den convente ende

religieusen van de graeuwe zustershuise binnen deser stede,

heeft upgedreghen, ghecedeert ende ghetransporteert, zoo hij doet by desen,
by vorme van donatie inter vivos
ende ten proffytte vande religieusen van de zelve convente ter acceptatie van **zuster Agnes Tacq**, eerwaerde moeder van dien,
Een partie lande groot onder half ghemet preter drie roeden, zijnde **hommelhof mette keete**
ende groene catheilen daerop staende **in de Haghebaertghouck** deser jurisdictie,
den transportant competerende by coope jehens **jo. Anthoine Deloemel**, heere van
Beauvoortlande ende jo. **Ghislein Stalin**, zijn huusvrouwe, volghende de letteren van
erfvenesse danof zijn in daten van de **xxxde octobris 1640** ghepasseert voor burghmeesters
ende schepenen deser stede ende upden ploy gheteckent J. Queval, ghezeghelt met eenen
zeghel van rooden wasse vut hanghende in dobbelen steerte van parcqemyne, maeckende den
voornoemde comparant,
de voornoemde moeder ende religieusen metgaeders hemlieden naercommers vrye acteurs
omme de voornoemde partie te ghebruucken ende possesseren, metgaders den jaerlyckschen
pacht inde eeuwigheyt te innen ende ontfanghen als het eyghen ende propre goedt vande
voornoemde convente
Actum present Meester Pieter Farando, vervanghende Jaques van Landeghem, schepenen
Den ixde juny 1641

10 juni 1641 – Jan Quintereel – gevangene – SAP 127A – nummer 86

Christiaen Dewulf – oudt dertich jaeren ofte daerontrent – landtsman woonende binnen deser
jurisdictie – oorconde ghedaecht – ghehoort ende gheexamnieert ten verzoucke van de bailliu
– causa officij – heescher
Jehens **Jan Quintereel** ghevanghene verweerder –

Tuught ende deposeert voor de waerheit dat hy inden voorleden wynter op eenen
morgenstondt bemerckende datter tzyne huuse appelen ghestolen waeren – vutgaende ende
opden rym volghende tvoet vande gonne die de zelve ghestolen hadde - heeft tzelve
ghevolgt tot ande keete daer den voorschreven Quintereel woont – ende onder
andere stappen ghesien een die met eenen patyn ghyneck ofte creupel was – waervan den
deposant rapport doende ande heescher – es den zelve heescher ghegaen binnen de keete
daer den verweerder woont ende aldaer ghevonden zeker quantiteit appelen – de
welcke ande deposant ghetoot waeren – wesende van diversche specien als iserynghe
- outterlynghen – campynghen ende succurein ende ander roode appelen –
ghelyck den deposant van zynen zolder verlooren hadde –
presumerende dat het de zelve waeren die den verweerder ofte iemant van zyn huusghesin
ghestolen hadde – verclaert vorts dat zekere daeghen daernaer den voorschreven
Quintereel vindende den depsoant – zeide waeromme hebt ghy my die schande

anghedaen van tmynen huus soucke te doen – waert dat mynen tyt vut waere – denoterende van bansure – ick zoudet u wel leeren –
Voorder niet wetende – sluit zyne depositie die hy naer lecture heeft onderteeckent –
Present Franado ende Landeghem – schepenen –
Den xde juny 1641
By laste van Christiaen §§§ de Wulf

Den 9de juny 1641 – ter vergaederynghe extaordinaire den verweerder gheproduceert in jugemente
Tichten omme de baillu – causa officij – heescher – jeghens Jan Quintereel – ghevanghene – verweerder

Oft niet waerachtich en es dat de verweerder ghebannen zynde byde weth alhier vutten de stede ende jurisdictie metghaders d'inclavementen van dyere – den tyt van vyf jaeren opden is january 1637 ter voorseide sententie niet en heeft willen obtempereren blyfvende ende latiterende nu in deen plaetse – nu in dandere
Kendt tinhouden van dit artickle – zegghende zynne kynderen occasie te wesen dat hy hem niet gheabsenteert heeft van dese jurisdictie

Of den verweerder niet en heeft bevonden zyne huusvauwe staende zyn huwelick vleesschelicke conversatie thebben met andere manspersoonen ende of hy daerinne niet en es ghedooghsaem gheweest
*Zeght ghevonden te hebben in zyn bedde Philip Remery – niet wetende of zyne huusvrauwe met hem vleesschelicke conversatie gehadt heeft – hebbende zyne huusvrauwe ghevonden ontcleet – de welcke hoorende haeren man ende vreesende gheslaghen te zyne – es vutten huuse ghevlucht door de veinster –
Sverweerders huusvrauwe ghevraeght – seght ende kendt dat eenen Philippe eens op haer bedde gheleghen heeft – half ghecleet ende zy oock bynaer ontcleet zynde – es den verweerder binnen ghegaen haer slaende – waerdoore zy ghenootzaect was te springhen door de veinster – daernaer zy haeren man vergevenesse ghebeden heeft voor zoo vele zy misdaen hadde – twelcke hy haer vergheven heeft*

Of den verweerder over eenighe tyt niet en heeft ghebrocht binnen deser stede - de contagieuse zieckte hebbende - te dyn eynde ghehaelt clederen van gheinfecteerde persoonen ende daarmede zyn huusvrauwe ende kynderen ghe-infecteert – zulcx dat hy met zyn familie ende andere heeft moeten ghehouden ende ghealimenteert zyn ten grooten coste deser stede
Kendt gheweest thebben ten huuse van zyn schoonvaeder en aldaer ghevanghen de contagieuse ziecte – niet anders wetende dan het was Sint Anthuenis Vier – ende te dieren gheweest dienen Sint Anthuenis – alsoo hier ghecommen ende onwetens zyn familie gheinfecteert

Dat hy tzelve ghedaen hadde – niet en heeft ghevlucht butten dese stede – commende vuytte kercke als wanneer hy ghesuyvert was – vreesende van de heescher gheapprehendeert te worden

Zeght vertrocken te zyne vutten de jurisdictie ter cause Frans de Keyser dreighde te branden de keete daerinne hy meende te gaene naer dien hy ter kercke gheweest hadde.

Of den verweerder over zeekeren corten tyt niet en heeft gheweest ten huuze van Christiaen de Wulf – inden nacht ende aldaer ghestoolen zeker quantiteyt appelen ende of de zelve byden heescher niet en zyn sverweerders huuze ghevonden – waerdeure den verweerder oock vluchtich gheworden es.

Ontdkendt d'appelen hierby gheroert ghestolen te hebben – nemaer outterlynghe ghecocht te hebben ten huuse van Pieter Hurtre tot drie boomen toe in Westvleteren – zonder andere D'huusvrauwe vande verweerder gheexamineert – zeght ghelyck haeren man ende noch ten diversche stonden appelen ghecocht thebben ter marct van ander specien die mette voorschreven outterlynghe ghemyngheit waeren – zegghende dat den gonnen vluchtende was een man ghenaeamt Philippe woonende op Westvleteren –

Of den verweerder naerderhandt niet en heeft anneghecommen op tvelt den zelve Wulf ende hem metghaders zynen schaepknecht grootelick verdreyght te hynderen ter cause als vooren
Ontdkendt

Of den verweerder niet en es gheweest tot Haezebrouck ende aldaer ghaen plunderen de huuzen van diversche persoonen ende tgoedt zynewaerts ghenomen ende behouden
Ontkandt

De uitspraak

12 juni 1641

Ghesien by burchmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe de tichten voor hemlieden aenghegheven by ende van wegghen den bailliu der zelve stede – causa officij – heescher

Jeghens ende ten laste van Jan Quintereel – ghevanghene verweerder –

Daerby gheposeert wordt dat de verweerder opden 9de january 1637

omme zyne misdaden ende delicten –

ghebannen es gheweest vuuten dese jurisdictie ende inclavementen van diere –

den tyt van vyf jaeren op peine van voorder arbitraire correctie –

welke nietjeghenstanede in misachtygnhe ende vilipendentie van justitie hem vervoordert heeft - hanghende den voorseide tyt –

te vynden ende verkeeren binnen de voorseide jrusidictie -

alsoo niet obtemperende de voorseide sententie – noch min noch meer –

of hy niet ghebannen hadde gheweest –

ghehoort ooc d'andwoorden door den verweerder daerop ghedaen ende zyne judiciele kennesse –

op alles ghelet –

zoo dat burchmeesters ende schepenen voornoemt –

ten maenynghe van de voorsiede bailliu – den voorschreven verweerder ghebannen hebben –

zoo zy doen by desen –

buuten dese jurisdictie ende inclavementen van diere –

den tyt van drie jaeren –

beginnende naer texperieren van de voorseide eerste bansure –

met verbodt ende interdictie van - hanghende den zelve tyt – hem te vynden ofte keeren

binnen de voorseide jurisdictie op peine van gheesselynghe te ruumen binnen zonneshyn naer slakynghen –

hem vorts condemnerende inde kosten ende myzen van justitie –

ghepronunchiert xij juny 1641

12 juni 1641 – Boeten – SAP 251

Gillis Scherrier verweerder contra Jan Vrammout heescher als dienaere vnde heere omme de boete van vj pond parsiis ter cause den verweerder heeft ghedroncken opden 9de juny cter herberghe van Jan de Langhe gheduernede den goddelycken dienst vande vespers – met costen

Marten Bruier verweerder ontra Jan Vermeulen als dienaere vande heere heescher vande boete van vj pond parisis ter cause den verweerder opden xxvij april lastleden vercocht heeft **buspouder** ghedeurende den goddelycken dienst van de hooghmisse – wesende Heilich dach – met costen

Den zelven verweerder contra den voornoemde heescher van de boete van cj pond parsiis ter cause den verweerder ghdornken heeft den erden dach van meye laestleden ter herberghe van Clais van Pradelles gheduernde den goddelicken dienst vande vespers – emt costen

Jan Govaere verweerder contra den zelve heescher vande boete van vj pond parsiis ter cause denverweerder ten voornoemde daghe gheroncken heeft ten huuse ende heberghe voorseit met costen

Bernaert du prez verweerder contra den bailliu – causa officij heescher vnde boete van xxx pond parsiis ter cause den verwerder is commen wonen met zyn familie onder dese jruisdictie zonder consent vande heere ende wet – contrarie t'statuuut met costen

3 juli 1641 – Andries Waerein heeft schulden bij Andries Lebbe - SAP 398 - Folio 248

Compareerde in persone **Andries Waerein** in huwelick hebbend **Mayken filia Hendryck Janssoone** -

kennende wel ende deuchdelick schuldich te zyn an **Andries Lebbe** - te desen present ende accepterende -

de somme van iijxxxj pond parisis van een jaer landtspacht verschenen baefmisse 1640 -
ende ghelycke somme van iijxxxj pond parisis vande baefmesse die vallen zal 1641 -
metgaders deel van ix pond parisis over de heure ende ghebruuck van zeker landt
competerende den heere -
hebbende tzelve by naerpachte –
vande voorschreven Lebbe te bewaeren ende verzekeren -
is hy Waerein verbindende inde handen van de voornoemde Lebbe -
één zyne grysde coebeeste - een calf oudt een jaer te meye laetsleden - een zwyn - vyf
vierendeel koorne groen staende opde acker - een shaprai - een la - eenen ketel - keerne -
immers generalick ende specialick alle zyn meubelen ende catheilen tzyne huuse ende hove
zynde op tgoedt dat hy is ghebruuckende vande zelve Lebbe -
gheene ghesondert nocte ghereserveert -
omme by faulte van non betaelynghe de zelve schulden daeroppe te recouvreren ende
verhaelen ter heerlicke executie in ghevolghe vande coustume -
deser stede in ghelycke gheuseert -
Actum present d'heer Andries Rebaut - burghmeester - vervanghende Jacques Baert ooc
burghmeester - ijde july 1641

5 juli 1641 – Frans de Puudt pacht van Folcque en vander Goesteene – Boekweit - SAP 398 -
Folio 248

Compareerde in persooene **Frans de Puudt filius Jacobs**
de welcke omme wel ende ghetrauwelick te bewaeren ende **verzekeren dheers Jaques
Foclque ende Maillaert vande Goesteene djonghe**
vande somme van vij pond x schele grooten vlaensch over den pacht van vyf ghemeten
landts den voornoemde Folcque ende Goesteene toebehoorende –
ghevallen te baefmesse 1640 - metgaders van ghelycke somme over de lopende jaerschaere -
verbonden ende verobligiert heeft - zoo hy doet by desen –
in hemlieden handen themlieden acceptatie het groene coorne staende op een ghemet landts
inde **Haghebaerthouck** deser jurisdictie –
abbouterende van oosten t'elst joncker Charles vande Broucke - zuudt de wedewe ende
aeldynghen Frans Folcque - van westen de voornoemde acceptanten - ende van noorden
Vincent Roens -
Item een ghemet maygers inde zelve houck - abbouterende van oosten de zelve acceptanten -
zuudt de voronoemde wedewe Frans Folcque - west wedewe dheer Cornelis Pierins - noordt
de voornoemd Roens
Item het bockwiet staende op vyf vierndeel ladnts inde zelve houck –
aboutterende van oosten tvoorschreven mayghers - zuudt de wedewe Foclque voornoemt-
west de landen in pachte ghebruuct by Daniel Spotbeen - noordt de voornoemde wedewe
Pierins –
omme in cas van beschaethede de voornoemde 2 jaeren pacht daeranne te verhaelen
volghende de cosutume deser stede in ghelycke gheuseert -
Actum present Leurin vervanghende Beke schepenen
den 5de july 1641

6 juli 1641 – Boete voor Jan van Bleus - Register der boeten - SAP 251

Opende vjde july 1641 -
Jan van Bleus verweerder jeghens **Jan Vraemboudt** heescher vande boete van zes ponden
parisis ter cause den verweerder opden sacramentsdach laetsleden

ghemaelen heeft gheduerende den goddelicken dienst vande processien - met costen

Ghecommitteerde van de wet omme van hemlieden different vereenst te wesen - staterende costen - actum xijde xbre 1643 - den verweerder verclaert niet te willen accorderen - concluderende de zaecke andermael quit advys - 16 december 1643

12 juli 1641 – Pieter Verzuudt en Anne Bruneel hebben schulden bij Guillaume Pierins - SAP 398 - Folio 246

Comparerende in persooene **Pieter Verzuudt djonghe ende Anne Bruneel** zyne huusvrauwe kennende ende belydende deuchdelick schuldich te syne an d'heer **Guillaume Pierins** de somme van drie ponden grooten vlaemsch van een jaer huusheure ghevallen te halfmaerte 1641 -

parent tgonne den voorseide Verzuudt verdient heeft **met hommel te winnen**

ende omme den voornoemde Pierins danof metgaders omme de lopende jaerschaere wel ende ghetrauwelick te bewaeren ende verzekeren -

zoo hebben de voornoemde comparanten daerinne verbonden ende verobligiert - zoo zy doen by desen -

haerlieden persoon ende goederen - present ende toecommende ende by gnerale een houtten lae - een cafbedde - een paer slapelaekens - 25 bondelen vlas - onhezwynggelt - een grooten ketel - een yseren pot - een buffettafel - een rosote - een schabelle - een grooten ende cleenen eusel - een iseren hanghel - een potyser - een iseren panne -

vorts gneraelick ende speciaelick al tgonne tzynen huuse zynde ende dat hiernaer zoude moghen bevonden worden

omme by ghebreke van betaelynghe vande voornoemde somme daeranne te verhaelen ende recouvreren naer coustume

Actum present meester Joos Cheis vervanghede Niclais Beke - schepenen - xij de july 1641

17 juli 1641- Jan Serge gevangen door de Fransen - SAP 128

Opden xvij july 1641

Jan Serge ghearresteerde verweerder jehens Clais dswuarmes (?) heescher arrestant tenderende

ten fyne den verweerder heescher restituere de somme van iiiij xx tich over het rentsoen van de verweerder ghevanghen zynde vande Franschen byden heescher over den verweerder betaelt met kosten.

29 juli 1641 – Ommestelling – Resoluties – SAP 469

Ter verghaderynghe van sire **Mattheu Deflous** religeus by abdie van Ste Bertins vutten name van de heere, amman, burghmeesters, schepenen, raeden ende notable den xxix july 1641

Gheraemt, gheresolveert ende goedt ghevonden te tauxeren en laste van ghemeene in ende upzetenen deser jurisdictie megaders de bedryfvers van landen onder de zelve resorterende een eenckel ommestellinghe

omme hiermede te betaelen ende volstringhen de subsidien ende ayden vuthgezonden van boven,

metgaders de kosten ende sallaris van pioniers, soldatevrouwen alhier legghende

ende andere opghecommen ende noch daghelicx opcomende

de zelve te betaelen by twee egale payementen

te weten dhelft ghereet ende dander helft binnen twee maenden naer deser

te doene opden ouden ende gheconstumeerden voet

31 juli 1641 – Joos de Herre leverde schoenen aan de dis van Haesebrouck - SAP 398 - Folio 250

Compareerde in persooene **Joos de Herre** den welcke ghecedeert ende ghetransporteert heeft tenvproffytte van **Maillaert vande Goesteene** djonghe - present ende accepterende –

de somme van xxvij pond xiiij schele vij deniers grooten vlaemsch -

paeiement acht ponden zes schellynghen acht grooten vlaemsch -

opden jste april 1641 - die dheer Hendryck de Grave als dischmeester van Haesebrouck ande transportant schuldich es **van leverynghe van schoen ande aermen van Haesebrouck**

voornoemt –

ghedaen volghende zeker billietten danof zynde ten passeren van desen ghesien ende ghelesen –

metghaders noch xxvij pond parisis over vier maenden houdenesse van zeker kyndt byden voorneomde Grave inde voornoemde qualiteit tzyne huuse besteedt –

maeckende den voornoemde acceptant etc

Actum present dheer Maillaert vande Goesteene d 'oude ende Jaques van Landeghem schepenen xxxj de july 1641

16 augustus 1641 – Christiaen Delandsheere wordt verdreigd door de officier van de colvebrouwalaam - SAP 127a- nummer 54

Aen myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

Suppliërende vertooght reverentelick **Christiaen Delandsheere** dat den officier vande Colfve deser stede hem daghelicx verdreight t'executeren in zynen persoon ten verzoucke vande **Charles Verscheure** -

nietjeghenstaende hy in executie heeft een bedde, orpul ende deksel -
ende dat U edele kenbaer is dat den laetprys **van het brauwalaeme** jehens den selve Verscheure ghepacht gheweist, ghenouchg slaet ende exedeert zyne pretensien, zoo gheleken is byde preuve alreede gheadministreert -
zulckerwys dat den requirant niet en behoorde by executie ghepraemt te worden daer hy niet schuldich en is - ghemerckt hy de huusheure promptelick heift ghepresenteert te betaelen - Scilicet zoo langhe hy 't ghebruuck ghehadt heeft van gheseyde brauwerie - zoo hy noch doet - midts prealable liquidatie daertoe den zelve Verscheure niet en wil verstaen -
cause dat den requirant ghenoodzaekt is zynen toevlucht te nemen tot U edele oodmoedich biddende de zelve gheordonneert te zyne partyen t'ontbieden voor ooghen -
omme te onderrekenen present d'heeren van de berechte ten zulcken daghe als zy believen zal te prefigieren -ende partyen voorseid ghehoort t'ordonneren als naer redene -
sonder middelertydt in staete ende sursseance - opschorting ende de ghecotinueerde executie ten minsten verzekere
twelcke doende etc.

Stallaert - Prefigieren - van te ooren vaststellen - vooraf vastlegen - bepalen

Orpul of oorpul - of oorplulm komt van oorpemux en betekent dus oorkussen - zie De Bo Scilicet = duidelijk

21 augustus 1641 – Huwelijkscontract Robert Robert en Cathelyne Vandeleeuwe – Renten - SAP 398 - Folio 250 verso e.v.

Compareerden de heer **Robet Robert filius d'heer Robert** - gheadsisteert met dheeren Jan de Byl - zynde swagher en Anthçine de Magny - zynen oom -

d'heer ende meester Aernout vande Broucke - greffier der steede ende casselrye van Waesten
- metghaders Gheleyn vande Broucke zynen schoonbroeder ter eender zyde -
Joffrauwe Cathelyne vander Leeuwe filia d'heer Ulryck Nicolays vander Leeuwe
ghedsisteert met joffrauwe Marye filia dheer Pieter de Schottere - haere moeder -
sire Mattheus vander Leeuwe - religieus van tconvent van Sint Bertens ende ontfangher vande
goedynghen van tselve convent int quartier van Poperynghe -
de heer Lodewyck vander Leeuwe - ampman der selve stede haere broeder - ter andere

te kennen gevnde dat omme te comen ten huwelick dat apparent is te gheschieden

Folio 251

tusschen den voornoemde Robert Robert ende Cathelyne vander Leeuwe naer d'insittutie
van onse moeder de heylighe kercke ende omme te verhoeden alle questien gheschillen
ende differentien dye hyer naer tusschen de vryenden van de eersten aflivighen van
hemeiden beeden ende de lanckxstlevenden zouden moghen oprysen -
hebben voor eenighe trauwe ofte bandt van huwelick besproken ende conditionneel voor
hemlieden contract antenuptial t'gonne hier naer volcht -

Eerst angaende den port ende inbrynghe van goede ten voornoemde apparenten huwelick van
weghe deen en dander vande voorseide toecommende versaemde -
zy hemlieden dannof houden vernoucht ende ten vullen gheinformeert - zonder dyen -
angaenden lhyer eenygh verclaers ende specificatie te doen -
beloovende met myn de voornoemde joffrauwe Marye haere voorseide dochtere onvermindert
toe by haer ten huwelick ghebrocht -
by haere vaderlicke successie te voorsien van cleederen naer haere qualiteyt
ende zoo zy dies eere zal begheeren te hebben ende in ghevalle naer tvolcommen ende
consomatie vande voornoemde huwelicke - tselve quaeme te wesen ghesepareert ofte
ghedissolveert deur de doot ende overlyden van deen ofte dander vande voornoemde
toecommende conjointen -
kynderen ofte kyndt van hemlieden beeden lychame achter latende - ofte nyet - zullen alle
ende in ghelycken de goedynghen thuwelick ghebrocht ende ghedeurende tselve huwelick
vervallen op deen ende dandere van de voorseide toecommende versaemde by succesie ofte
hemlieden toeghecommen by ghifte - verschoonde ofte anderssins in wat manieren het zy
ende van wat nature - qualiteyt ende situatie de selve goedynghen zouden moghen wesen -
alwaert oock buuten de landen van Vlaenderen -
keeren ende volghen de zyde danof dye gehcommen ende gheprocedeert zullen werden -
behalfven dat inghevalle van gheen kyndt ofte kynderen ghebooren in levende lyfve ofte
apparent te werden de voorseide joffrauwe Cathelyne langstlevende sal hebben ende heffen
voor ghifte ende verschoonde van huwelick de somme van twee hondert ponden grooten
vlaemsch - oock eens wegh draghend
ende den voornoemde Robert bevonden wezende langstlevende hondert ponden groote
vlaemsch - oock eens te haelen ende nemen op de ghereetste ende apparentse goederen
ghecommen vande zyde van de eersten overleden -
dyes sal den voornoemde Robert commende toverleven zyn voornoemde toecommende
huusvrauwe -
de voornoemde verschoonen eerst moghen hebbben naer de doot ende overlyden vande
voornoemde joffrauwe Marye ten waere voor de selve doot de voornoemde zyne
toecommende huusvrauwe by partaige ende verdelynghe bewys ende assingnatye ghedaen
wierde van haer vaderlicke successie ende inghevalle van vercranckynghen van goede - sal de
vervullynghen ende recopense comen ten ghemeen laste -

welcke conditie van zyden houden oock sal plaetse grypen ende gheobserveert wesen ten overlyden vande kynderen die van dese huwelick zouden moghen procederen sonder dat vaeder ofte moeder vande goedynghen hemlieden kynderen verstorven byden doot ende overlyden vande eersten overleden iet sullen proficteeren - behalvens trecht vande houdenisse volghende de costuymen ders stede van Ipre ende dat de voornoemde joffrauwe Cathelyne commende toverleven - haer laetste kyndt zal op de goedynghe by tselve kyndet achterghelaeten hebben ende profficteren de somme van vij hondert guldens eens - in plaetse vande helft dye int zelve gheval haer soude toecommen ende competeren volghende de voornoemde coustuymen der stede ende porterye van Ipre - welcke porterye de voornoemde toecommende versaem ende ghehouden werden aen te nemen ende de voornoemde joffrauwe Catheryne ten dyen eynde af te gaen tceursusterschap der stede van Poperynghe ende angaende de conquesten indyender eenighe bevonden werden sullen ten eersten overlydende in alle ghevalle te weten kyndt ofte kynderen als vooren bevonen wesen ofte niet ghedeelt ende gepartageert wesen tusschen den langstlevenden ende derfghenamen

folio 252

vande eerstoverledene half ende half - mits dooghende ende betaelende oock half en half de passyve schulden ende sal niet min den langst levende vooren vuythebbende ende behouden alle zyne ofte hare cleederen - habytten - lynwaert - baeghen ende juweelen - tzyne ofte tharen halse ende lichaeme dienende -

beloovende beede parthein contractanten tvoornoemde contract elck in zyn regard thouden onderhouden ende volcommen zonder daer jeghens te gaen ofte laeten comen in eenighe manieren op tverbadnt van haerlieden persoon ende goedynghen afgaende ten dien effecte alle zaeken ende exceptien ten dien conrarierende ende naementlick ten rechte dicterende dat generaele renunsiatie dat niet en opereert zonder precedente speciale - versouckende oversulcx dar in te wesen ghecondemneert zoo zy zijn ghecondemneert by desen

Actum den xxj ougst 1641

present deheren Andryes Rabault burghmeester ende Jan Rouvroy schepen

18 september 1641 – Zuster Anthonette Pacifique geeft een lening aan moeder Agnes Tacque – Archief zusters Penitenten – Klooster Roeselare
--

Wy, Jacques Baert, burghmeester ende Jacques van Landeghem, schepen der stede van Poperynghe –

Doen te weten dat voor ons comen ende ghecompareert is in persone suster **Anthonette Pacifique van Aertrycke**, religieuse novice vande convente van t'grauwe susterhuus binnen deser voornoemde stede,

de welcke omme te gheraeken tot haer profes ende in vuldoenynghe van het gonne zy schuldich is daerinne te bringhen tot proffyte van tzelve convent – ghesedeert , opghedreghen ende ghetransporteert heeft – zoo zy doet by desen – aen ende ten proffyte vande voornoemde religieusen ende convent –

gheaccepteert van suster **Agnes Tacque** – eerweerde moeder van dien –

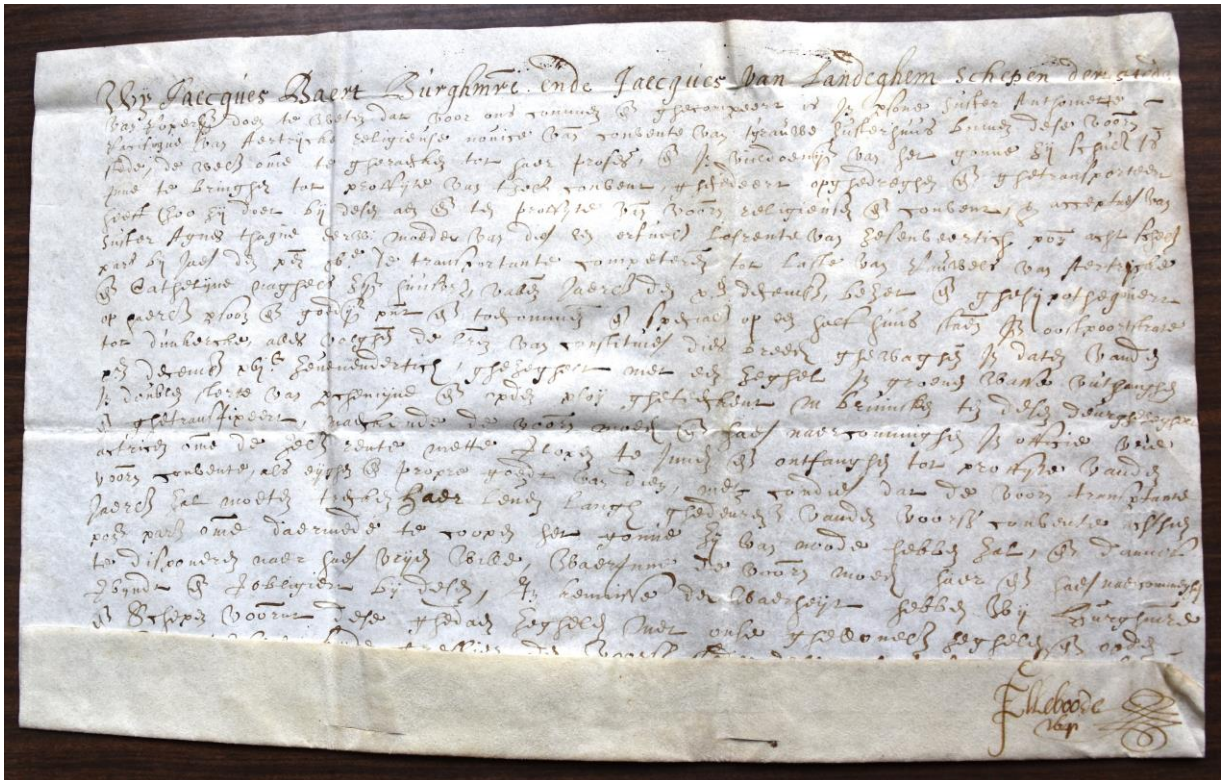
een erfvelycke losrente van zesenvetich ponden acht schele parisis by jaere –

den penninck 16° - de transportante competerende ten laste van **Pauwels van Aertrycke ende Cathelyne Naghels** zynen huusvrauwe,

vallende jaerelicks den xde december, bezet ende ghehypothequeert op haerlieden persoon ende goedynghe – present ende toecommende

ende speciael op een half huus staende inde Oostpoortstrate tot Dunkercke –

alles volghende de letteren van constitutie dies breeder ghewaghen in daten vanden xde december xvjc zevenendertich –

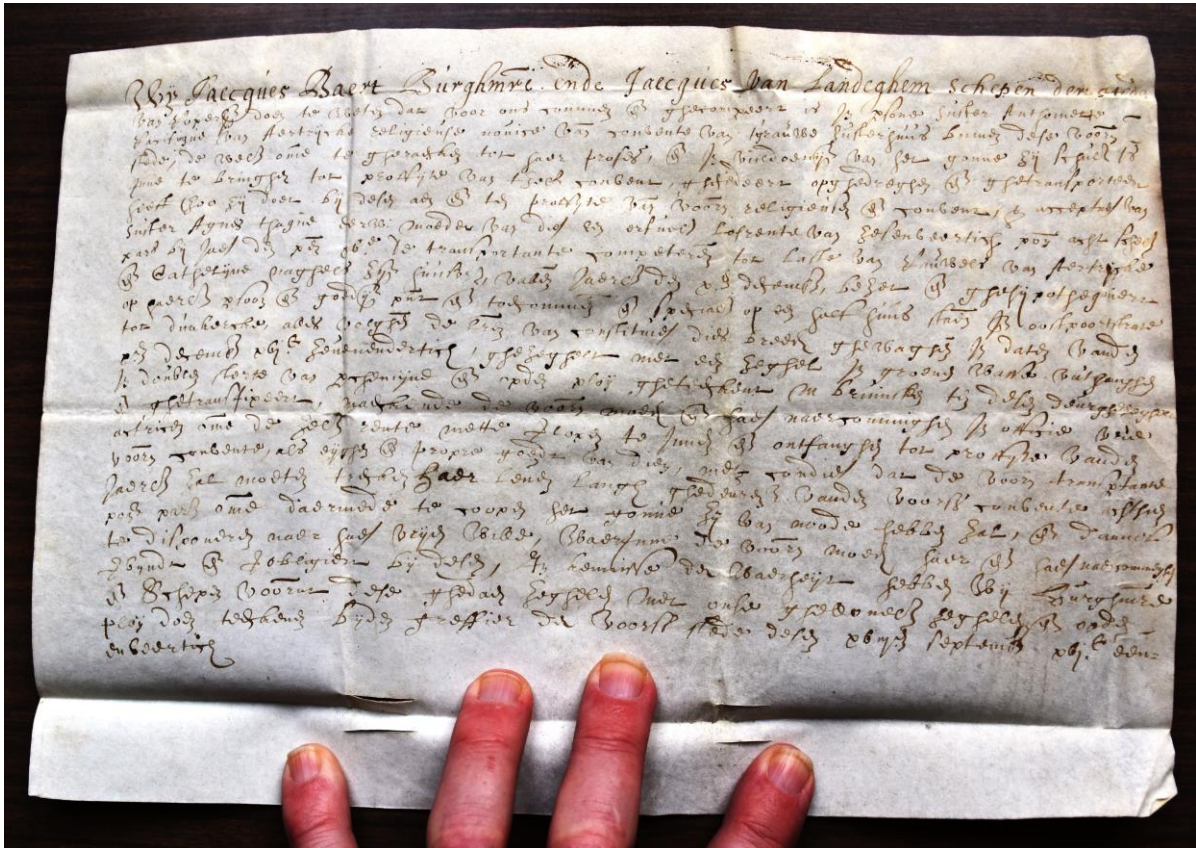

ghezeghelt met een zeghel in groenen wasse vuthanghende in doublen sterte van parchemyne ende opden ploy gheteeckent M. Bruinsken ten desen deurgheslypen ende ghetransfixeert - raeckende de voorseide moeder ende haerlieden naercomminghen in officie – veue actrice – omme de zelve rente mette verlopen te innen ende ontfanghen tot proffyte vanden voorseide convente, als eyghen ende propre goedt van dien,

met conditie dat de voornoemde transpartante jaerelicks zal moeten trecken haer leven langh ghedeurende vande voorseide convente achthien ponden parisis omme daermede te coopen het gonne zy van noode hebben zal ende daermede te disponeren naer haer vryen wille, waerinne de voornoemde moeder haer ende haer naercomminghen verbynde ende verobligiere by desen

In kennisse der waerheyt hebben wy, burghmeesters ende schepenen voornoemt, dese ghedaen zeghelen met onse ghewonelicke zeghelen ende opden ploy doen teekenen by den greffier der voorseide stede –

desen xvijde september xvjc een en veertich

24 september 1641 – Mayken Desnepere gaat als non in 't klooster van de Penitenten - SAP 398 - Folio 253

Compareerden in persone **Mayken filia Jan de Snepere** - gheprocreert by **Mayken Doom** - jonghe dochtere haer selfs als gheemancipeert ten daghe van heden byde wet deser stede metghaders **Willem de Snepere ende Jan Techelen** haeren vooghden ende ooms paternele - de welcke omme in meersten deele te veldoene ande dote dye tzelve Mayken moet presteren professende int derde ordre van Sint Franchoys in t'convent vande Graeuwe susters deser stede -

ghelyck zy me de gratie godts binnen corte daghe gheschyckt heeft te doene als haer profes jaer gheexprieert zynde -

verkendt hebbende ende belooft te gheldene ende betaelen - zoo zy doet by desen - aen ende en proffyte vande zelve conventie ter acceptatie van deerweerde zuster Agnes Tack - moeder vande zelve convente alhyer present -

vuyt crachte vande octroye van oppervooghden

deser stede oock als heden verleent by appostille op requeste - onderteckent Elleboode alhyer ghesien ende ghelesen -

eene erfvelicke rente van xix pond xv schele grooten vlaemch by jaere - den pennynck xvj - innegaende en 15de october 1641 - ten daghe van de voornoemde profes dannof tjste jaer vallen ende verschynen zal den 15 octobris 1642 - ende soo voorts van jare te jare eeuwelick ende erfvelick ghedeurende -

emmers totten effectuele lossynghen van de zelve rente - dye zal moghen gheschyeden tallen tyden alst deyghenaers vande naerschreven hypothecque goet dunken zal by twee egale payemenen midts opleghende etca.

verbyndende daerinne

eerst de helft van een behuuse hofstede ende boomgaert liggende inden Pezelhouck deser jurisdictie -

streckende oost ende west - toosteynde tnaervolghende - de zuutzijde langhes de Leughenbeecke met een deel thooft vande heere gaende metten waetermeulen - twesteynde tmeulenhof - de noortzijde de Ghervelgatstraete - metghaders een deel t'naervolghende hommelhoff -

groot bevonden par landtmaete van Pieter de Babelaere vier ghemeten -

daerinne competeert Jan van Renynghe filius Kaerles ten westzijde aen tmeulenhoff een lynne mete groene catheylen daerop staende -

medghaders een lynne ofte daerontrent ende oosteynde onder deel van twee lynnē xxxv roeden ghemeeene met Willemken de weeze Jan van Acker commende tsurplus int tnaervolghende saylandt oock mette haeghe ende catheylen ende Jan van Renynghe filius Jaques - causa uxoris - heeft int middel van de hofstede een lynne x roeden oock mette groene catheilen daer op staende - zulcx datter alleenelick resteert dhelft van drye ghemeten preter x roeden - de wederhelft competeert Jan Delvoye - causa uxoris mette helft vande huusse ende ander drooghe ende groene catheylē daerop staende -

Item de helft van zeven ghemeten en half xxxviii roeden onder hommelhof - gers - meersch ende saylandt - al van anderen gheapperen ten noordwest houcke -

aboutterende tzamen vn oosten aen tzaylandt Clays vander Doene ende daeldynghen vande wedewe Jan Mazeman - half dyck - ghemeten van zuuden half inde Leughenbeke -

westen de voorgaende hofstede - ende van noorden een half ghemet xxij roeden zaylandt - nu hommelhof - competerende d'heer Jaques Schevele ende de voornoemde Gervelgatstraete

waerinne competeert Jan van Renynghe filius Kaerle - cause uxoris -

neffens de voornoemde weeze Jan van Ackere - boven een lynne inde hofsede ghemynct noch een lynne xxxv roeden

Item meester Jan vander Foosse - causa uxoris - inde byrckerye - een half ghemet - dus alleenelick reste dhelft van zes ghemeten twee lynnē ij roeden

Item een partye zaylant inde voornoemde houck danof toostende nu hommelhof is -

streckende oost ende west - aboutterende mette zuuthende aen tlandt vande hoirs vande weewe Loys vande Goesteene ende Jan Denys - de dreve heel medegaende -

van noorden tzaylant van joncker Jan Babtist Bulteel ende toostende de zaylanden vande sterfhuuse - groot par landtmaete van Pieter Babelaere in daten xix de april 1635 -

voor desen belast met meerder hypotecque in een losrente van v pond grooten sjaers -

ten proffyte van meester Pieter van Wervicken daerinne dit part draght tijde afslag op tgeheel xviii sjaers dye Jan van Renynghe ende de kynderen Jan van Ackere daerinne contribuieren

ende oock belast met t'iiijde van xij pond paris sjaers ten proffytte van dheer Guillaume Floor -

voorts zuuvver -

noch eenen vierndeel ende viij roeden gerslant inde prochie van Watoue onder de

heerlicheyde van de oost ende westswylande eertyden ghebruuct by Jan Matton -

streckende zuyt ende noordt - van oosten ende van zuuden t'landt d'heer Maillaer vande Goesteene ende van noorden ... - westen ende omme dese vebintnisse int regard vande

latste partye te doen sorreren vulcommen effect -

zoo heeft Jan Bert filius Jacques machtych by procuratie over de voornoemde jste

comparanten - ghepasseert voor de wet deser stede op den xxiii de 7bris 1641 -

ghecompareert voor schepenen vande voornoemde heerlicheyde vande oost ende west

zwylande ende aldaer dese herkenende - de zelve partye verbonden ende gheoppignoreert volghende de chartre dannof zynde in daten vande xxij 8bris 1641 - ondrteeckent A.

Winnebroodt ten desen deurghehelt -

omm by ghebreke van betalynghe vande voorseide rente de zelve in capitaale ende verloop daeroppe te verhaelen ende recouvreren by heerlicke ende parate executie – hebbende voorts de voornoemde vooghden metghaders Jan Delvoye in huwelick hebbende Mayken Snepers - apparente hoys vande vaderlicke zyde vande eerste comparanten in haerlieden particuliere alhyer mede comparernde de voornoemde verkentnisse gheratificeert ende van alsnu voor alsdan tot recouvre vande voornoemde verlopen - neffens d'eerste comaparanten ghecedeert ende ghetransporteert ten proffyte vande voornoemde convente ter acceptatie alsvooren tjaerlyckx incommen te verhaelen opde respectie ghenruyckers - jeghenwoordighhe ende toecommende - vande voorseide goede by executie ofte by actye punidable naer costuyme ghelycke gheuseert-

dies belooft de voornoemd moedere over haer ende haere naercommelynghen in digniteyte ende offycie ten particuliere proffyte vande voornoemde apparente religieuse tot haere extraordinaire noodtzaekelichheden te doen betaelen xxij pond paris sjaers haer leven ghedeurende

Actum present d'heeren Andries Rebault - Jaques Baert - burghmeesters - d'heer Mayllaert vande Goesteene - Chaerles Leurin - Cheys - schepenen - den 24 7bris 1641

De zelfde dag wordt nog een tweede gelijklopede akte voor zuster Mayken Desnepere opgemaakt betreffende een ander rente - met als borg gronden in de Schoudemonthouuck

In de marge

15 7bre 1643

Compareerde in persone d'eerweerde zuster Agnes Tacque moeder van de graeuwe zusters binnen deser stede -

de welke ghecedeert ende vertransporteert heeft - zoo zy doet mits desen -

an ende ten proffytte van Jan techelen - present ende accepterende de rente in de text mette verlopen - croysen tzydert den xxiiij septembrys 1642 –

voor ghelycke somme als tcaptiael ende verlopen zyn bedraghende maekede de zelve Techelen vry acteur omme de zelve rente mette verlopen t'innen etc.

Actum present vande Leeuwe ende Folcque filius Frans - schepenen -

15 7bris 1643

1 oktober 1641 – Fragment uit het register vande proceduren – SAP 290

Christiaen Enten als borghe over **Pieter vande Walle** verweerder contra dheer **Jaques Baert** als dischmeester vande jaere 1640 heescher omme xxxxiij -

tgonne reste van coope van taillie van elste - paiement xij kannen bier verteert ten huuse vane zelve Walle met kosten

Mahieu Lauwers, verweerder contra **Andries van Damme** heescher vande somme van iiij pond viij schele van theire met kosten

Guillaume Cauwerae verweerder contra de zelve heescher vande somme van viij pond vij schele van theire met kosten

De hoirs ende aeldynghen vande wedewe Jacob de Lantdsheere - verweederders contra **Jonker Charles Clais** - heescher vande Hulst heescher by verbode van de voornoemde possessie ofte ghebruuck te nemen van **t'hommelhof ghenaeemt Gansebilck**

dan al vooren hestelt te hebben soufisante borughe voor de heure vandien volghende de pachtbrief dannof zynde met costen **Thomas de Quidt** verweerder contra **dheer Bouve** - heescher

by verbode van vooren ghebuuck te nmen van een stick landts heescher toebehoorende als gheen heure daeran hebbende - met costen

Joos van Cayseele – verweerder contra **Rober de Rycke** heescher by verbode - van vooren ghebruuck te nemen vande huuse ende erfve daer hy presentelick woondt dan tot baemesse 1641 als daeraen gheen voorder heure hebbende - met costen

Frans Baervoets heescher - contra Pieter vande Walle heescher vande somme van iiijxx iiij pond xvij schele van theirre alle bewys van betaelynghe payement de reste met costen

Joos van Houcke - verweerder contra **Frans Gilleman** als pachter vande molaigie vande voorleden saisoene - heescher vande somme van vj pond emmers contra tauxatie vande wet over t'recht vande zelve molaige van tvoornoemde saisoen met costen

Christiaen Venoot verweerder contra de selve heescher vande somme als vooren met costen **Caerle Bossaert** verweerder contra **Maillaert Capoen** heescher by verboode van voornoemde ghebuuck ofte possessie te nemen van drie ghemeten ofte daerontrent zaeyleland liggende neffens den Papelanghemeersch als t'zelve byde voorneodme heescher gheheurt jehens Pieter Everaert filius Boudewyn met costen

5 oktober 1641 – Boeten – SAP 251

Laurens vvander lynde verweerder contra den bailliu causa officij heescher vande boete van xxx pond parisis ter cause den verweerder ghequetst heeft in zyn aensichte Henri Roullein opden xxvij 7bre 1641 tot opene wonde ende lopende bloede - met costen

Jan Hubrecht de jonghe verweerder contra den amptman - causa officij heescher vande boete van vj pond parisis ter cause den verweerder ghebolt heeft deurende den goddelycken dienst vande vespers opden xxv juny 1641 – wesende Sint Jacobsdach ter herberghe van tReepken met costen

Ook Mahieu Kiecken en Frans Griseert krijgen een gelijke boete

Jacques Malbrancque verweerder contra den amptman causa officij heescher vnde boete van vj pond parisis ter cause den verweerder ghehoofd heeft gheduernde den goddelycken dienst vande vespers opden xv ougst 1641 wesende heilich dach zeker vruchten – met osten

Ook Henry Winneau krijgt een dergelijke boete

Pieter Bonduelle verwerder contra Jan derré als dienaere vanden heere heescher vande boete van vju pond parisis ter cause den verwerder ghedroncken heeft opden xxjde 7bre lastleden ghedeurende den goddelycken dienst van de vespers wesende heilich dagh ten huuse van Pieter de Vey – met costen

Clais Masselis verwerder contra Jan Derré ende Jan vrammpout als dienaers vande heere heeschers vande boete van vj pond parisis ter cause s' verweerders cnape ghevrocht heeft opden xij mey lastleden wesende heilich dach in severwerders hostede – met costen

7 oktober 1641 – Ommestelling – Resoluties – SAP 469

Opden 7de oktober 1641 ter vergaderynghe van sire Mattheus Deslious religieus vande abdie van Ste Bertins ende ontfanger vande goedynghe van de zelve abdie onder dese jurisdictie vutten name vande heere, amman, burghmeesters, schepenen, raeden ende notable

Gheraemt gheresolveert ende goedt ghevonden te taxeren ten laste vande ghemeene in ende opsetenen deseer stede ende jurisdictie metgaders bedryfvers vande landen onder de zelve resorterende, eene enckele ommestellynghe omme mette portee van diere te betaelen ende volstringhen dayden subsidien ende beeden zoo ordinaire als extraordinaire van boven nemelick de gone vutghesonnen den 23ste ougst latstleden, bedraghende ter somme van zeven duust twee hondert guldens de zelve te doene by tcollege vande wet opden ouden ende ghecoustumeerden voet.

In de register van de boeten lazen we p de 19de april 1639 het volgende:

Jan van Bleus, verweerder, jehgens den bailliu - causa officij heescher vande boete van lx ponden parisis ter causen den verweerder ghequetst heeft **Jan de Cuupere** met een canne in zyn hooft tot oepene wonde ende loopende bloede opden xix april 1639 inde nacht - met costen

12de maerte 1641 –

De wet op alles ghelet ordinneert partyen onderlynghe t'accorderen

Actum 28 september 1641 –

De wet op alles ghelet ordonneert partyen van hemlieden different te vereensen - present gheommitteerde vande wet dies met recht –
actum xijde 8bris 1641

Het uitgebreide dossier van dit proces vonden we in SAP 127A.

Informatie preparatoire

Mayken filia Pieter Vermeersch – huusvrauwe van **Jan de Cuuper** – oudt xlvj jaeren ofte daerontrent –

tuught up eedt – dat zy smaendaechs wesende de xix april 1638 gheghaen es ten huuse ende herberghe van Jan Vramboults omme te haelen haeren man –

dye aldaer was drynckende met Pieter de Worm – Joos Dammere – Frans Ellebus – Joos Kersseblick - Christiaen Torsy ende andere tot naer den ix heuren en half inde nacht –

als wanneer gheschiet es dat **Jan van Bleus** oock wesende inde zelve compaignie – zonder eenighe voorgaende questie ghesmeten heeft met eene kanne met bier op thoof van de zelve Cuuper – haeren man – ende daermede ghequetst tot oopene wonde ende loopende bloede –

welcke de deposante ghewaere zynde – heeft de zelve Bleus gheagresseert ende anghvlooghen ten eynde zy haeren voorseide man zoude beschudden van voordere quetsure - zynde mitsdien vertrocken vuytte zelve herberghe ende gheghaen ten huuse van meester Philippe Winenbroot omme hem te doen cureren –

twelcke zy weet vuytte redenen voorschreven als dat zy aldaer present zynde tzelve alsoo ghesien heeft

sluuttende mitsdien haere depositie den iijde meye 1638

by laste – Mayken + filia Pieter Vermeersch

Voor myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

Intendit ende employ van enqueste omme den bailliu – causa officij heescher jehgens Jan van Bleus – verweerder

Alvooren dheescher employeert ulieden heeren ordonnantie van admissie te faite

hier omme onder tbeneficie van dyer te proberen inhouden van zynen heesch –

believe myn voornoemde heeren te hooren ende examineren op eede doorconden inde marge staende – Chaerles Delegenne – Jan decuuper – Joos Dammere – Frans Ellebus – oft niet

waerachtich es es dat zy gheweest hebbende ter herberghe van Jan Vramboults binnen deser stede upden xix april 1638 inden nacht ende aldaer ghezien dat de verweerder ghenmen heeft

eene canne ende dye ghesmeten up thoof van Jan decuuper – hem daermede quetsende tot oppende wonde ende loopende bloede – de ghemargienerde vorots bevraeghende upde

redenen van wetenschap ende noodelycke circumstancien ter materie dienende

oft oock niet warachtich en es dat den ghamrgineerden ghesonden es gheweest immediatelick naerdien den vorneomde verwerder de zelve wonde gheinfligeert hadde ten huuse van meester Philippe Winnebroot – de zelve Cuuper in crue hebbende – ende dat by laste vande verweerder – ten eynde dat hy hem zoude willen informeren van voronoemd schirugrien offet preyckel van doot – twelcke ofte niet ten eynde hy verweerder in zulcken ghevalle in tyden hadde moghen vluchten

oorconschap judicieel ghehouden by dheeren jaecqus Wyts ende Nicolais vande Maerle ten versoucke ende opden intendit van de bailliu – causa officij – heescher contra Jan van Bleus – den 27ste 9bris 1638

Jan de Cuuper – oudt L jaeren ofte daerontrent – ooconde ghedaecht – ghehoort ende gheexamineert heeft – tuucht ende deposeert op eedt – secht dat opden xix april 1638 inden nacht emmers achter den neghen hueren – hy depositant – wesende ten huuse ende herberghe van Jan Vrammout – binnen deser stede met Christiaen Torsy – Frans Ellebus – Pieter de Woorm – Joos Dammere – Joos Keersebilck met zyn wyf – Chaerle de Lezenne ende Jan van Bleus aldaer gheschiet is dat hy depositant aenden vorseide Bleus – mits hy Bleus van hemlieden ghelach niet en was – eenighe woorden - de welcke hy niet gheerne en was hoorende – alhoewel den depositant daarmede niet en meende te misdoene – ter casue van welke nochtans den selve Bleus hem depositant ghesmeten heeft met eene canne op syn hooft ende ghequest tot opene wonde ende loopende bloede – daervan den depositant wel den tydt van ses weken inhable heeft gheweest omme syn ordinaire werck te doene – voorts anders niet wetende – sluyt zyne depositie die hy naer lecture heeft onderteekent Dit is tmarck van Joos de Cuuper

Chaerle le Zenne – oudt xxvj jaeren ofte daerontrent – linnewever van synen style – oorconde ghedaecht ghehoort ende gheexamineert – secht ende ende deposeert op eedt wel te weten ende goede memorie te hebben dat opden xix april 1638 idne avontstont ten huuse ene herberghe van Jan Vrammout binnen deser stede ter presentie van Pieter de Worm – sonder precise memorie thebbene van d'ander present -Jan de Cuuper sodue gheseyt hebben – doen den depositant eens eene canne biers was binnen bringhende – jehens Jan van Bleus waerom slaet ghy my – daerop den selve Bleus verandworode – wat haperter – ick en wet newer van – twelcke me-neitjehesntaende de vrawue van de vorseide Cuupere hem Bleus aenvlooch – segghende slaet ghy soo een man -ghy sout myn man vermoroden – fot dierghelcyke worden in substantie – secht vorot y attestant dat hy alsne den zelve Cuupere dapperlick sach bloeden vut zyn hof sodner nachts te eten wye tselve gheden hadde – mits hy bier was gaen tappen ende maer en keerde metter canne – soo vorseit es – als de quessure gheinflirgiert was –

Voorts nietmeer wetende – sluyt zyne depositie die hy naer lecture heeft onderteekent Dit is & tmarck van Chaelres Le Senne

Pieter de Worm – oudt lijlich jaeren ofte daerontrent – oorconde ghedaecht ghehoort ene gheexamineert – secht – tuucht ende deposeert op eedt wel te weten ende goede memorie te hebben dat hy opden xix april 1638 gheweest is ten huuse ende herberghe van Jan Vrammoudt als wanneer Jan de Cuupere aldaer creech seker quetsure in zyn hooft – zonder naochtans te weten wye de zelve gheinfligiert hadde - dan secht noch waerachtich te wesen dat hy suppliant hem kerende door tghereuchte twelcke hy was horende naer de vorseide ghequetsten ende hem vaeghde of hy tselve ghevallen hadde voor andwoorde creech dt hy van Jan van Bleus tselve ghecreghen ahdde emt eene canne – voorts den depsoant ghevraecht of het was inde avont – secht niet sekerlick te weten – den welcke naer lecture dese syen

depositie heeft onderteekent – present dheeren Jacques Wyts – Chaerles Lerin ende nicolais Vermaerle – desen 4° 10bre 1638
Pieter §§§ Worm

Mayken Vermeersch filia Pieter – huusvrauwe van Jan de Cuupere – oudt xlvj jaeren ofte daerontrent – oorconde ghedacht - ghehoort ende gheexamineert – secht – tuucht ende deposeert op eedt wel te weten ende waerachtich te zyne dat sy gheweest opden xix april 1638 – ten huuse ende herberghe van Jan Vrammoult omme te gaen haelen haeren man die sy aldaer vont drinken met Pieter de Worm ende ander alwaer ghebeurt is dat Jan van Bleus aldaer oock wesende – sonder eenigh voorgaende questie ghesmeten heeft met eene canne met bier op thoof van de selve Cuuper – haeren man ende daerdoor ghequetst tot opene wonde ende loopende bloede t’welcke den selve deposante ghewaere synde – heeft den voorseide Bleus gheagresseert ende anghevlogen – toedien de deposante ghevraecht wat tydt dat het was doen tselve gheschiede – secht ontrent den neghen uren inde avont – Ghevende voor reden haerder wetenschap dat sy alder present wesende tgonne voorseid alsoo gheeft sien gheschieden – vortrs niet meer wetende dan tgonne alhier en by haere preparatoire gheseyt daerby sy persisteert – Sluut haere depositie die sy naer lecture heeft onderteekent – Present dheeren Jaeques Wyts ende Leurin ende Vemaerle – den 4de octobris 1638
Dit is + tmaerck van Mayken vermeersch

Mayken Faulcon – huusvrauwe van Joos Keersebilck – oudt xxix jaeren ofte daerontrent - oorconde ghedaceht – ghehoort ende gheexamneertt -secht ende depsoeert op eedt - wel te ween ende warachtich te syne dat sy open xix april 1638 gheweest is ten huse ende herberghe van Jan Vrammout alwaer sy vont drincken Pieter de Xorm – Jan de Cuuper ende andere – namentlick Jan van Bleus ende dat sy ten selve tyde vertreckende vand eplatse daer de voorseide haeren amn ende ander weren drinknde naer de keucken – ghehoort heeft groot ghereuchte inde selve camere – cause dat sy weder ghekeert is ende aldaer ghesien eheft dat Jan de Cuupere ghequetst was in zy hooft to open wonde ende loopede bleode – wesende oock laete inden avontstont – twelcke sy aldaer verstont door andre dat te voroseie quetsure gheinfligiert was by den voornoemde Jan van Bleus – Voorts niet meer wetende – Sluut haere depositie die sy naer lecture heeft onderteekent – den 4de 10bris 1638
Dit is tmarcq O van Mayken Faulcon – huusvrauwe van Joos Keersebilck

Joos Keersebilck – brauwer van synen style – oudt xxxj jaeren ofte daerontrent – oorconde ghedaecht – ghehoort ende gheexamineert – secht ende deposeert op eedt – wel te weten ende goede memorie te hebben dat hy pden xix april 1638 gheweest is ten huuse ende herberge van Jan Vrambout end aldaer ghedroncken met Jan d eCuupere ende ander ende aldaer langhen tydt tsaemen ghedrocnen ehbbende tot den x ofte elf heuren inde avontstont – is gheschiet datter eenighe porpoosten ghehouden syn gheweest van seker brauwerie die den selve Cuuper gheheurt hadde jeghens Pieter de Woorm die aldaer oock vande ghelage synde present was – twelcke by Jan van Bleus verstaen zynde die inde keucken vande selve herberghe was drinckende met Pieter Calewaert – is hy Bleus ghecommen inde selve camer daer hy dpeosant ende Cuuper waeren drinckende – segghende den voorsiede Bleus jeghens den voornoemde Cuupere dat ghemerckt hy de selve brauwerie hade ghehhert – dat hy aen hem Bleus soude de calandyse jeunen van tmout by hem te laeten malelen – daerop den selve Cuupere verandworode – wweer wel maer ghy en soude gheen asschen moeten in minghelen – synde daerenboven noch andere woorden ghevolcht tusschen hemleiden – sydney oock

odnertusschen de depsoant bachten ghegaen van alwaer hy naer syn vertreck ghehoort heeft een cannebiers ontstucken vlighen – jugierende de selve by yemant ghesmeten te yne ende binnen commende – heeft ghevonden de selve Cuupere ghewuetst int hooft top ene wonde ende lopende bloede end eock ghesien dat dhuusvrawue vande selve Cuuper aggresseerde den voornoemde Bleus als dannof doorsake synde – soo hy deposant vaste opinei heeft by niemant aqnders gheschiet te syne mits hy Cupere jehghens niemant woorden alsdan hadde dan jehghens den voroseide Bleus –

Voorts persisteert by syen prepartoire – sluit deses yen depositie die y naer lecture heeft odnerteckent –

Presentibus eisdem – den xjde 10bris 1638 –

Tmarck §§§ Joos Keersebilck

Joos Dammere – oudt xxvj jaeren ofte daerontrent – gheneirende hem met brauwen – oorconde ghedaecht – ghehoort ende gheexamineert - secht ende deposeert op eedt – warachtich te syne dat hy opden xix april 1638 gheweest heeft ten huuse van Jan vrambout – weert inde tropmpe p d'Yperstraete ende aldaer ghedroncken met diversche persoonen – te weten Pieter de Worm – Frans Hellebus – Jan de Cuuper endee anderen – synde alsdanne ghescheit dat Jan van Bleus by hemleiden ghecommen is – aldaer by gheropen synde van eene van ghelachghenooten – ende alsoo hy deposant eens vutte camer vertrock omme syne nootsaekcelichheden te doene – is middelertyt ghebeurt dat den voornoemde Jan de Cuupere ghequetst is gheweest an syn hooft – soo den depsoant ghesien heeft -verstaend van de selve Cuupere end van syn wyf – dat Jan van Bleus soude ghedaen hebben – twelcke hy Vleus ontkende - wesende den tydt van de selve ghescheidenisse laet inde avont ende d wond tot lopende bloede –

Toedien den depsoat secht dat hy corts naer de selve ghescheidenisse wel eens ghegaen iss ten huuse van meester Pilips ende den sevle Cuupere aldaer sien vermaken – sonder noachtans vande voornoemde Bleus ghesonden gheweest te syne omme tonderhooren fofer perycke wwas vande doot ofte niet – maer alleenelick vut cruieusheyte – voorts secht oock warachtich te syne dat hy sdaechs naer dinflctie vande selve wond oock gheweest heft ten huuse van de selve Cuupere omme vu curieusheyte als vooren ende sodner van den sevle Jan van Bleus ghesonden gheweest te zyne –

Sluytende daermede syen depositie die naer lecture heeft ondereeckent – present de heer Jan van Reninghe filius Caerle – schepen –

den ijde april 1639

Joos + Dammere

22 januari 1639 – Reprochen ende contradictien omme Van Bleus verweerder jehghens de bailliu – causa officij verweerder voor mynen heeren burchmeesters ende schepenen der stedevan Poperynghe
--

Alvooren den verweerder naer employ vande macht vande negatfve methgaders de qualteydt van rechte - zeght dat dheescher onderblefven is van te proberen zyn vermeten Want alvooren op de depostiien van Jan de Cuupere ende maiken vermeersch – zyne huusvrawue – niet en is te letten mis zy verstan meoten worden te spreken in hyn eyghen saeke – saltem in ghequestion overtmits zy ontwyffelick hun staen te behelpen met de sententie die opde zelve hemlieden depositien sverweeders laste zoude moghen vallen in hunne zaeke die in maniere van reparatie vande rpetensen quets alhier is ventillerende tusschen hun ende den verweerder ende staet op blyken

Angaende de reterende sheescher oriconden die en meriteren gheen gehloofve deurdien niet eene van hemleiden weet te deposeren of ende by wien de pretense wonde den voornoemde

De Cuypere zoude wesen gheinfligieert – waerdeure te bevroeden is dat hy by ongevalle oftee adnerssins zonder sverweerdens toedoen daeranne is gehrocht.

Dat Joos Keersebilck ongedaght seght vaste opini thebben dat den verwerder de pretense wonde zoude hebben gheghevn emmers tselve by niemandt anders ghesculdt te syne – is frivol end niet waerschynelick – overmidts y danof gheen redene en weedt te gheven – jae selfs damen uyt zyne depositie bevidnt dat hy absent was ten tyde t'selve zoude ghebeurt wesen.

Boven dat notoirelick in penalibu hgerequireert worden probationes luce mecidiana celarioris de wlecke heescher ontbreken ende mitsdien doedt te verclaersen niet ontfanghelick in verta regulie actiore non probante – etc.

Tsurpluus van sheeschers itnendit ende productie alhier niet particulierelick gherencontreert solveert den verwerder by loocheynghe impertinantie ene ognhelfondeerthede metghaders insouffisanthede

Midts welcken den verwerder concludernde – tendeert ten fyne dheescher in zynen heesch – fynen ende conclusien sverweerdens laste ghenomen verclaerst zy niet ontfanghelick metghaders ghecondemneert ind costen vande processe – implorerende etc.

2 maart 1641

Ghesien by burchmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe – den heesch voor hemlieden ghemaect by ende van wegghen meester Philips Winnebroot heescher – ter eender zyde

Jegghens ende ten aalste van Jan de Cuuper verwerder ter andere

Omme betaelynghe vande somme van twaelf ponden parisis over zeker cure byden heescher ande verweerde ghedaen met costen – ghehoort ooc sheeschers eedt – naer verstekynghe – daerby affirmerende zynen heesch te zyne goedt – deuchdelick ende onvergouden – dienvolghende hebben den verweerde daeranne ghecondemneert – zoo zy doen by desen – metgaders in de costen vande justitie

Actum ter camer xxvj janaury 1641

Ghesien by burchmeesters ende schepenen de stede van Poperynghe den heesch voor hemlieden ghemaect by ende van wegghen Jan de Cuupere heescher ter eender zyde jegghens ende ten laste van Jan van BLEus -verwerder ter andere –

Tenderende ten fyne den verwerder hem heescher garrandere jegghens meester Philips Winnebrot vande somme van twaelf ponden parisis by hem sheeschers laste ghespretendeert over zeker cure an hem ghedaen met costen – ghesien ooc dat den heescher glisserende van preuve daertoe hy gheadmitteert was ande verwerder in deelynghe van eede ghestelt heeft of hy ande heesscher de quetsure waerdeure de voroseide cure ghecauseert es gheweest – niet gheinfligieert heeft ende oversulx schuldich tpretens garrant – naerdien de verwerder hem heeft laeten versteken vande vooreide eedt – es den zelve gherepereert ande heescher ende by hem ontloken – dienvolghende hebben den verwerder ghecondemneert – zoo zy doen by dese – te garrandeen den heescher vande voorseide somme – met costen

Actum ijde maerte 1641

12 oktober 1641 – Boeten – SAP 251

Bernaert de Prez - verwerder contra Jan Vrammout als dienaere vande heere - heescher - vande boete van vj pnd parisis ter cause den verwerder opdn 4d ougst 1641 ghemalen heeft binnen den goddelycken dienst vnde vespers – met kosten

Jean de Brusselles verwerder contra den baillu causa officij heescher vnde boete van xxx pnd parisis ter cause den verwerder opden ... 1641 ghequetst heeft in zyn schouder tot opene wonde ende lopende bloede Martein Capeau – met kosten

Ghilein Veryser verwerder contra den amptman causa officij heescher vane boete van vj pond parisis ter cause den verweerder ghebolt heeft deurende de goddelycken dienst vande vespers opden xxv juny 1641 wesende Sint Jacobs dach ter herberghe van het **Reepken** – met kosten

16 oktober 1641 – Marie Verhulst vraag haar slaking aan – SAP 398 - Folio 257 verso

Marie Verhulst - wedewe van Jan Saisoen

omme te gheraken tot slaekynghe vande arreste in haere pesoon ghedaen ten daghe van ghisteren by den amptman deser stede

ten versoucke van **Augustyn Jacossoone** als curateur ten gheabandonnerde sterfhuuse van **Ghelein vande Walle** -

doet borghe met den persoon van **Ghelein Wenis** –

alhyer mede comparerende belovende de zelve borghe costeloos ende schadeloos t'indemneeren ende garranderen jehens elcken daernaer ende zoo t'behooren zal –

verbyndende daerinne haer persoon ende goedt ende by speciale t'huus ende erfve metten hommelhove presentelick ghebruuct by Jacob Floor –

paelende aen dIperstratet ende tReckhofstratjen deser stede –

omme in cas van schade de zelve daeranne te vehaelen op heerlicke ende parate executie dies zy van alsnu wisdom volontaire ghedooght heeft niet jeghenstaende styl costume verjaerthede ofte beneficie van rechte ter contrarye danof zy gherenunchiert heeft Actum present Baert vevranghene Rycke den xvj october 1641

20 oktober 1641 – De wet vande stede van Poperynghe venriewd – SAP 436 – Subalterne wetten

Weth der stede van Poperynghe vernieuwt byden eerweerde ghecooren prelaet van Sint Bertins opden 20ste octobris 1641

Burghmeester van de commune – dheer Jacques Baert
Burghmeester vande wet – Dheer Robert Proventier

Schepenen – Mailalert vande Goesteene doude – Jan Folcque – Rodolph vander Leeuwe – Meester Joos Cheys d'jonghe –

Folio 66

Meester Pieter Makeblyde – Jacques van Landeghem – Niclais Cambray – Jaques Steven doude – Robert Botne – Jaques Rougiré
Thresorier - D'heer Jan Baert

Raeden ende notable ghecooren ende ghemaect by burghmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe opden xxj ste 8bris 1641

Jan Baert – Guilliames Floor – Andries Rebaut – Jaques Wyts – Guilles Pierins – Jan Rouvroy – Charles Leurin – Niclais Beke – Jaques Dolcque – Robert de Rycke – Pieter Bakelaere – Jan de Roode

Notable

Jaques Baert – Jaques Schevele – Jaques Proventier – Frans Pierins – Jan vande Goesteene – Jan van Renynghe filius Caerle – Jaques Diedeman – Pieter Keerne – Niclais Jacobssone – Jaques melis – Frans Bollaert – Chrsitiaen Maes – Niclais vander Maerle – Jan Maerten – Pieter Petyt – Henri Herreman – Frans Scherrier – Frans van Damme filius Augustyn – Christiaen Liebaert – Jan Roens filius Vincent – Pieter Bouve – Jan vande Zande filius Jans – Jaques Steven djonghe – Pieter Gardier

Quartier vande berechte

1 – Robert Proventier BVW – meester Piter Makeblyde – Robvert Bonte

2 – Maillaert vande Goesteene – Jaques van Landeghem – Jaques Steven

3 – Jaques Baert BVC – Rodopllph vander Leeuwe – Jaques Rougiré

4 – Jan Folcque – Meester Joos Cheys – Biclais Cambray

Refectiemester ghecooren byde weth ende raeden den xxij octobris 1641 -

Rodopl vadner Leeuwe – Jaques Folcque

Contrerolleur -D'heer Jaques Wyts

De relectiemeesters vanden voorgaende jaere zyn ghetaxeert elck lx pond parisis

30 oktober 1639 – Verpachtingen - - SAP436 - Folio 46

Verpachtynghe ghedaen by d'heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe vande assysen ende rechten de stede by octroye competerende op wynen - ghebranden wyn - bieren - azyn ende calchiede voor den tyt van zes maenden int regard vande bieren - inneghaende opden jste novembris 1641- ende expirerende den laetsten 8bris 1642 opde conditien ende statuten ghedeclareert danof djste ende 2de keersse ghebrandt waeren inde schepencamer den xxxste 8bris 1641 ten thien uren voor noene

De pacht van de wynen gaat naar Anthoine Cathoire – voor ixc iiijxx vij pond x schele parisis
Borge – Robert Provetnier

Den pacht vanden azyn gaat naar Clays Merlevede – iijc iiijxx ix pond parisis

Den pacht vande ghebranden wyn gaat naar Jacques Steven voor iijc iiijxxij pond parisis

Den pacht vande calchyde gaat naar Anthoine Cathoire – overghenomen bij Joos Dammere
voro de zelve somme – ijc xxix pond x schele parisis

Den pacht van tseyser - meyken ende clarette - gaat naar Clays Merlevede – iij pond parisiis

Den pacht vande bieren voor een half jaer innegaende ende expirerende als vooren en es niet
iengehstelt nochte verpacht – nemaer hebben de weerden ende weerdinnen vermaeckt zoo
volght:

Vermaeck van weerden ende weerdinnen metghaders alle andere hemlieden gheneerende
met bier te tappen ende venten binnen dese stede ende jurisdictie met het collgie vande wet
ghedaen nopende de rechten deser stede competerende opde bieren – groote ende cleine –
voor den tyt van een half jaer innegaende jste 9bris 1641 ende expererende ultima aprilis 1642
daernaer opde conditien hiervooren in ander vermaecken verhaelt – boven dat de zelve
weerden – weerdinnen ende tappers ghehouden werden alle twee maenden te betaelen de
quote an hemlieden vermaeckt ende te stellen borghe voor de zelve ten contentemente van de
tresorier.

Simoen Clignet heeft vermaect voor – jc viij pond parisis

Jaspar Pycke voor lx pond parisis

Borghe Louys Billiu present Goesteene schepenen 5^e 9bris 1641

Frans de Quidt heeft vermaect voor jc viij pond parisis

Via Frans Kyts – liiij pond parisis

Jan Vramboudt – lxvj pond parisis

Christiaen Beharelle – jc viij pond parisis

Jan de Langhe – jc lvj pond parisis

Folio 69

Jan de Lantsheere – lx pond parisis

Borghe wedwe Lieon du Puis naerdien zy gherenoncheert heeft van t'benefricie senat cons.

Vell. Et anth si qua mulier naerdien de bediedenis haer ghe-expliceert es gheweest – actum
present Baert – burchmeester – Cheius ende Makeblyde schepenen – vjde 9bris 1641

Frans Wydoot heeft vermaeckt voor – jc lvj pond parisis

Jacques van Cayseele heeft vermaeckt – iiijxx iiij pond parisis

Pieter de Worm heeft vermaect voor xlvij pond parisis

Borghe Claisde Bert – present Provetnier B

Mathieu Bakero – heeft vermaect voor xxxvj pond parisis

Christophle Mahieu heeft vermaect – lxxij pond parisiis

Va Frans van Damme voor lx pond parisiis

Anthoine du Bureau heeft vermaect voor – jc lvj pond parisis

Jan de Zwarte heeft vermaect voro iiijxx iiij pond parisis

Pieter de Vey heeft vermaect voor – lxxij pond parisis

Bertholomeus Liebaert voor lxxij pond parisis

Anthoine van Damme weert inde Inghel heeft vermaeckt voor liiij pond parisis

Borghe Christiaen Moeraert present voorschepenen

Jan Babtist vande Kynderen heeft vermaect voor jc iiijxx vj pond parisis

Via Jaques Vasseur heeft vermaect voor jc xliij podn parisis

23 oktober 1641 – Boeten – SAP 251

Via Lodewyc Keerne verweereghe contra den bailliu - causa officij heescher - omme de boete van xxiiij pond paris emmers volghens de coustumen ter cause de verweereghe gheen staet ghemaect heeft ten sterfhuuse van haeren man ende verborght haere kynderen weezepenninghen binnen den tyt ghelimitteert byde zelve coustumen - met costen

27 oktober 1641 – Schapen – SAP 127A – Nummer 63

Voor myne heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe Heesch omme **Jacques Queval** in materie van reparatien van injurie metghaders inde qualriteyt als bailieu der zelve stede – causa officij – jeghens **Andries Masselis filius Jans** – verweerder

Alvooren tot verstande vande zaeke dient ghepremitteert dat elcken strictelick verboden es – anderen te injurieren tzy met woorden ofte wercken op peyne van dyes reparatie te moeten doen ende onderstaen condigne puntie

Dies niet jeghenstaende heeft den verweerder hem vervoordert met den eerste van de maendt octobris 1640 dheescher naer te zegghen dat hy composeerde met Jaecques Roseré int fait van tweeden³ van zyne schapen – als dat hy heescher van de voorseide Roseré eenighe contributie zoude strycken – omme de zelve schapen schaede te laeten doen in anders lyeden meerschen – bosschen ofte haeghen ende de schooten dyes te laeten af=eten – naemelick inde ghonne vande verweerder – zegghende den baillieu heeft ofte eet te vele compoost – denorende desen heescher – tschaepenvleesch es zoo soete – zulcke ofte dierghelycke woorden in substantie – tzelve hebbende oock gherepeteert ten diverschen stonden.

Ende alsoo dusdaenighe zaecken niet lydelick en zyn overmits dheescher hem daerdeure grootelycx vynt gheinteresseert als bailliu dezer stede in zyne eere ende reputatie – es ghenootsaect sheeschers laste te dienen desen heesch

Mits welcken nemende conclusie tendeert ten fyne dat den verweerder ghecondempneert wordt te compareren in zyn lynwaert in oopene ghebannen vierschare ende aldaer te verclaeren dat hy de zelve injurien sheeschers laste t'ongelycke ende met quader cause

³ Weeden = weiden

gheprofereert heeft ende mitsdien de zelve revocerende – dat alle tzelve hem hertelick leet es – ende dat hy van sheescher compartemente in zyn officie niet anders en weet te zegghen als deught ende eere den voorseide verweerder voorts condemneerende in alsulcke boete – peyne ende amende als alle edele naer d'exeigentie van de zaecke zullen believen t'arbitreren – regaert nemende dat de zelve injurien dheescher naerghezeyt zyn inde qualiteyt als officier ende bailliu deser stede met heesch van kosten – implorerende ende protesterende als naer style

30 oktober 1641 – Boeten – SAP 251

Robert vande Goesteene verweerder contra Jan Vrammout heescher vandeboete van vj pond parisis ter cause den verweerder opden xxste deser maendt wesende heilich dach ghewandelt heeft opde maerct deser stede ghedeurende den goddelycken diesnt vande hooghmissie – met kosten

4 november 1641 – Jan van Damme krijgt zijn jaargetijde in de O.L. Vrouwekerk - SAP 398 - Folio 258 verso

Pieter van Damme filius Jans - wedewaere – compareerde in persone den welcke omme te vuldoene aen testament end vuttersten wille vande voornoemde **Jan van Damme** - zynen vader-
verkendt ende opghedraeghen heeft - zoo hy doet by desen –
ten proffytte vande ghemeenen aermen deser stede –
te acceptatie van Pieter van Renynghe - dischmeester –
een erfvelicke losrente van twaelf ponden parisis by jaere - den penninck xvj –
voor de somme van xvj pond grooten vlaemsch
byden voornoemde Jan ghelegatteert ten proffytte vande disch voornoemd -
inneghegaen zynde den xj hoymaendt lastleden dannof teerste jaer vallen nde verschynen zal den xj hoymandt 1642 -
ende zooo voorts van jaere te jaere etca - te lossen teenen payement etca -
verbyndende daerinne een half ghemet xxiiij roeden hommelhoff mt t'ijde van tnoonhuus daerop staende -
streckende van oosten de Casselstraete - zuudt Bouduin Beuten - west d'heer Willem Floor ende van noorden Jacob van Damme filius Jans –
voor desen belat in zyn advenant van eene rente van twee ponden parisis sjaers tot proffytte vande vooroseide disch ende een pondt grooten vlaemsch tot proffytte van meester Vincent Isenbrandt - voorts zuuver ende onbelast
met innynge naer costume mits conditie dat den voorseide Renynghe ende zyne naercommers in officie ghehouden werden jaerlicks te doen celebreren inde kercke van Onse Lieve Vrouwe een jaermisse ter laefvenisse vande ziele vande voorseide donateur Actum present d'heeren Jacques Baert ende Robert Proventier burghmeesters - Maillert vande Goesteene - meester Joos Cheis ende Jacques van LOandgehem schepenen - den iiijde 9bris 1641

9 november 1641 – Boeten – SAO 251

Via Mahieu Luupout verweereghe contra den bailliu - causa officy - heescher - vande boete van xxiiij pnd parisis ter cause den verweereghe gheen staet en heeft ghemaect ten sterfhuuse van haeren overleden man nochte verborght haer kynderen weesepenninghen binnen den tydt ghelimitteert byde costumen deser stede metghaders omme de boete van xxx pond parissi ter

cause de verweereghe ondertrauwe ghedaen heeft voor t'volcomen van t'gonne voorseit – met kosten

Jan de Zwarte verweerder contra den bailliu causa officij - omme de boete van lx pond parisis ter cause den verweerder inde nacht ende maendt van december lastelden ghevochten ende ghequetst heeft tzyn huuse Nicolais de Vos tot opene wodne ende lopende bloede met kosten

Jan l'hermyte verweerder contra den bailliu causa officij heescher - vande boete van xij pond parisis ter cause den verweerder in faulte ghebleven is te veroghen zyne kynderen weezepenninghen binnen den tydt ghelimateert byde costumen deser stede – emt kosten

Christiaen Bouve verweerder contra Philippe Fauvarque ende Jan Derré - heeschers van de boete van vj pond parisis ter cause den verweerder vercocht heeft opden ijde deser wesende heilich dach zeker wynckelwaere ghedeurende den goddelycken dienst vande hoochmisse – met kosten

Opden 13de noember 1641

Maillaert Huughe verweerder contra Philippe Fauvarques - heescher van de boete van vj pond parisis ter cause den heescher bevonden heeft sverweerders huuse odpen 28ste 8bris lastleden - zydne heiligh dach - **drie parmentiers** aldaer werckende – met kosten

16 november 1641

Jan de Moenewet verweerder contra den bailliu causa officij- heescher vande boete van xxiiij pond parsisi - ter cause den verweerder in faulte ghebleven is borghe te stellen voor den pacht vande maelderie binnen deser stede ende jurisdictie by den verweerder annegheslaghen jehghens de commysen van t'let van Brugghe inneghaende jste 9bris 1641 end eexpirerende laetsten april 1642 binnen den tydt ghelimateert byde lyste vande verpachtynghe

22 november 1641 - Christiaen VanCayseele neemt een lening op – Renten
--

Wy Maillart VandeGoesteen d'oude, Joos Cheis d'jonghe, Jaecques Van Landeghem, Niclais Cambray ende Jacques Steven, schepenen der stede van Poperynghe, doen te weten,

dat voor ons ghecompareert zijn in persoone,

Christiaen van Cayseele ende Mayken zyne huusvrauwe, verkennende wel ende deuchdelick vercocht te hebben ter proffytte van de drie onderjaerighe kynderen van **Walram De Corte**, gheprocreert by **Mayken VanHoucke**, ter acceptatie van **Frans Decorte**,

eene erfvelicke losrente van achthien ponden parisis bij jaere, den penninck sesthiene,

voor de somme van vierentwyntich ponden grooten vlaemsch, by de vercoopers thaerlieden contentemente ontfaen, innegaende hedent dat deser,

danof t'eerste jaer vallen ende verschynen zal den tweentwyntichtsten novembris xvic tweeveertich

ende zoo voorts van jaere te jaere,

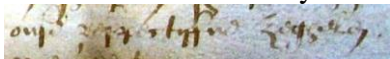
eeuwelick ende erfvelick ghedeurende,

emmers totter effectuele lossynghe der zelve rente die zal moghen gheschieden tallen tyden, alst de voornoemde vercoopers hemlieden hoirs ende naercommers,

ofte andere causie ende actie hebbende

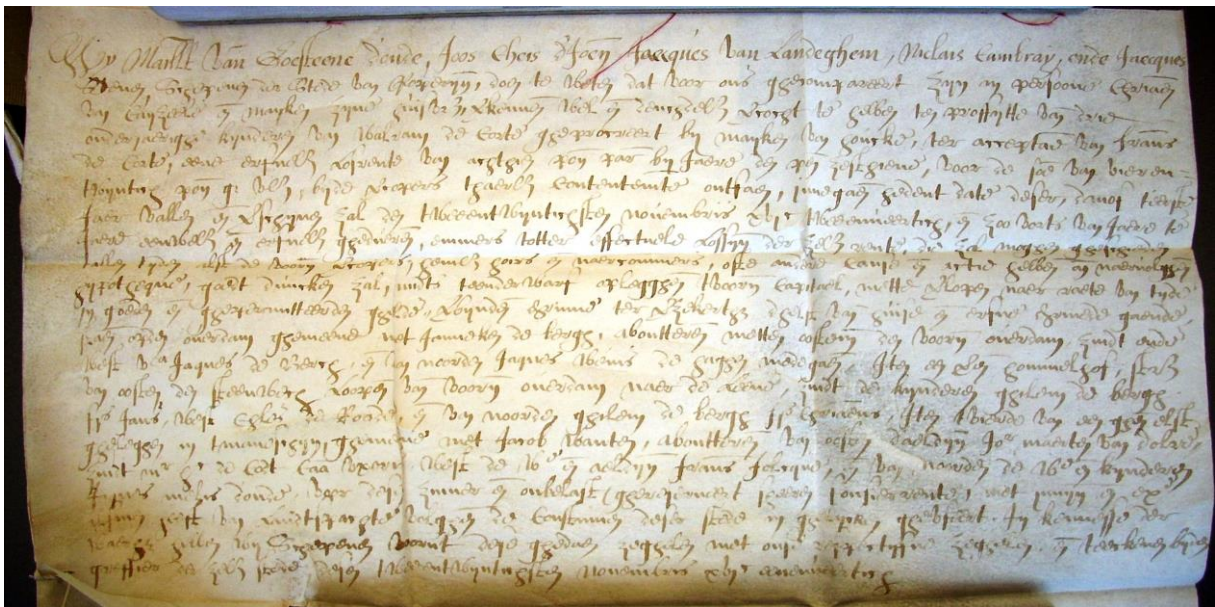
an de naervolghende hypotheque, goedtduncken zal,

mits teenderwarf opleghende tvoornoemde capitael, mette verlopen,
naer raete van tyden
in goeden ende ghepermitteerden ghelde,
erbyndende hierinne ter versekerheyt d'helft vande huise ende erfve hiermede gaende staende
opden Overdam, ghemeene met Janneken Deberch,
aboutterende metten oosteynde de voornoemde Overdam
Zuudt ende west vidua Jacques Deberch ende van noorden Jaques Wenis de haghe
medegaende
Item een vierendeel hommelmhof, streckende van oosten de steenwech loopende van de
voornoemde Overdam naer de Leene,
zuudt de kynderen Ghelein Deberch filius Jans, west Charles Deroode ende van noorden
Ghelein Deberch filius Christiaen,
Item 't vierde van een ghemet elst ghelegghen in tManeschyn
ghemeene met Jacob Wanten, aboutterende
van oost d'aeldynghen jo Maerten VanDoorne
Zuudt meester De Codt causa uxoris
West de weduwe en d'aeldynghen Frans Folcque,
ende van noorden de weduwe ende kynderen
Jacques Melis d'oude, voor dezen zuuver ende onbelast,
ghereserveert sheeren fonsierrente, met penninck xvide
als men heeft van landtpachte volghende de coustyme deser stede in ghelycken gheuseert
In kennisse der waerheyt sullen wij schepenen voornoemt dese ghedaen zeghelen met onse

zeggelen

ende teekenen by den greffier der zelve stede
desen tweentwyntichsten novembris xvic eenenveertich

Aen mijn heeren burgmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe

Supplierende vertoonen oodmoedelijk **de kynderen Walram de Corte** ,
hoe dat zij ghecocht hebben jehens **Christiaen Van Cayseele**
een rente van achthien ponden parisis by jaere, den pennynck xvide,

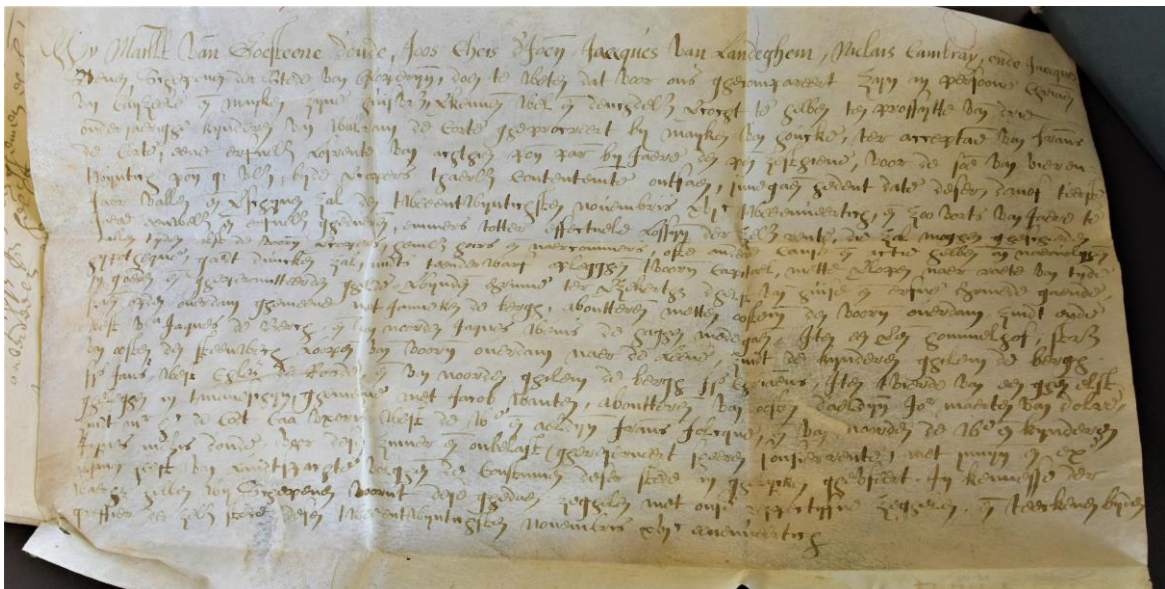
voor de somme van vierentwintich ponden grooten,
die zij ghefurniert hebben ghereet,
loop ende courts ghehadt hebbende t'zydert den xxijde november 1641
ende daerinne ghehypothycqueert ende gherealiseert diversche goedynghen van 't voorseyde
ponden grooten,
den penninck xvide 'tsjaers
ten proffyccte van meester Joos Cheys de Jonghe,
byden voorseyde Cayseele inde rente vande supplianten versweghen,
zoo blyckt by de medegaende bewysen
cause dat de suppliant hunne toevlucht nemende tot ulieden heeren biddende de zelve
ghedient te zijne den voornoemde Cayseele t'ordonneren
hunne rente van achthien ponden parisis by jaere
zoo voorseyt is
breder ende souffysantelick thunnen contentemente te versekeren ende hypothequeren
ofte de capitaele penninghen mette verloopen
naer rate van tyde
te rembourserren
Twelcke doende etc.

Christiaen Van Cayseele ende Mayken zijn huusvrouwe heeft verkent ten proffytte van
meester **Joos Cheis de jonghe**
op den 22ste 9bre 1640
een erfvelicke losrente van twee ponden grooten vlaemsch
den penninck xvide
ende daerinne verbonden d'helft van een huus ende erfve mette edificien ende hagen
rondsomme daarmede gaende opden Overdam deser stede
ghemeene ende onverdeelt met svercoopers schoonzuster,
abbouteerende van oosten op de voorseyde overdam,
de zuut ende westzyde vidua Jacob Deberg, s'vercoopers moeder,
de noortzijde thus ende erfve Jacques Wenis,
item een vierendeel hommelfhof ghelegghen binnen t'port opde steenwech lopende van tende
van den Overdam naer de Leene, jehghens over **de Valckenbergh**,
abboutterende van oosten de voorseyde steenwech, van zuuden t'hommelhoff van de weduwe
Ghelein Debergh, filius Jans,
west t'hommelhof Charles Deroode,
Item tiiide van een ghemeen elst inde Maneschijn in de Helhouck
ghemeen ende onverdeelt met Jacob Wanten zaligher
Van oosten aen t'elst jo. Maerten Vandoorne
den voornoemde Cayseele ende zijn huusvrouwe hebben vercocht aen de weduwe Walram
Decorte een erfvelicke losrente van xvij pond by jaere den penninck xvide opden xxijde 9bre
1641 verbyndende de somme de helft vande huuse ende erfve hiervooren vermelt ,
metghaeders van een ghemet elst hiervooren insghelicke vermelt
verclaerende de zelve partijen te zijne zuuver ende onbelast – metghaders hem staende de
rente van meester Joos Cheys hier vooren

21 november 1641 - De melkbeesten van de Penitenten – Renten
--

Compareerde in persone d'eerweerde zuster **Agnes Tacq**,
moeder vanden convente van de graeuwe zusters desere stede,

te kennen ghevende hoe dat zij requeste gheputeert hebbende aen myne heere vooght ende schepenen der stede van Ypre, ten fyne het hemlieden zoude ghelieven absolutelick in staete te houden d'executie alreede tot laste van de voornoemde convente ontgonnen ten versoucke van **Jan Vandouche**, pachter van t' pastuerelick bestial deses voornoemde stede van Poperinghe, tot verhael vande impositien die hij t' hunnen last was pretenderende **over de melckbeesten** by haerlieden ghehouden ghedeurende zijn pacht, mijne voornoemde heer op de zelve requeste ghecondemneert hadden den suppliant daerjehens te zegghen binnen de eerste daghe naer jussinarelick souden hanghende dien in state d'executie in dien gheroert op zekeren, totter tijden toe dat ter vergaderynghe van de selve ghestelt ende vier leden van de landen van Vlaenderen van alle rapporten ghedaen werdt, zoo ist dat in vuldoeninghe van dien, de voorseyde moeder mede heeft ghedaen compareren d'heer **Jacques Baert**, denwelcken hem ghestelt ende gheconsituteert heeft (zoo hij doe bij desen) borghe ende principael voor het gonne vande voorseyde staedt van executie dependerende, welke haer eyghen de voornoemde moeder belooft te garranderen ende indemneren costeloos ende schadeloos van staete Actum present d'heer Robert proventier, burghmeester Ende Loys Maillart vande Gosteene, schepen Den xxiste november 1641

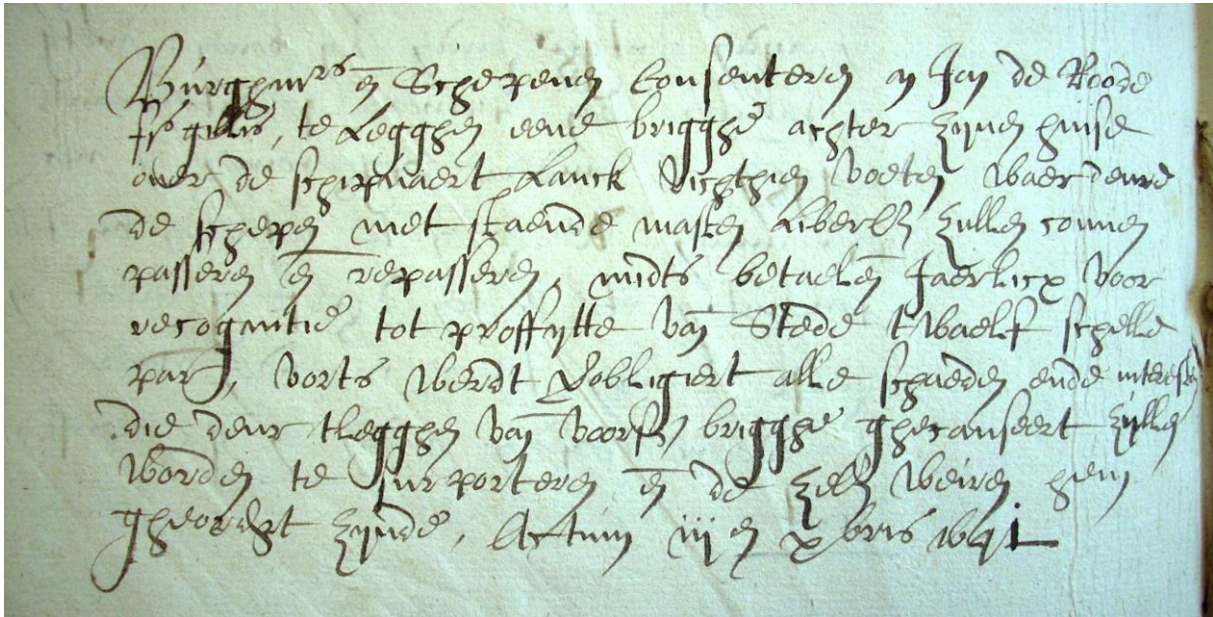
19 november 1641 – SAP 398 – Renten

Pieter Bonduel pacht in de Edewaerthouck van J. Snack gronden 19 noember 1641 - M. Minne en Jaquelmynken vande Zande zyn huusvrouwe nemen een lening op by meester Vande Zande de jonghe

22 november 1641 –

Pieter de Keyser en Janneken Lootens zyn huusvrouwe nemen een leningop by Maillert vnde Goesteene

3 december 1641 – Brug over de schipvaert – Resoluties – SAP 469

Burgemeesters en Schepenen consenten en sijn de Heere
frans, te leggen eene brugghe achter zynen huuse
over de brugwaert lanck vichthien voeten lanck
de heere met staende masten liberlick zullen connen
passeren ende repasseren, midts betalende jaerlicx
voor recognitie tot proffytte van stede twaelf schelle
parisis, vorts werdt verobligiert alle schaeden ende
interessen die deur tlegghen vande voorseide
brugghe ghecauseert zullen worden te supporteren
ende de zelve weiren hem geordonneert
zynde
Actum iijde xbris 1641

Burgemeesters, schepenen, consenteren **Jan de Roode filius Gillis** te legghen eene brugghe
achter zynen huuse over de schipvaert –
lanck vichthien voeten waerdeure de schepen met staende masten liberlick zullen connen
passeren ende repasseren
midts betalende jaerlicx voor recognitie tot proffytte vande stede twaelf schelle parisis,
vorts werdt verobligiert alle schaeden ende interessen die deur tlegghen vande voorseide
brugghe ghecauseert zullen worden te supporteren ende de zelve weiren hem geordonneert
zynde
Actum iijde xbris 1641

4 december 1641 Boeten – SAP 251

Niclais Tlam verweerder contra Philippe Fauvarque - heescher vande boete van zes ponden
parissi ter cause den verweerder ghedroncken heeft ten huuse van **Catelyne Bul** den xxix de
7bris 1641 – wesende heilich dach gheduerende den goddelycken dienst – met costen

14 december 1641 – Dief – SAP 127A – nummer71

Heesch in materie van injurien omme **Mahieu Questroy** - heescher ter eender zyde –
den bailliu inde naeme vande heere met hem ghevought –
jeghens ende ten laste van **Jan Duré** verweerder ter andere
Dienende voor ulieden myen heeren bughcmeesters ende schepenen der stede van Poperynghe

Inden eersten dient alhier ghepremitteert voor warachtich dat eenen ieghelycken zoo by de
civile als canonycke rechten verboden ende gheinterdiceert es eenen anderen t'injurieren in de
naeme ofte faeme op peine van dies beterynghe te moeten doen naer meryte vande zaeke

Dies nietjegenstaende theeft belieft de voornoemde verweerder opden ... laetstleden – passerende voorby **thof ende meulen van Jan van Bleus** - den voornoemde heescher te lasteren met diefte van zyne raepen int velt staende

Welcke injurie den voornoemde heescher – die sonder jactantie verstaet te wandelen te goede naeme enede faeme – niet en verstaet te lyden nochte supporteeren sonder condigne punitie anderen tot terreur ende exempel

Midtswelcken d'heeschre concluderende - tendeert ten fyne dat den verweerder ghewesen ende ghecondempneert werdt te compareren in oopen ghebannen vierschaere ende aldaer op syne knien goedt ende justitie verghevenisse te bidden –

metghadr d'heescher indien hy daer present wilt wesen – v

erclarende aldaer de voorschreven lasterynge van diefte de heerscher t'onghelcyke ende vut quader cause annegheseyt t'hebben met belofte diesghelcyke niet meer te doene –

op arbitrarie correctie - bet voorts ghecondempneert wert tot reparatie van dien –

inde leverynghe van eene rasiere coorne om by de dischmeesters alhier in broode

gheconverteert zyn – den aermen ghedistibueert te worden

metghaders in xxiiiij pond parisis ten proffyte van Sint Jans inde boete van x pond parisis ten proffytte vvande heeschre ende inde costen ende misen van justitie –

vutterlick ter tauxatie – biedende preuve daer die dient – aen de implorerende in ende up als tnoble ende benigne officie vande juge.

14 december 1641 - Boeten – SAP 251

Pieter Platevoet verweerder contra Pieter de Clercq als dienaere vande heere - heescher vande boete van vj pond x schele parisis over vyf sverweerdere coebeesten byden heescher bevonden in zeker elst op Sint Andries dach lastleden – met costen

Jaspar Huughe verweerder contra Jan Vrammout - heescher vande boete van vj pond parisis ter cause den verweerder ghedroncken heeft opden xvj 9bris ten huuse van Pieter de Vey ghedeurende den goddelycken dienst vande hooghmisse – met costen

Jan Bailly - verweerder contra Jan Derré - heescher vande boete van vj pond parisis ter cause den verweerder ghebolt heeft opden xvj 9bris 1641 inde dreve van de weduwe van d'heer Cornelis Pierins d'oude gheduerende den goddelycken dienst vande vespers – met costen
Mahieu Dour - verweerder contra Jan Vrammout als dienaere vande heere - heescher vande boete van vj pond parisis ter cause den verweerder ghedroncken heeft opden xvij 9bris 1641 wesende heilich dach ten huuse vande wedewe Jan de Houthauwer ghedeurende den goddelycken dienst vande hooghmissee met costen

1641 – De Paters Recolleten

In 1641 was Jacques Baert de 'oppevoogd vande wezen'. De dismeesters 'generale vande prochiekercken' waren Gheleyn Diedeman, Jacob Van beveren, Pieter van Reninge en Jacques Vande Wynckel. De 'cnape' was Jan Lammy. Ter assistentie was voor de Sint Bertinus parochie Caerle van Caester bijgevoegd. Voor de Onze Lieve Vrouwparochie waren dit Frans Oudoore en Christiaen Bouve. En voor de Sint Jans parochie, Ghelein Freingy en Jan van Daele.

Voor het eerst vinden we hier ook 'assistenten voor de **paters recolleten**'.

Op de 14de december 1627 had de stad Poperinge toelating gegeven tot de oprichting van het Recolletenklooster en enkele dagen later bepaalt men ook de plaats. Het klooster zal verrijzen waar het 'haantje' is in de Gasthuisstraat. Op de derde augustus 1630 wordt de eerste steen gelegd. Het is zeker dat de kloosterlingen in 1634 actief waren te Poperinge. Toen verrichten ze hun liturgische vieringen in de Sint Bertinuskerk. In 1640 vermeldt een oorkonde de oprichting van het aartsbroederschap van Onze Lieve Vrouw Onbevlekt. (Gegevens uit 'De voorgeschiedenis van het college te Poperinge 1628 – 1825 van Franz Denys en Henri Vandenberghe)

En dus in 1641 worden de paters blijkbaar betrokken bij de diswerking. Zij krijgen ter hunner assistentie Anthoon Dewitte en Claes Verhaeghe toegewezen. Als Gasthuismeesters vinden we dit jaar Jacques Proventier, Hacques Folcque en Jacques Steven. De voogden van de Magdalene zijn Ghelein Wenis, Frans Scherrier en Geeraert DeWynter.

1641 – 1642 – Uit de Disrekening (797 SAP)

*Uit deze disrekening halen we enkele gegevens over de uitgaven. En we halen de rubriek 'Betalinghen ghedaen van schoen, broodt, laken lynwaet ende ander lyfghewaet aen de aermen gehdeistribueert deurende 'tjaer deser rekenynghe'. En dan volgt er een lijstje van betalingen aan **schoenmakers**. De eerste post hiervan is: Betaelt aen Isaac Beharelle van leverynghe van schoen aende aerme versouck de somme van 173 pond parisis. En dan volgende – gelijkerwijs – de volgende betalinge, alle voor schoenen: Aen Jan Schoonaert – 120 pond, aan Andries Bortier – 112 pond, aan Leon Van Iseghem – 66 pond, aan Jan Questroy – 144 pond en aan Jacobus Du Flocq 145 pond. Voor de levering van **brood** komen er ook verschillende posten: Betaelt aen Guillaume Byser over de leverynghe van alle 't broodt omme de ghefondeerde jaergetyden int zelve jaer deser rekenynghe – 123 pond.*

Een aantal overleden Poperingenaars hadden in hun testament laten opnemen dat er jaarlijks een mis ter hunner gedachtenis moest gecelebreerd worden, met daarna een broodbedeling voor de armen. De Dis kreeg daartoe dan een legaat toebedeeld uit de erfenis en met de jaarlijkse opbrengst van dit legaat konden zij dan deze missen en broodbedelingen betalen. Willem Byser, de bakker had voor deze broodbedelingen, in dit jaar het brood mogen leveren voor een totaal van 123 pond.

De bakker Pieter Baes kreeg 230 pond uitbetaald, Jooris Ramault, 321 pond, Christiaen Bouve, 117 pond, Frans Oudoire 117 pond en Vande Marassche 312 pond.

In deze rekening, bij de rubriek Houdenesse van de schamel kinderen' vinden we de volgende vermelding:

Aen Walram Sergier over zes maenden tafelcost van 't kyndt van Magdalene Capelle – en deze post wordt gevolgd door: Aen Vincent Rousseau over zes maenden tafelcost ander kyndt vande voorschreven Magdalene Capelle.

En daarmee leren we, dat wanneer de ouders de pest hadden, en in de Magdalena leprozerie verbleven, dat de kinderen uitbesteed werden.

En we leren ook het volgende:

*Aen **Meester Philips Winnebroot** over 't cureren van diversche schaemel ghebreckelyke personen – begrepen 10 pond van een jaer ordinaire pensioen – over 't part van de disch – 't szaemen 62 pond.*

Hier vonden we waarschijnlijk een chirurgijn die werkzaam was voor de armen.

De Godspenning

Een andere en eigenaardige uitgave was de volgende:

Aen Anthon de Witte ende Andries Goudenaer over ghemaekt te hebben een busse ghedraeghen ter herberghe van 't Jooris Hof omme de godspenninck ende ander bespreken voor den aermen inne te bewaeren.

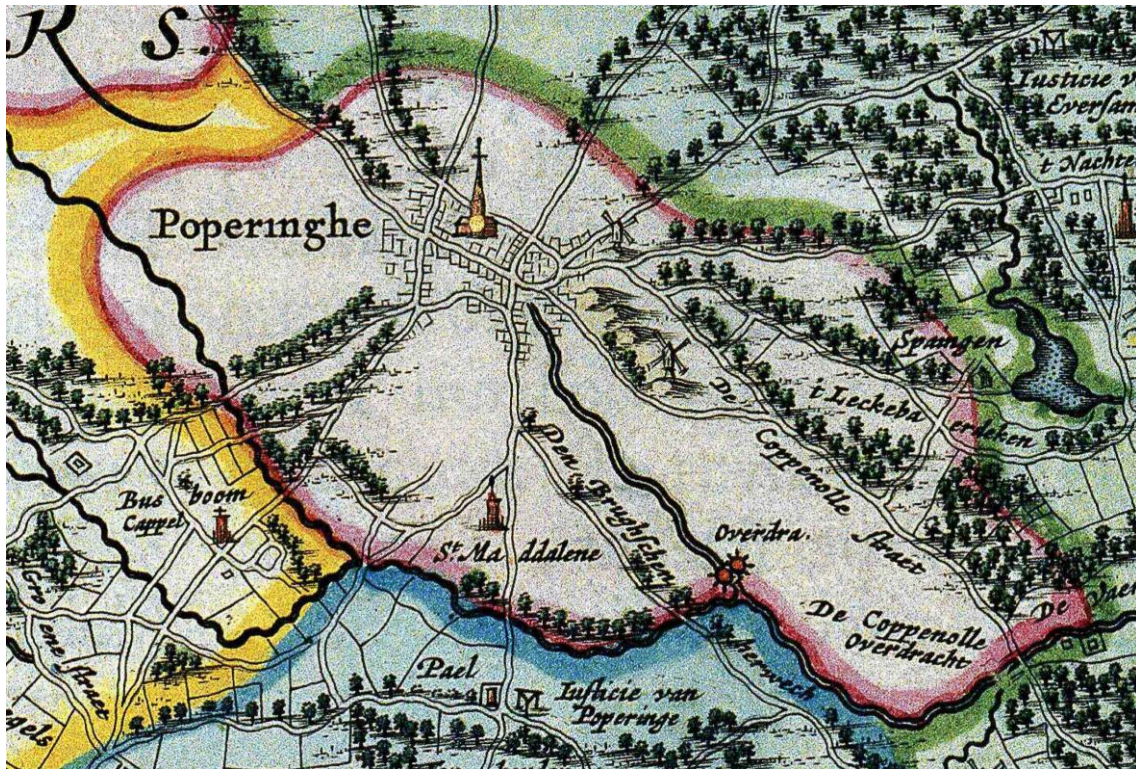
Vrij vertaald:

Er wordt een som uitbetaald aan de heren Anthon de Witte en Andires Goudenaer omdat ze een geldbus gemaakt hebben, die in de herberg het Sint Jorishof gehangen wordt. Hierin zal de 'godspenning' gestort worden die men moest betalen bij het opstellen van een contract, testament, verkoop, verhuring, enzovoort.

Het Sint Jorishof – later het groot Sint Jorishof – was een herberg die op de markt te Poperinge stond, waar nu het stadhuis zich bevindt. En waarschijnlijk hield men toen aldaar de vergaderingen van de stedelijke raden, zodat daar ook heel wat contracten opgemaakt werden. De 'godspenning' was een kleine som die bij het opstellen van een contract, diende betaald te worden.

Een oude kaart van Poperinge

In 1642 tekende **Vedastus Du Plouich** een kaart van de kasselrij van Ieper waarop Poperinge ook mooi te zien is.

En we bemerken ook de Sint Maddalene kapel liggende langs de baan naar Ieper. Flandria Illustrata

Judocus Bouckaert, bisschop van Ieper van 1641 tot 1646

Bisschop van Ieper - Wikipedia

Judocus of Josse

Bouckaert (Izegem circa 1583 – Ieper, 1 november 1646)

was bisschop van Ieper (1641-1646) in de Spaanse Nederlanden.^[1]

Levensloop

Nadat Bouckaert zijn diploma theologie behaalde aan de universiteit van Leuven, werd hij proost van Scherpenheuvel. Dit was een recent opgericht Mariabedeendaardoord op aansturen van de aartshertogen Albrecht en Isabella. Hij stichtte er een klooster van de Oratorianen. Albrecht en Isabella steunden financieel de bouw van een basiliek voor Mariaverering. Bouckaert regelde de bouw van de basiliek van Onze-

Lieve-Vrouw van Scherpenheuvel, waarna hij bekendheid genoot in heel de Zuidelijke

Nederlanden. Omwille van de brede steun die hij genoot van de aartshertogen en de bisschoppen, was hij de gepaste kandidaat om bisschop van Ieper te worden in 1641. Paus Urbanus VIII benoemde Bouckaert in opvolging van Cornelius Jansenius, door Rome veroordeeld voor zijn jansenistische theorieën.

Het bisdom Ieper bestuurde Bouckaert met grote voorzichtigheid, om noch Rome noch de jansenisten in zijn bisdom voor het hoofd te stoten.^[2] Hij stierf in Ieper in 1646.

